ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

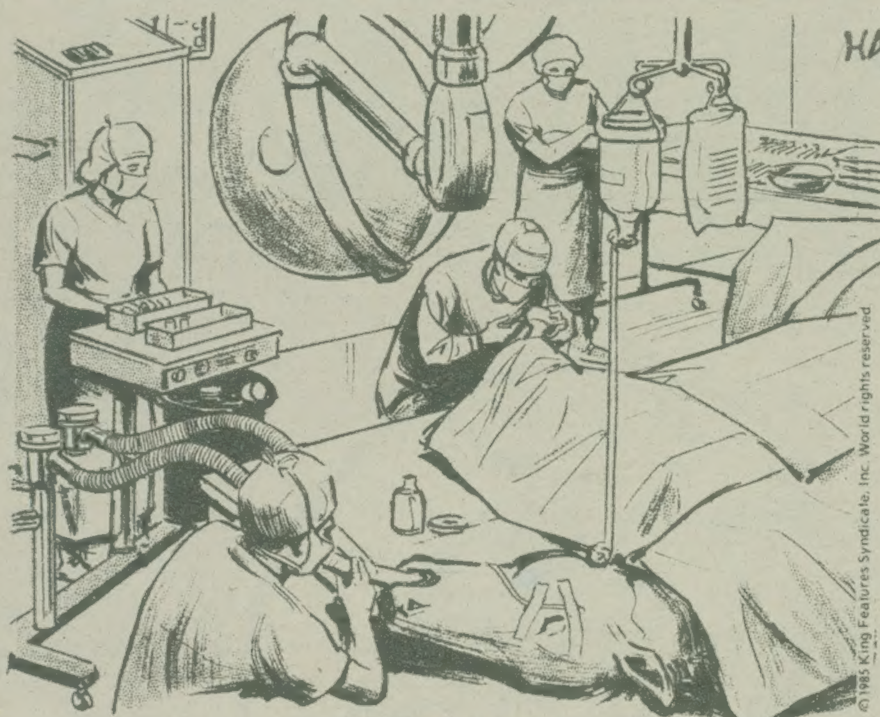
17. 5. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН. ● БРОЈ 1742

ПРОНИКНИТЕ У ЛАВИРИНТ

Ripley

Веровали или не!

НАЈКРХКИЈЕ МИНЂУШЕ НА СВЕТУ НОСЕ ИНДИЈАНКЕ ИЗ ПЛЕМЕНА ХИВАРОС ИЗ ЕКВАДОРА. ИЗРАЂЕНЕ СУ ОД КРИЛА БУБЕ **БАЛЕГАРА** (СКАРАБЕЈА) И ЊИХОВ ВЕК ЈЕ САМО ЈЕДАН ДАН.

ЕЛИА КАДЕНЕ

ЧУВЕНИ ФРАНЦУСКИ ТРУБАДУР, (1156-1280) ЖИВЕО ЈЕ 124 ГОДИНЕ, А **100** ГОДИНА ЈЕ ПУТОВАО ОД ЗАМКА ДО ЗАМКА И ПЕВАО СВОЈЕ ПЕСМЕ.

ПОВРЕЂЕНЕ ТРКАЧКЕ КОЊЕ

У **САД** ОДНЕДАВНО УСПЕШНО ОПЕРИШУ У ВЕЛИКИМ И САВРЕМЕНО ОПРЕМЉЕНИМ ОПЕРАЦИОНИМ САЛАМА. ЖИВОТИЊЕ ДОБИЈАЈУ ПЕТ ПУТА ВЕЋЕ ДОЗЕ АНЕСТЕТИКА И СРЕДСТАВА ЗА СМИРЕЊЕ НЕГО ЧОВЕК, А ВЕЋ НЕКОЛИКО ЧАСОВА ПОСЛЕ ЗАХВАТА МОГУ ДА СТАНУ НА НОГЕ. ЗА 90% ПОВРЕЂЕНИХ ТРКАЧКИХ ГРЛА, ПОВРЕДА ЈЕ ДОСАД ЗНАЧИЛА-КРАЈ!

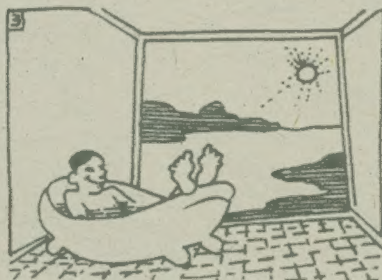
ВЕЛИКА ЦРНО-БЕЛА ЗМИЈА

(SPILOTES COUPERI), КОЈА СЕ НАЛАЗИ У АКВАРИЈУМУ СТЕИНХАРТ У САН ФРАНЦИСКУ (САД), ИМА **ДВЕ** ГЛАВЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● купатило са погледом на море постаје све популарније у Јапану. Моду је увео хотелијер из Осаке. Он својим гостима нуди топлу купку у кади постављеној крај великог прозора одакле се пружа леп видик на залив Осаке.

● ● ● Енглез Е. Е. Овенс потпуно је изгубио наду да ће једног дана постати признати писац. Међутим, он има сасвим добре изгледе да уђе у Гинисову књигу рекорда: рукописе његових дела досад је одбило 137 издавача.

● ● ● у Италији се најбрже вози. На путевима је дозвољена брзина до 110 километара на час, а на ауто-страдама до 140.

На ауто-страдама СР Немачке, Швајцарске, Аустрије и Француске највећа дозвољена брзина је 130 km/h, у Шпанији и Белгији 120, у Великој Британији 112, у Шведској 110, у Холандији, ДР Немачкој и Јапану 100, у Совјетском Савезу 90, а у САД 88 километара на час.

● ● ● на Канарским острвима диже се један заиста необичан споменик: стабло високо око 20 метара. Зове се драцена и старо

је око три хиљаде година. Припада породици љиљана, а име му потиче од латинског или грчког и значи змај. Када се кора дрвета засече, појави се црвенкаста течност коју становници овог острва зову „змајева крв".

● ● ● Ники Лауда, троструки светски шампион у „формули 1", неко време је потпуно напустио своје болиде и тркачке стазе и посветио се писању књиге која представља занимљив водич у тајне „формуле". Књига је већ у продаји у многим земљама Европе. У њој има 150 страница и 150 фотографија у боји.

● ● ● ни најближи пријатељи Тина Ујевића нису могли тачно да утврде колико језика песник зна. Без грешке је преводио с латинског, италијанског, немачког, грчког, француског, руског, шпанског, енглеског, шведског, чешког, санскрита, палија – изумрлог индијског језика, кинеског и провансалског. Највеће писце који су писали на немачком, енглеском, француском, италијанском и шпанском Тин је преводио диктирајући у машину. При том ни једном није гледао у речник.

● ● ● у многим земљама западне Европе ове зиме продавале су се нарочите вунене чарапе, рукавице и огртачи који захваљујући једној мини-батерији греју као права грејалица.

● ● ● међународно удружење за лов на китове саопштило је да у 1985. години сме да се улови само 6.690 ових морских сисара, 3.266 мање него прошле године и то због очувања ове животињске врсте.

ЕДИСОН

Забавников квиз

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако питање дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте их пронашли, честитамо! А ако, ипак, нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

МЕСОПОТАМИЈИ

1. Ко је изумео грамофон?
а) Томас Едисон,
б) Никола Тесла,
ц) Грахам Бел.

2. Који је најстарији музички инструмент данас у употреби?
а) гитара,
б) бубњеви,
ц) труба.

3. Чијим је делима посвећен музички фестивал у Бајројту?
а) Лудвига ван Бетовена,
б) Рихарда Вагнера,
ц) Јозефа Хајдна.

4. Последњи континент који је бели човек освојио је:
а) Аустралија,
б) Африка,
ц) Америка.

5. Који је континент други по величини?
а) Европа,
б) Америка,
ц) Африка.

6. Цени се да човек у току живота утроши на јело:
а) десетак година,
б) четири године,
ц) годину дана.

7. Коју рибу називају „речним вуком"?
а) баракуду,
б) пирану,
ц) штуку.

8. Ко је написао „Сирана де Бержерака"?
а) Пјер Корнеј,
б) Едмон Ростан,
ц) Франсоа Рабле.

9. У ком систему мерења температуре 212 степени представља тачку кључања?
а) Фаренхајтовом,
б) Целзијусовом,
ц) Реомировом.

10. Како се звао римски бог мора?
а) Јупитер,
б) Посејдон,
ц) Нептун.

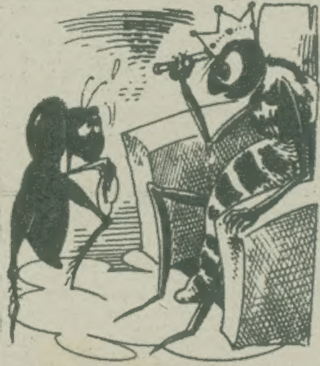
11. Које је море највеће на свету?
а) Средоземно море,
б) Јужно кинеско море,
ц) Северно ледено море.

12. Како се раније звао Ирак?
а) Персија,
б) Месопотамија,
ц) Асир.

13. Баку је главни град:
а) Тајланда,
б) Украјине,
ц) Азербејџана.

14. Који инсекти живе у некој врсти „робовског уређења"?
а) скакавци,
б) мрави,
ц) пчеле.

15. Ко је написао „Петра Пана"?
а) Џемс Метју Бери,
б) Оскар Вајлд,
ц) Чарлс Дикенс.

ОДГОВОРИ:

1-а) Проналазак грамофона патентирао је 1878. године амерички научник Томас Алва Едисон.
2-б) Бубњеви.
3-б) Чувени фестивал који се одржава у немачком граду Бајројту посвећен је делима Рихарда Вагнера.
4-а) Аустралија је последњи континент који је освојио бели човек.
5-ц) Други континент по величини је Африка (29,840.000 км²).
6-б) Израчунато је да човек просечног апетита и материјалног стања, утроши на јело четири године живота.
7-ц) „Речним вуком" називају штуку, која је једна од најпрождрљивијих риба.
8-б) „Сирано де Бержерак" је чувена драма у стиховима француског писца Едмона Ростана (1868–1918).
9-а) Тачка кључања налази се на 212 степени у систему немачког физичара Габријела Данијела Фаренхајта (1686–1736).
10-ц) Римски бог мора звао се Нептун.
11-б) Највеће на свету је Јужно кинеско море (2,140.000 км²).
12-б) Старо име Ирака је Месопотамија.
13-ц) Баку је главни град совјетске републике Азербејџана.
14-б) Извесне врсте мрава имају „робове" У Европи живе и неке које су без својих „слугу" неспособне да одрже живот.
15-а) Чувену бајку „Петар Пан" написао је 1904. године британски писац и новинар Џемс Метју Бери.

Илустровао Димитрије Костић

ИСТОРИЈА ОБИЧНИХ СТВАРИ

МУШКА СУКЊА, ЖЕНСКЕ ПАНТАЛОНЕ

РИМЉАНИ СУ СЕ ТОЛИКО ЗАПРЕПАСТИЛИ КАДА СУ ВИДЕЛИ НОГАВИЦЕ ДА СУ ПО ЊИМА НАЗВАЛИ ЈЕДНУ ПРОВИНЦИЈУ

Предлог за модну сезону пролеће-лето '85: мушка сукња. Остаје још да се види ко ће да је носи. Шкотланђани своје имају већ одавно.

Најновија лудост мушке моде зове се сукња Лансирали су је, у јануару ове године, њујоршки модни креатори и салони у модним престоницама света пожурили да је добаве.

Свет је заиста полудео?! Шта ћемо онда са старим Римљанима? И они су показивали ноге! Кратка туника за ратнике, дуга тога за грађане, панталона нигде.

Стари Грци и Етрурци за њих нису ни чули. Носили су их само варвари, одрпанци који су поваздан јурцали на коњима, а у цивилизованим крајевима глумци: све сам свет достојан презира.

Кад су их први пут угледали, Римљани су се толико запрепастили да су новоосвојеној провинцији по њима дали име: Gallia Braccata, у преводу Галија у панталонама. Само се по себи разуме да цивилизованим освајачима на памет није падало да прихвате варварску моду, све док једног лепог дана испод тоге првог римског императора, костоболног Августа, није провирио пар вунених ногавица гримизне боје. Ко да критикује царску мудрост? Најмање је до тога било римским легионарима: за време дугих и хладних освајачких похода обавезно су носили панталоне.

Рукави за ноге

Првим панталонама недостајало је штошта, тачније све изузев ногавица. Биле су то, у ствари, крпе које су се обмотавале око ногу. Касније су крпе замениле две одвојене дуге чарапе од вуне кројене попут рукава: отуда се и данас у готово свим европским језицима каже пар панталона, као да се ради о два комада одеће, а не о једном.

У 10. и 11. веку панталонама су још увек недостајали неки кључни делови, али су сада чарапе-ногавице правили и од коже. Ко је у то доба хтео „панталоне", имао је да око струка носи и нешто попут женског појаса за чарапе: ногавице су само тако, захваљујући везицама причвршћеним за појас, остајале тамо где им је место.

У средњем веку панталоне су доживљавале разне промене, биле су кратке, и дугачке, и широке, и уске... Претеривало се често. Пред крај 14. века постале су до те мере уске да се у њима врло тешко ходало, све док се неко није досетио да на коленима направи отворе. Колико да ти прорези не би изгледали као обичне поderотине, кројачи су их пажљиво обликовали и украшавали свиленим јастучићима дречавих боја. Рођене су pluderhosen, панталоне са испуњеним кесицама које су се зашивале око горњег дела бедара.

Почетком 19. века Париз је већ навелико диктирао моду: овако и никако другачије имале су да изгледају панталоне сваког господина.

Почетак овог века: панталоне готово обавезно имају „манжетне", уске су и довољно кратке да се лепо виде господске чарапе.

Тако је почело, на крају се изгубила мера. Pluderhosen су постајале све шире и шире, на крају је за њихово шивење било потребно 50 до 70 метара материјала и 120 до 150 метара свиле. Против крајње неразумне и расипне моде грмело се у памфлетима, брошурама, проповедима, издато је чак и пар декрета, али све је било узалуд. Pluderhosen или ништа!

Бранденбуршки изборни кнез Јохан II претпос-

У време ренесансе и панталоне су процветале: надувавале су се и надувавале, све док на крају нису необично подсећале на две лопте. Француски владар Анри II се и у њима држао сасвим краљевски.

тављао је декретима и проповедима акцију, па је наредио својим пандурима да једноставно пресеку врпце на „ђаволским панталонама" неколицине племића – и то изненада. Несрећним племићима панталоне су истог часа склизнуле до пета, а то их је опет приморало да брже-боље побегну са лица места како их разјарени грађани не би претукли.

Занимљива историја дискретног троугла

Много пре него што је могло да се почне с претеривањем, требало је разрешити неке важне ствари. Шта са оним деловима (неподобним за јавно приказивање) које чарапе-ногавице остављају непокривеним? Почетком 11. века неко се досетио да се са предње стране ногавице споје комадом платна троугластог облика који се везивао везицама: braguette, назвали су Французи овај важни детаљ.

Да се ту стало, све би било у реду. Само, дотични троугао постао је с временом више нападан него дискретан: почињу да га подстављају вуном, димензије су му све веће и занимљивије, а на крају је необично подсећао на капуљачу или, тачније, баш на онај део мушког тела који је наводно требало да сакрије. Пошто је једно време суверено владала, и ова модна лудост је прошла.

Тешко да би могло да се каже како су кратке панталоне лудост, али против њих се, ипак, барем шест или седам векова, узалуд водила огорчена борба. Не тако давне 1923. године надбискуп Минхена објавио је пастирско писмо против „неморалности" кратких панталона и уједно нагласио како црква убудуће неће благосиљати барјак ниједног спортског друштва уколико његови чланови носе анатемисане панталонице.

Дугачке панталоне појавиле су се први пут за време француске револуције и одмах се нашле у средишту жестоких политичких борби. По њима су револуционари добили назив санкилоти (франц. sans cullote = безгачани), надимак који је потпуно погрешно изабран јер они, наравно, уопште нису шеткали уоколо у гаћама, него у безобличним дугачким панталонама. С обзиром да је аристократија у то доба искључиво носила панталоне које су сезале до колена, тзв. cullotes, „безгаћани" су, у ствари, били далеко одевенији од њих.

Тако се дугачким панталонама на самом почетку десила незгода: онај ко их је носио могао је лако да буде оптужен за симпатије према француској револуцији. У жаркој жељи да сузбије нову моду владар немачке државице Хасен-Касела наредио је 1790. да робијаши који граде путеве носе дугачке панталоне и цилиндре.

У Пруској су одлучили да са превратничком модом раскрсте војнички строго: 1790. издат је декрет којим се државним службеницима наређује да их сместа скину. Декрет је потписао краљ Фридрих Вилхелм II, што му ни најмање није сметало да се седам година касније лично у њима прикаже на шетњи у Теплицу. Прогоњене панталоне постале су преко ноћи отмене.

Дугачке панталоне силно су се допале енглеском фелдмаршалу Велингтону, али не и његовим земљацима: кад се први пут појавио у њима на јавном месту, казнили су га поприличном глобом. Тврдоглав какав је био, фелдмаршал се никада није одрекао својих панталона.

Каубојска елеганција

Неко је морао да се досети и како панталоне не морају обавезно да се закопчавају са стране, али је за то било потребно поприлично времена: закопчавање с предње стране панталоне су добиле тек средином прошлог века. Једини траг некадашњег начина закопчавања су украсне траке од сатена које се и данас ушивају дуж спољњег шава на фраковима.

Један други важан детаљ мушких панталона лансирао је сасвим случајно, и из чисто практичних разлога, енглески краљ Едвард VII (1841–1910). Обревши се једном приликом на блатњавом хиподрому Едвард је сасвим нецеремонијално подвио крајеве панталона. Број подврнутих ногавица запањујуће се преко ноћи намножио. Касније су панталоне почели да шију с подврнутим и уредно испегланим манжетнама.

После другог светског рата панталоне су одједном постале мушко-женске: завладале су фармерке. За све је крив, или заслужан (како се узме) немачки емигрант Леви Штраус. Рођењу „левиски" кумовале су две ствари: златна грозница која је 1850. тресла САД и шаторско платно кога је Леви имао у огромним количинама, а које нико жив није хтео да купује.

Уместо шатора, Штраус је почео да шије и продаје панталоне, копачи злата навелико да их купују, а за њима и сви они који раде тешке послове изузев каубоја. Каубој без кожних панталона?! Касније се испоставило да је и то сасвим могуће, али тек пошто им је промућурни Штраус пружио оно што су тражили: припијене и спортски елегантне фармерке, нимало налик врећастим панталонама копача злата. Те, каубојске, фармерке освојиле су после другог светског рата свет.

Панталоне су заувек престале да буду чисто мушка ствар.

Мина Илић

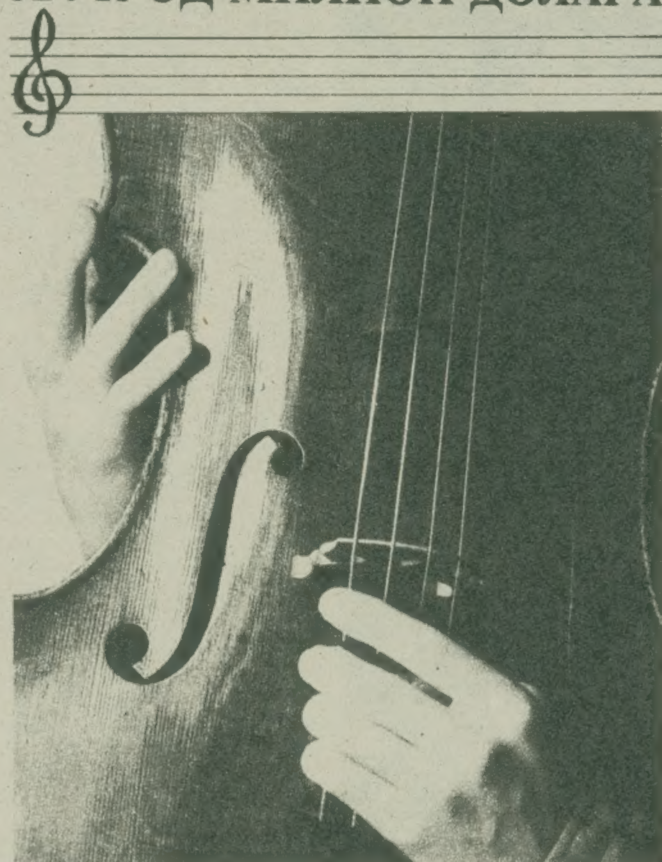
ЗВУК ОД МИЛИОН ДОЛАРА

ДОРУЧАК С ВИОЛОНЧЕЛОМ

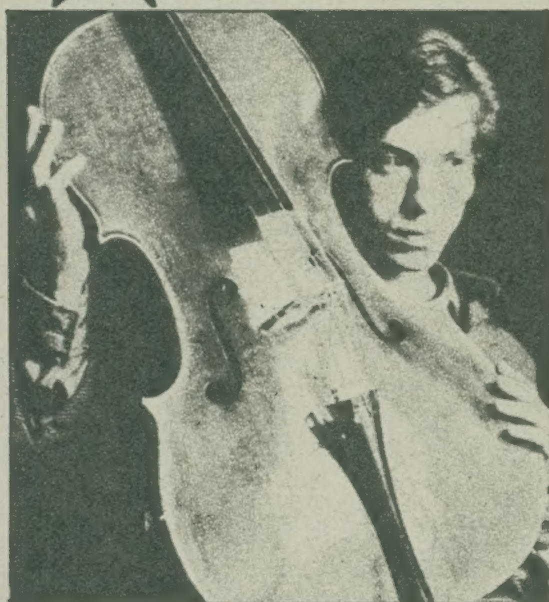
Кад год Роберт Коен предаје на аеродрому пртљаг, увек му постављају исто питање: „Да ли и виолончело путује с вама?" „Да", одговара он милујући металну футролу, „имам карту и за њега. Службеник за шалтером је тада у недоумици да ли да и виолончелу, као сваком редовном путнику, изда картон за укрцавање.

Од аеродромског особља не може се очекивати да зна да је двадесетпетогодишњи Британац Роберт Коен један од најбољих младих светских челиста и да је априла 1984. за своје виолончело, „страдиваријус", платио двеста седамдесет пет хиљада фунти, односно осам милијарди двеста педесет милиона старих динара!

Због тога Коен буквално не скида поглед са свог виолончела. Разуме се да му увек купује авионску карту за седиште до свог и да га, када је на гостовању, води са собом у хотелску трпезарију на доручак, ручак и вечеру. Са овим челом, старим двеста деведесет четири године, Коен проводи више времена него с било којим људским бићем.

Страдиваријус – има душу, личност и тајну, али тешко га је наћи, а још теже купити.

Двадесетпетогодишњи Роберт Коен, један од водећих младих светских челиста, са својим благом.

Џулијан Лојд Вебер, други британски млади челиста који много обећава, савршено разуме Коена. Када је доживео саобраћајни удес, при коме су се кола која је возио преврнула, он је инстинктивно полетео да види шта је с његовим драгоценим „страдиваријусом". Супруге се сетио тек накнадно.

Јо Јо Ма, млади амерички челиста, још чује крцкање скупоценог дрвета када је, на концерту у Роајал фестивал холу у Лондону, пијаниста Тамас Васари, клањајући се при повлачењу са сцене, случајно стао на „Страдиваријусово" виолончело плаћено милион долара. Срећом, није га уништио.

Мстислав Ростропович, педесетседмогодишњи Рус који живи у Енглеској и Америци, данас највећи светски мајстор на виолончелу, следио се када је, недавно, установио да је свог „страдиваријуса" заборавио у возу на станици Ипсвич код Лондона. Нашао га је, али је пре тога доживео нервни слом од страха да ће неки неупућени лопов, ко зна коме, у бесцење продати такву драгоценост.

Страдиваријусова виолончела одувек су била тражена, али никада као у последњих десетак година. Понуда је далеко мања од потражње, челиста више него икад, а „страдиваријуса" веома мало.

Крив је Пабло Казалс

Виолончело је у 20. веку постало популарно захваљујући, пре свега, савршеној уметности, маестра Пабла Казалса (1876-1973) али и Би-Би-Си-јевим телевизијским часовима које су држала славна имена као што су Пол Тортелије и Жаклин ди Пре. Виљем Плит, учитељ Роберта Коена и један од најбољих чело-педагога на свету, процењује да на једног ученика чела 1930. године, када је он почињао да свира, данас долази око три стотине. Он такође сматра да сваки изузетан челист мора да има инструмент који одговара његовим способностима, а то је обично „страдиваријус".

Коен, који већ више од годину дана свира на „страдиваријусу", нема никаквих сумњи да је силан зарађен и позајмљен новац уложио у праву ствар: – Мој „страд" је величанствен, у целом свету нема више од шест-седам таквих. Што дуже свирам на њему, откривам нове неслућене дубине музике.

АНТОНИО СТРАДИВАРИЈУС ЈЕ НАПРАВИО ВИШЕ СТОТИНА ВИОЛИНА, А САМО ШЕЗДЕСЕТ ТРИ ЧЕЛА ОД КОЈИХ ЈЕ САЧУВАНО ТРИДЕСЕТАК. ВЕОМА СУ ТРАЖЕНА И ЦЕНА ИМ ВРТОГЛАВО РАСТЕ

Јо Јо Ма, коме је „страдиваријуса" за милион долара купила једна америчка банка (што се рачуна издатком у добротворне сврхе и ослобађа приличног пореза), тврди слично: „Свирао сам на разним челима, али ово је прво које, чим помислим да одсвирам нешто, то одмах и изведе".

Где се крије тајна?

Нико не уме да одгонетне шта је то што Страдиваријусове инструменте чини толико јединственим и изузетним, осим да је мајстор из Кремоне био геније. Антонио Страдиваријус је између 1666. и 1737. године направио шездесет три виолончела, од којих је данас сачувано само тридесетак, и десет пута више виолина.

Чело на којем свира Роберт Коен радио је 1692, а дрво од којег је начињено почело је да расте у 15. или 16. веку. Јохан Себастијан Бах (рођен 1685.) могао је да слуша извођење својих чувених свита за виолончело соло на том инструменту који Коен чува у блиндираном стану у северном Лондону.

Да ли је тајна у дрвету? Страдиваријус га је бирао – за најважније делове инструмента обично јавор – веома брижљиво, према старости и тону, а не лепоти, ни сувише тврдо, ни сувише меко. Да ли дрвеће баш у том делу северне Италије има јединствену комбинацију квалитета питају се многи који су проучавали Страдиваријусове инструменте.

Можда, али у рукама градитеља из Кремоне дрво се претварало у чудо које нико није поновио мада су познате димензије сваког појединог делића Страдиваријусових инструмената.

Досад нико није успешно извршио ни анализу премаза и лакова које је употребљавао Страдиваријус. Познато је да густ лак даје тврд лимени звук док сувише разређен гуши вибрације. Страдиваријус је пронашао идеалну равнотежу, знао је колико пута треба да премаже дрво, вукао је четку непогрешивим правцем, под савршеним углом. Што се сушења тиче, отишло се тако далеко да се претпоставља како сунце баш над Кремоном има неку тајанствену благотворну моћ.

Као и добра вина и виолончела постају све боља што су старија. Сви власници Страдиваријусових чела слажу се да она имају душу, темперамент и личност. „Дрво је влакнаст материјал и треба га употребљавати", каже Роберт Коен. „Пре мене на мом виолончелу нико дванаест година није свирао. Оно је све боље што више на њему радим. Молекули дрвета су све активнији".

Модерна технологија, са свим својим суперелектронским уређајима, није у стању да направи инструмент који би Страдиваријусовим био и до колена мада се на томе упорно ради, нарочито у Јапану.

Тако су се садашњи и будући врхунски челисти поделили на оне који имају „страдиваријуса" и оне који га немају што је, сматрају сви, трагедија за музику. Јер, од два музичара истих способности предност ће увек имати онај који свира на „страдиваријусу".

Б. Дожић

НОРВЕШКИ ПОКРЕТ ОТПОРА

„МОНТЕ РОЗА" ВИШЕ НЕ ПЛОВИ

НЕМАЧКИ СТРАЖАР ЈЕ НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА СУМЊИЧАВО ОДМЕРАВАО САНДУК, А ЗАТИМ ПРИШАО И ПОМОГАО МЛАДИЋИМА ДА ГА СПУСТЕ НИЗ ЛЕСТВЕ

Макс Манус је дошао свести тек у болничком кревету, али није отворио очи. Јасно је чуо разговор лекара с гестаповцима. Лекар се одлучно успротивио намери да саслушају болесника – човек је сломио кичму и није у стању да говори, рекао је.

Немци су једва прихватили објашњење и љутито напустили собу. Лекар их је испратио до краја ходника и пожурио назад. Нагнуо се над болесником и тихо рекао:

– Нисте сломили кичму, само сте се прописно угрували! И даље се претварајте да сте у несвести. Ваше бекство биће организовано ових дана.

Скок с другог спрата

Манус се захвалио. Било му је криво што је тако лако пао шака агентима. Зар да га сачекају заваљени у фотељи у његовом стану на другом спрату! Кад их је видео, пао му је мрак на очи. Залетео се и пролетео кроз прозор. Остао је жив захваљујући гомили снега на коју је пао.

Пребачен је у болницу у бесвесном стању. Гестаповци су дошли да га саслушају. Главни лекар одељења, родољуб, заштитио га је лажном дијагнозом. Међутим, тако се није могло дуго. Покрету отпора и није требало много времена.

Иако је Макса Мануса даноноћно чувало неколико полицајаца који су се смењивали испред врата његове собе, медицинска сестра успела је да неопажено унесе пецарошки штап на расклапање. У џепу је донела најлонски конац и велику удицу.

Следеће ноћи риђокоси Манус је с прозора болесничке собе на трећем спрату на улицу спустио удицу. По договору, неколико сарадника Покрета отпора прихватило је удицу и закачило за њу крај конопца који се за тили час нашао у Манусовим рукама.

Најтежи део спасавања двадесетпетогодишњег илегалца тек је предстојао. Требало је да се Манус спусти низ конопац, а он није имао довољно снаге. Илегалац је сваки час застајао да се одмори. Неколико метара изнад тла издале су га руке. Срећом, без последица. Другови су га прихватили, огрнули ћебетом и аутомобилом одвезли у скровиште.

Гестапо је беснео. Готово сви полицајци Осла дали су се у потрагу за бегунцем.

Чим се опоравио, Макс Манус је позван у Енглеску на курс саботаже. На пут је пошао крајем 1941. Прешао је пешице из Норвешке у Шведску, а одатле наставио возом до Одесе. Следеће одредиште био је Истанбул, потом Суец. У Суецу се укрцао на брод којим је заобишао Африку и преко Атлантика стигао у Сједињене Америчке Државе, да би на крају, после седам месеци путовања, био пребачен у Лондон.

Кад се вратио у Норвешку, истакао се у Покрету отпора. Руководио је свим великим саботажама. Летеле су у ваздух фабрике, складишта, зграде... На ред је дошао и велики брод „Монте Роза" пун немачких војника који је одржавао везу немачких лука и Осла.

Четири дана с пацовима

Простор око пристаништа био је ограђен жицом, а пред капијом и на доковима смењивали су се стражари. Када се „Монте Роза" налазила на сидришту, мере обезбеђења су биле строже.

Илустровао: Брана Јовановић

Докови су почивали на дрвеним стубовима који су ојачани сплетом дебелих греда. Транспортни брод „Монте Роза", у који је иначе могло да се укрца неколико хиљада војника, везиван је за један од докова.

Макс Манус и његов друг Грегорс Грам прихватили су се задатка по цену живота. Речено им је: брод мора на дно макар и њих двојица изгубили живот. Помогао им је лучки радник, припадник Покрета. Он им је дао скицу пристаништа. У то време „Монте Роза" је била на путу. Кад је упловила у луку Осла, Макс Манус и Грегорс Грам већ су имали план како да је потопе.

Брод је изјутра пристао уз док, а већ у подне два илегалца зауставила су камион испред пристанишне капије. У задњем делу камиона налазио се сандук пун алата, а испод алата у двоструком дну – експлозив. Стражар је отворио сандук и летимично погледао алат. Папири фирме за одржавање електричних водова и добро фалсификован радни налог немачких власти за поправак каблова испод дока уз који је била усидрена „Монте Роза" уверили су га да је све у реду.

Илегалци су одахнули и наставили даље. У близини дока су се зауставили, спустили сандук на земљу и започели да га вуку према дрвеним стубовима. Појавио се стражар који је чувао брод. Сумњичаво је одмеравао сандук, а онда пришао младићима и помогао им да га спусте на дрвене балване.

– Идемо на купање! – весело је добаци Макс Манус.

Немац се насмејао, окренуо и отишао.

Главна тешкоћа, међутим, тек је предстојала: тежак сандук требало је пребацивати с греде на греду читавих педесет метара. Толико је делило диверзанте од брода. Постојала је и могућност да сандук падне у воду јер су се диверзанти провлачили између греда пола метра изнад морске површине.

Ипак, први део задатка је обављен. Сада је требало чекати. Илегалци су седели на гредама и дремали.

Сутрадан се зачуо бат корака на доку. Почело је укрцавање војника које је трајало и следећа два дана. Све то време, укупно четири дана и ноћи, Макс Манус и Грегорс Грам провели су у сплету греда. Најтеже је било због пацова. Кидисали су на торбе у којима су диверзанти држали храну.

Нешто пре него што је „Монте Роза" испловила, Макс Манус и Грегорс Грам „залепили" су за њено корито бомбе којима је упаљач подешен да изазове експлозију у току пловидбе.

• • •

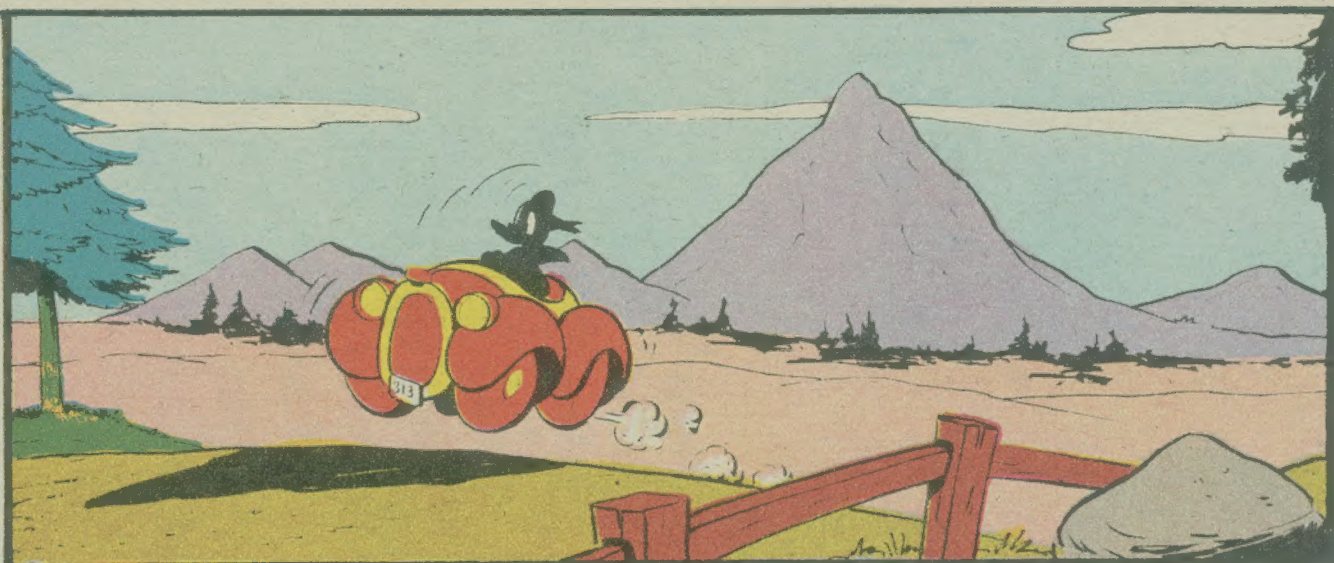
Транспортни брод „Монте Роза" експлодирао је у луци Копенхагена. Тачан број погинулих немачких војника никада није објављен.

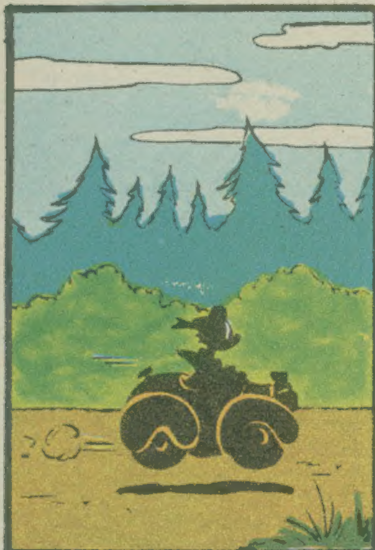
Макс Манус је дочекао крај рата. Дуго је са женом и двоје деце живео на периферији Осла. Држао је малу књижару. Касније је потражио топлије поднебље и преселио се у Шпанију.

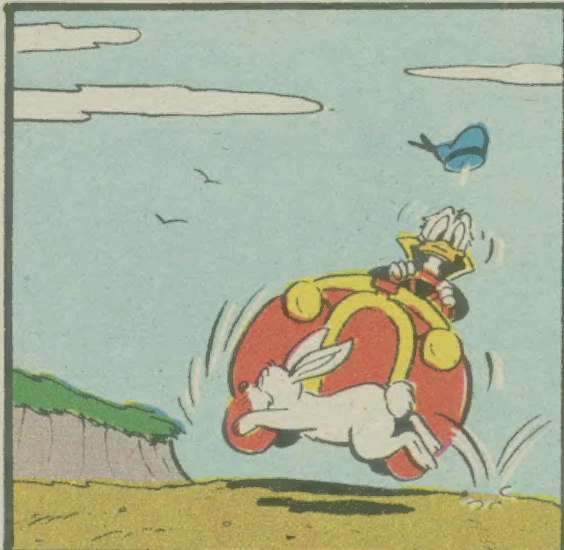
М. Тодоровић

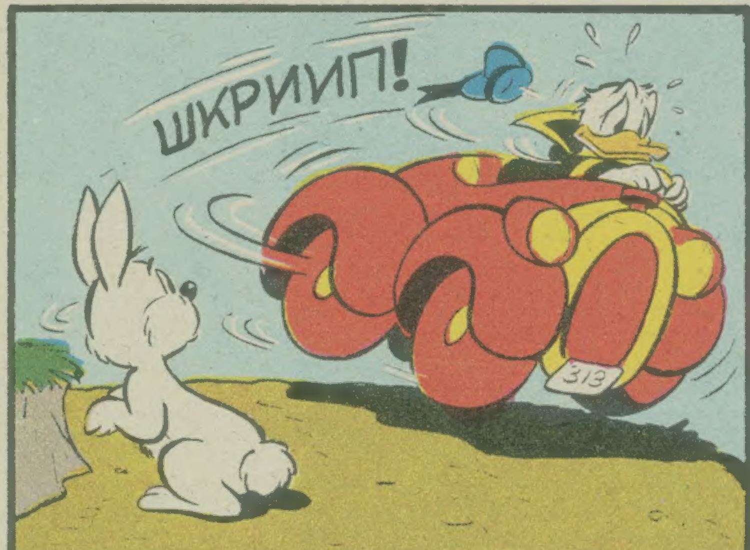

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ШКРИИП!
313

ААААА!

ААААА!
Distributed by King Features Syndicate

ПЉУС!
© 1985 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

СРЕЋА! НИГДЕ НИ ОГРЕБО-ТИНЕ!

ТРАС!

ДА ЛИ ЋЕ МИ АУТО-ПОЛИСА ПОКРИТИ ТРОШКОВЕ КОД ПОВРЕДА ОД СКИЈА-ША НА ВОДИ?
1-27

За читање наглас

ВИЉЕМ САРОЈАН

ПАТРИЈАРХАЛНИ САВЕТ АМЕРИЧКОМ ПУТНИКУ

Једне године путовао је мој ујак Мелик из Фресна у Њујорк. Пре но што ће поћи на железничку станицу посетио га је његов стриц Гаро и причао му о опасностима путовања.

„Када уђеш у воз", рече старац, „пажљиво изабери себи место, седи и не обазири се око себе."

„Разумем", рече мој ујак.

„По поласку воза убрзо ће доћи два униформисана човека из ходника и тражиће ти карту. Не осврћи се на њих. То су „варалице", рече старац.

„Како ћу то знати?", упита мој ујак.

„Ти ћеш већ то знати", рече старац. „Ниси више дете".

„Разумем", рече мој ујак.

„Нећеш тако прећи ни тридесет километара, а већ ће ти прићи један љубазан млад човек и понудиће ти цигарету. Реци му да не пушиш. Цигарете садрже опојно средство".

„Разумем", одговори ујак.

„Кад будеш ишао у кола за ручавање, сударићеш се са једном младом женом која ће то намерно урадити и готово ће те при судару загрлити", рече старац. „Она ће бити врло привлачна и много ће се извињавати. Било би природно да се с њом спријатељиш. Намерно избегни ту природну ствар, уђи и једи. Та жена је пустоловка."

„Шта је та жена?", упита ујак.

„Уличарка", продера се старац. „Ти само уђи у кола за ручавање и једи. Наручи најбоље јело, а ако су кола за ручавање препуна и ако за супротним столом буде седела лепа млада жена, немој је гледати у очи. Ако ти се обрати, прави се као да си глув."

„Разумем", рече ујак.

„Прави се да си глув", рече старац. „То је једини начин да то избегнеш".

„Шта то да избегнем?", упита мој ујак.

„Да избегнеш безизлазан положај", рече старац. „Ја сам путовао. Ја знам шта ти говорим."

„Разумем", рече опет ујак.

„Немој да ти понављам", рече старац. „Свршено. Ја имам седморо деце. Мој живот је био богат и био је живот праведника. Немојмо на то више мислити. Имам земље, винограда, воћњака, стоке и новаца. Један човек не може све имати у исто време, осим за један или два дана."

„Разумем", рече ујак.

„Када се из кола за ручавање будеш враћао на своје седиште", рече старац, „проћи ћеш кроз кола за пушење. Тамо ћеш видети људе како се коцкају. Играчи ће бити три човека средњих година с прстењем које изгледа врло скупоцено. Они ће ти се љубазно поклонити и један од њих ће те позвати да им се придружиш у игри. Реци им: Ја ништа не разумем енглески."

„Разумем", рече мој ујак.

„Ето, то је све", рече старац.

„Велика вам хвала", рече мој ујак.

„Још нешто", рече старац. „Кад пођеш на спавање, извади новац из џепа и стави га у ципелу. Ципелу онда стави под јастук, држи целе ноћи главу на јастуку и НЕМОЈ СПАВАТИ."

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубец

„Разумем", рече мој ујак.

„Ето, то је све", рече старац.

Старац оде, а идућег дана мој ујак Мелик попе се на воз и отпутова право, преко целе Америке, до Њујорка. Два униформисана човека нису била варалице. Човек са отровном цигаретом није дошао, лепа жена није за време ручка седела за столом према мом ујаку, а у вагону за пушење није било коцкања. Мој ујак је ставио свој новац у ципелу и сакрио је под јастук. Целе прве ноћи држао је главу на јастуку и није спавао, али идућег дана напустио је цео обред.

Идућег дана је ОН САМ понудио једног другог младог човека цигаретом коју је овај примио. За време ручка једва је нашао начина да се докопа једног места и седне за сто са једном младом дамом. Он је сам започео једну партију покера у колима за пушење и пре но што је стигао до Њујорка упознао се са свим сапутницима и цео воз је њега познавао. А када је воз пролазио кроз Охајо, мој ујак и млади човек, онај који је примио цигарету, заједно са две даме које су путовале у Весар, саставили су квартет и певали „Вобаш блуз".

Путовање је било врло угодно.

Кад се мој ујак Мелик вратио из Њујорка, његов стари стриц Гаро опет га посети.

„Видим да добро изгледаш", рече он. „Јеси ли се придржавао мојих упутстава?"

„Свакако да јесам, стриче", одговори ујак.

Старац се загледао негде у даљину.

„Задовољан сам да се бар НЕКО користио мојим искуством", рече он.

ПРОНИКНИТЕ У ЛАВИРИНТ

ТРАЖИ СЕ – ИЗЛАЗ!

ПУТ ЈЕ ЈЕДНОСМЕРАН, АЛИ ЗАМРШЕН. ТВОРЦИ ЛАВИРИНАТА ОСЕЋАЈУ СЕ НА МАХОВЕ КАО АНТИЧКИ ЈУНАЦИ ИЛИ БОГОВИ ЈЕР ЗНАЈУ РЕШЕЊЕ ЕНИГМЕ

Загонетка од главе до пете

Лавиринт у парку једног енглеског лорда – композиција чувеног творца лавирината Грега Рајта (1976).

У палати Нестора, једног од најугледнијих вођа Грка у тројанском рату, краљевски писар пажљиво је бележио на таблици имена и број дарованих коза. Када би се уморио, окренуо би таблицу и забављао се цртежом лавиринта на полеђини. Било је то још 1200. године пре нове ере...

Први познати лавиринт изграђен је у циљу прикривања једног дворског скандала – тако бар тврде антички писци! Наиме, Парсифаја, раскалашна супруга критског краља Миноса, родила је Минотаура, чудовиште које је било пола човек, а пола бик. По налогу разгневљеног владара генијални дворски архитекта Дедал, отац Икаров, направио је замршени затвор с безброј пролаза који је популарно назван **лавиринт.**

Митологија вели да су у тај лавиринт бацани младићи и девојке којима се, наводно, хранио Минотаур. Остала је, међутим, тајна да ли их је чудовиште стварно јело или су страдавали као жртве сопствене панике, пошто никако нису могли да пронађу излаз из лавиринта... Минотаура је на крају убио јунак Тезеј, али уз помоћ Миносове кћерке Аријадне. Користећи конац који му је дала његова драга, Тезеј је успео да се извуче из лавиринта.

Чему служи конац?

Мада су лавиринти пронађени и на Кавказу, и у Америци, на Суматри и Јави и у Индији, сматра се да је права домовина лавиринта острво Крит, колевка чувене цивилизације која је овде поникла пре око пет хиљада година. Ако је веровати прастарим критским изворима, лавиринт није означавао само чудесну грађевину са замршеним пролазима, већ и простор за игру о којој говори и Хомер у „Илијади". Ко зна, можда је играње у лави-

ринту представљало један од најстаријих видова рекреације?

На свим сликама до времена ренесансе, дакле до средине 14. века, лавиринт је представљен као загонетка у облику једног јединог пута без икаквог бочног рачвања. Крећући се тамо-амо пут се никад не укршта и води право у средиште лавиринта. Отуда није чудо што неки савремени стручњаци сматрају да човек у њему није могао да залута!

У делу „Лавиринт" директор Музеја у Минхену Херман Керн пише о „неспоразуму насталом још у хеленско доба". Мотив Тезејеве борбе са Минотауром (слика 1) готово свуда је исти: Аријадна чека јунака испред лавиринта, а уз њу је спасоносно клупко конца. Међутим, на путу којим пролази конац нема никаквог укрштања, никакве праве раскрснице, па се конац као помоћ при оријентацији доима као потпуна бесмислица.

Ни Шекспир није одолео

У римским мозаицима лавиринт са кулама и зидинама постоји као симбол одбране и уједно заштитни знак града, док су на лавиринте, направљене од камења величине људске главе, наилазили и археолози у Скандинавији. Те су формације овде назване „јунгфруданс", по девојци која је наводно у средишту лавиринта чекала свог младића.

На речима, црква је вековима била против лавирината, али их је у стварности користила онако како јој је одговарало. Тако су у средњовековној Енглеској навелико копирани француски црквени лавиринти. Обликовани су кресањем шибља, жбуња и траве у близини манастира, о чему пише чак и Шекспир у комедији „Сан летње ноћи".

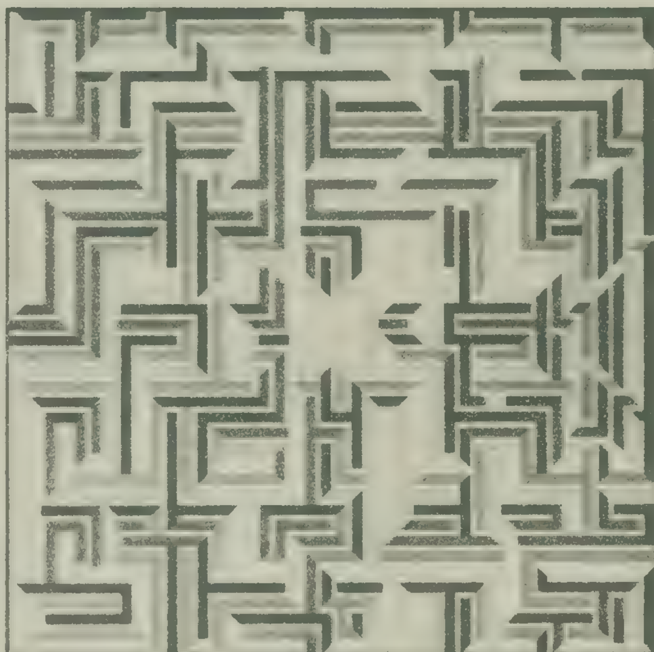
Тајанственост и популарност лавирината делимично бледе када ренесансни човек схвата да постоје конкретнији начини да се добију одговори на замршена питања. Упркос томе, лавиринти у шипражју остају у моди у Француској, Италији и Енглеској.

Савремени живот и искуства са велеградском гунгулом и збрком, са светским и локалним ратовима и осталим недаћама, својеврсни су лавиринт човека данашњице – сматра познати швајцарски драмски писац Фридрих Диренмат, иначе страстан и вешт цртач лавирината. За музеолога Хермана Керна лавиринт је „одређена помоћ при размишљању, замршен али делотворан пут до сусрета са самим собом".

Можда је управо зато од 2. марта до 5. маја ове године у Минхену одржана велика изложба под називом „Уметност лавиринта". Посетиоци су могли без икакве бојазни да прошетају „критским" и разним другим лавиринтима. Додуше, у средишту изложбе нису налетали на Минотаура, већ на осмоугаону просторију обложену огледалима.

У сваком случају, извесно је да играрије с лавиринтом, почевши још од шкрабања оног античког књиговође, па све до савремених графика (слика 3), морају да имају бар нешто заједничко, а то је – решење.

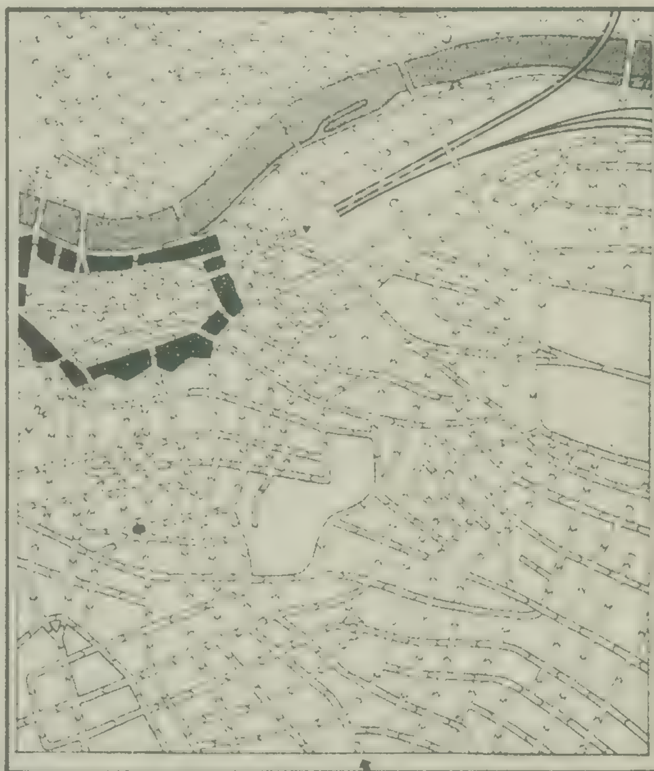
М. Ш.

Лавиринт као проба стрпљења – графика Улија Коха (види решење).

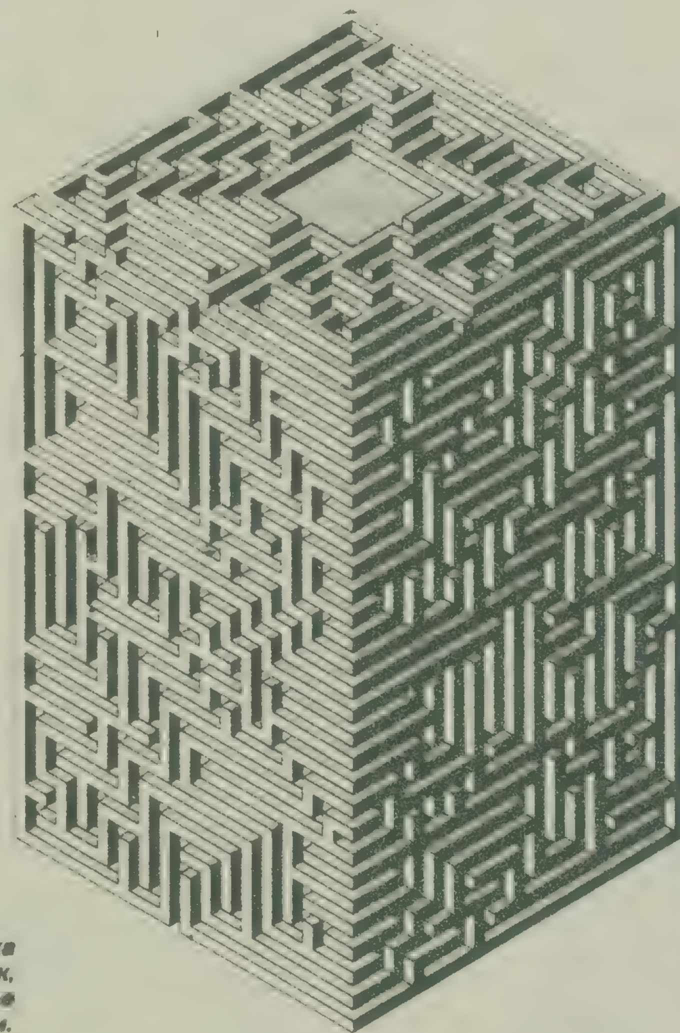

Сигуран пут до циља води око ваљка

Како до железничке станице?

РЕШЕЊА ЛАВИРИНАТА НАЛАЗЕ СЕ НА СТР. 47

Пут до врха никада није лак, али решење постоји.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

ДВА НАЈБОЉА КОЊА

– ОКРЕНИТЕ ГЛАВУ, ЏУН! – НАРЕДИ ТИМИ. ОДЈЕКНУШЕ ДВА ПУЦЊА А ОНДА НАСТУПИ ТИШИНА КОЈУ ЈЕ ПРЕКИДАЛО ЗАВИЈАЊЕ ВЕТРА

Тек отворена банка у тексашком градићу Клејтону опљачкана је у мају 1864. године. Шериф се одмах обратио за помоћ чувеној Пинкертоновој агенцији која је успешно хватала пљачкаше возова. Само двадесет четири часа касније агент Тими Браксон, коме је поверена истрага, закључио је да су провалу извршили озлоглашени разбојници Френк Корнел и Џемс Берит. Утврдио је чак и да су пљачкаши побегли ка југу да би се што пре домогли мексичке границе. Одбивши помоћ шерифа Тими Браксон је кренуо у потеру...

Убиство на фарми

На Црвеним брежуљцима, јединином приступачном кланцу пустиње Бело сунце, Тими Браксон је издалека опазио јахача. Опрезно је прилазио држећи руку на пиштољу. Кад се довољно приближио, стао је запањен – на коњу је била девојка.

– Ко сте ви? – запитао је Тими.

– Џун. Џун Клаперс. А ви?

– Тими Браксон, детектив. Тражим два човека која су опљачкала банку у Клејтону.

– Па, и ја тражим исте људе! – узвикнула је девојка трудећи се да јој глас звучи хладнокрвно. Одмах затим бризнула је у плач и кроз сузе испричала:

– Прошле ноћи на фарму мога оца дошла су два човека и тражила коње у замену. Отац је одбио, они су повећали суму, али ипак није пристао. Тада су га, на моје очи, убили и повели са собом наша два најбоља коња Муњу и Црног. целе ноћи сам преплакала а јутрос узела карабин и пошла да осветим оца...

– Вратите се кући а мени оставите да повратим новац који су отели из банке и осветим вашег оца. Пустиња, злочинци... то није за вас – покушао је Тими да одврати девојку. Ништа није говорила, али се у њеним очима видела таква одлучност да је Тимију било јасно да ништа не може да је натера да одустане.

– Одмакли су нам пола дана хода – рече девојка.

– Добро познајем трагове украдених коња. То су изванредне животиње, али не могу да пређу више од четрдесет километара дневно... До мексичке границе стићи ће тек кроз шест-седам дана...

Лов је завршен!

Прошао је један, а затим и други дан јахања кроз пустињу. Џун и Тими ишли су брзо, али су штедели коње. Покаткад би изгубили трагове пљачкаша, а онда их поново проналазили.

Трећег дана у пустињи Бело сунце подигла се пешчана олуја бришући све трагове. Тими и Џун су посртали покушавајући да се одупру снажном ветру. Заслепљени песком њихови коњи нису видели рупу која није била много дубока, али довољна да оба сломе предње ноге.

– Лов је завршен! – љутито рече Тими. – Окрените главу, Џун!

Одјекнуше два пуцња, а онда наступи тишина коју је нарушавало само завијање ветра.

Олуја је престала у зору четвртог дана. Тими и Џун извукоше се из рупе у коју су се склонили од хладноће склупчани једно уз друго.

– Френк и Џемс су морали, као и ми, да се зауставе због ветра, али без коња више не можемо да их пратимо. Морамо покушати да се вратимо, само да не залутамо у пустињи – рече Тими.

Четврти дан био је најгори. Сунце упекло, усијана измаглица покрила кактусе заклањајући хоризонт.

– Изгубљени смо, Тими, изгубљени – понављала је девојка. – Не бојим се смрти, само ми је жао што нисам ухватила оне хијене.

И Тими је знао да су изгубљени. Али, требало је бар покушати да помоћу звезда пронађу пут ка северу. Тек кад је пала ноћ, врућина је почела да попушта а Тими је управио поглед према небу. Ускоро су заједнички одредили правац којим ујутру треба да се врате. Чекао их је дуг пут.

Неко долази

Рано у зору кренули су каменитим путем. Девојка је посртала, није могла даље. Тими је морао да је носи. Уморни, гладни и обесхрабрени изгледали су јадно. Изнад њихових глава већ су летеле грабљивице.

– Тими, неко долази! – јави се Џун.

Тими је спусти па прислони уво на врео камен. Заиста, чуо се топот коња.

Док је Тими пунио пушку, девојка викну:

– Не пуцајте, Тими, спасени смо!

Пред њима се појавише два коња, један бео, други црн, дижући за собом облаке жуте прашине.

– Спасени смо, Тими – понављала је девојка. То су Муња и Црни.

Одговор су нашли десетак миља даље – испружени на песку лежали су мртви пљачкаши. У руци Френка Корнела био је пиштољ.

– Вероватно је он пуцао у Црног – рече девојка.

– Откуд знате? – чудио се Тими.

Џун је од детињства живела уз коње. Добро је знала какав траг на телу човека оставља коњска потковица. А разбојници су имали такве трагове: Џемс Берит на челу, а Френк Корнел смрскану лобању.

– Никад нећемо сазнати шта се овде догодило. Вероватно је коњ покушао да збаци јахача. Ритао се и пропињао. Трагови у песку показују да се водила огорчена борба. Френк је, избезумљен, пуцао на „Црног" и ево...

Три дана касније, по доласку у Клејтон, Тими Браксон је послао телеграм агенцији Пинкертон у Чикагу: „Џемс Берит и Френк Корнел нађени у пустињи Бело сунце мртви. Новац враћен банци у Клејтону. Посао завршен."

Један од најбољих детектива Пинкертонове агенције ускоро је напустио службу. Нису помогле ни молбе другова, ни повишица коју му је шеф понудио. Тими је вратио легитимацију детектива и кренуо дилижансом према Западу. Одлучио је да живи на фарми и посвети се узгоју коња.

На изласку из Клејтона угледао је девојку на коњу. Познао их је обоје – били су то Џун и Црни. Чекали су га поред ограде некадашње сточне пијаце. Тачно према договору.

П. Ш.

Илустровао Ненад Мирковић

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

Мила и Тимоти Бајфорд

УКРШТАЊЕ

Да ли знате да су орнитолози успели да укрсте голуба писмоношу и детлића? И шта су добили? Голуба писмоношу који обавезно куца на вратима!

ПРВЕ ВАЗДУШНЕ ПОШИЉКЕ

Голубови-писмоноше познати су и у употреби већ више од хиљаду година. Претпоставља се да је Цезар по голубовима слао поруке за време ратних похода. У 19. веку лондонски банкар Ротшилд је баш уз помоћ голубова-писмоноша дошао до података о стању и односу снага током Наполеонових ратова. Ти подаци су му омогућили да се наизменичном куповином и продајом акција баснословно обогати. Агенција Ројтер се 1840. испомагала голубовима-писмоношама у случајевима кад би затајила телеграфска служба између Француске и Немачке, за време француско-пруског рата. Данас су голубови-писмоноше нашли нов посао. Они преносе крв од болнице до лабораторије. Утврђено је да су голубови бржи јер не морају, као мотоциклисти, да се пробијају кроз густ лондонски саобраћај.

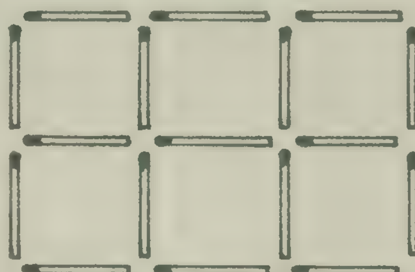
КАКО ОД ГОЛУБА НАПРАВИТИ МАЈМУНА?

Научник Волфганг Келер аутор је познатог теста за испитивање интелигенције шимпанза. Тест се састоји из овога: банана се стави на висину коју шимпанза не може да досегне. Затим се шимпанзи да кутија. Од тог тренутка мери се време које ће шимпанзи бити потребно да се досети да кутију стави испод банане и попне се на њу. Други научник, љубитељ голубова, Р. Епштајн, покушао је да исти овај тест примени на голубове. Пошто голуб по природи није склон гурању предмета, прво га је морао обучити за то. То је успео без тешкоћа. Затим је тестирао голуба – поставио му је банану и кутију. Голубу је требало 14 минута да погура кутију, попне се на њу и кљуцне банану. Једино се не зна шта је овим доказано!

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО СУТРА

Уверени смо да нема ниједног од вас ко прошли задатак није решио. Ако три мачке могу да улове три миша за три минута, сто мачака ће уловити сто мишева такође за три минута!

Заборавите на мачке и мишеве и узмите кутију шибица. Распоредите седамнаест палидрваца у шест истих квадрата, као на цртежу. Сад одузмите пет палидрваца, али тако да остану три квадрата!

ИГРАЈТЕ СЕ... ДО БРОЈА 21

Ево занимљиве игре за коју су вам потребни једна коцкица и шака пасуља, кукуруза и сл.

Сви играчи почињу са истим бројем зрна пасуља. Сваки играч баца коцкицу колико пута жели, с тим да збир добијених бројева буде што ближи броју 21. Ако је збир већи од 21, играч испада. Онај који је најближи броју 21 добија све. Ако два играча имају исти број, они или деле добит или играју „мајсторицу".

УПОЗНАЈТЕ САРУ БЕРНАР

Једна од највећих француских глумица Сара Бернар, која је живела од 1844. до 1923, није била позната само по својој глуми, него и по необичном начину живота и понашања. Живела је окружена мачкама, псима, папагајем Бизи-Бузу и мајмуном коме је дала име Дарвин. Једно време члан њене менажерије било је и младунче тигра. Њега је ипак морала да се ослободи, волело је да замеће кавгу с псима и тако узнемиравало суседе.

Злонамерници су о њој ширили гласове као о великој мушкобањи. Говорило се да се може видети на балкону своје куће, обучена у мушко одело, како пуши цигару. Неки су чак тврдили да учи бокс.

Волела је да припрема улоге лежећи у ружичастом мртвачком сандуку, а у соби је држала костур као украс. За костур се не зна баш са сигурношћу, али је сигурно да је имала мртвачку главу на коју се потписао Виктор Иго.

Више од свега Сара је волела да јој буде топло. Ако би се нашла у хотелу у коме није била заложена ватра, сама би је запалила употребљавајући као гориво хотелски намештај.

Затим је сломила ногу, тако тешко да су морали да је одсеку. Иако инвалид, велика Сара се није повукла са сцене. Играла је у позоришту још седам година. И по томе је Сара Бернар остала јединствена на свету.

ПУШАЧИ ПОД МОРАЊЕ

Дечаци који су 1660. године похађали школу Итон (Енглеска) били су ваљда први и једини ђаци који су терани да пуше. Пушење је било обавезно, а ко се ове обавезе није придржавао био је кажњаван батинама. Разлог да се овај закон уведе у школу је што се веровало да ће пушење дечацима служити као заштита од смртоносне болести куге која је у то време харала Европом.

МАЛА ШАЛА

Ако неко од ваших укућана воли после ручка да одспава у фотељи или задрема док гледа телевизију, ево како можете с њим да се нашалите:

Ставите му у крило картицу од картона на којој ћете написати: „Музејска вредност – под заштитом државе".

РЕКЛИ СУ... О СПАВАЊУ

Аристотел:
Не можеш разликовати доброг од лошег човека док спава.

Енглеска пословица:
Један сат сна пре поноћи вреди као три после поноћи!

Ниче:
Права је уметност спавати; да би се достигла, потребно је целог дана остати будан!

Шпанска пословица:
У сну смо сви једнаки...

В. Голдинг:
Сан је кад из нас излећу нежељене ствари као из канте за отпатке коју је оборила олуја...

Мила и Тимоти Бајфорд

СВИ СУ НАОРУЖАНИ

АМЕРИКА ПУЦА

ДВА РЕПОРТЕРА СУ ДОШЛА КОД ПРЕДСЕДНИКА ВРХОВНОГ СУДА САД БЕЗ НАЈАВЕ. ОН ИХ ЈЕ ДОЧЕКАО С РЕВОЛВЕРОМ У РУЦИ

У Њујорку је својевремено приказана телевизијска емисија под називом „Америка пуца". Цео сат са екрана у боји грмели су меци, завијале сирене полицијских аутомобила, чули се крици и запомагање рањених људи – страшна прича о насиљу у САД, о некажњивом слављу ватреног оружја свих могућих калибара. Био је то очајнички вапај, позив за помоћ. С телевизијског екрана позивала је у помоћ Америка за коју је револвер постао национална трагедија.

Амерички сенат се не једном суочио с овим проблемом.

Због криминала малолетника у сенатској поткомисији одлучено је да се забрани слободна продаја јевтиних пиштоља калибра 22 и 25. Свака од оваквих смртоносних играчака стајала је тада од девет до двадесет долара, а годишње се у САД прода милион и по таквих пиштоља. Полицијска статистика сведочи да се двадесет одсто убистава догађа баш овом врстом пиштоља.

Њиховом продајом трговина зарађује између педесет и сто одсто.

Када се ради о таквим приходима законодавац је немоћан. Покушаји да се стане на пут и ограничи слободна продаја и трговина ватреним оружјем у САД никада ничему није водила јер су фабриканти оружја утицајна снага у америчком Конгресу.

Један од активних поборника за разоружање америчких грађана постао је сенатор Едвард Кенеди после убистава своје браће Џона, председника САД и Роберта, сенатора. Едвард је уложио силан труд да се уведе и прихвати федерална обавеза на право располагања и ношења оружја. Сенат је одбацио његов предлог са седамдесет осам против једанаест гласова.

За суботње вече

У САД је изашла књига под називом „Специјално за суботње вече", коју је написао амерички публициста Роберт Черил. Баш тако: „Специјално за суботње вече" Американци називају јевтине мале пиштоље. Они могу да се купе на сваком кораку. Аутор књиге је писао: „Недовољно је казати да је оружје помогло да се створи амерички начин живота. Оно јесте део америчког живота".

Што је истина, истина је! Ниједан компјутер није у стању да израчуна колико се комада ватреног оружја налази у рукама Американаца. Неки сматрају да су наоружани практично сви грађани САД, други мисле да ватрено оружје поседује сваки други Американац. Испитивања конгресне комисије утврдила су да Американци располажу с двеста милиона јединица ватреног оружја, односно по једна цев на сваког Американца, од најмлађих до оних у дубокој старости.

Још мало речите статистике: у САД има сто пет хиљада трговаца оружјем (аутомобилима тргује мање од сто хиљада људи). Свака четири минута у овој земљи долази до убиства ватреним оружјем, а до оружаног напада свака три. Од метка гине тридесет пет пута више људи него, рецимо, у Енглеској или СР Немачкој. Ватрено оружје доноси трговцима сваке године две милијарде долара. Роберт Черил пише: „То је веома велики бизнис, толико крупан да нам не дозвољава да живимо у међусобном миру".

Овај бизнис, као друштвена појава, има своју филозофију с девизом: „Бог је створио човека а пуковник Колт (конструктор пиштоља марке „колт") дао му је једнакост". Реклама се обраћа лепшем полу: „Већина жена биће срећнија с револвером калибра 22, средње тежине, који испаљује метке као лепеза..." Реклама насиља чини своје. У књизи Роберта Черила говори се и о томе како је председник Врховног суда САД имао сусрет с два репортера који су дошли код њега без најаве. Дочекао их је с пиштољем у руци!

Куће постају тврђаве

Како на све то реагују обични Американци? Они се, пре свега, плаше. Ево једног примера из америчке штампе: „У 78. источној улици у Њујорку у стамбеној згради од двадесет четири стана у седамнаест су извршене провалне крађе. Куће се, због тога, претварају у тврђаве. Узмимо, као пример, стан број 2 б. На његовим вратима уграђено је пет катанаца и две „шпијунке", стан је заштићен сложеним алармним системом, ланцима, челичним шипкама. Станар исте зграде неки Џорџ из броја 3а, заштитио је и прозоре челичним решеткама и капцима. Он каже: „Често видим како иза угла истрчавају људи с врећама, знам да су неког опљачкали, али не желим да се мешам, да не би беду навукао на врат. Данас је опасно чак и шетати улицом."

Последњих година многи имућни Американци почели су да се селе на периферију и у приградска насеља где је одувек број преступа био мањи. Шта се после масовног пресељења десило описао је часопис „Ј.С. Њус енд Ворлд Рипорт": Терор који годинама узнемирава град порастао је и постао све већа опасност у приградским насељима. Прошле године, по званичним подацима Федералног истражног бироа, преступи у приградским насељима повећали су се два пута брже него у граду! Не, нигде се не можете сакрити од атмосфере страха и насиља!

А. П.

Илустровао Ненад Мирковић

ИДЕМ МАКАР ИЗГОРЕО

ОПУСТЕЛА УЛИЦА У ЦЕНТРУ СПЛИТА. У ЊОЈ САМО КАМИОН КРЦАТ БОЦАМА ПЛИНА И – ВАТРА

Анте Божиновић, стругар из Сплита, полако пере руке. Још неколико минута па ће време за ужину. Не једе на послу. У ауто ће па кући, на Меје. Тако ради годинама. Чим је откуцало десет, пожурио је из радионице. На паркингу, испред његовог новог „вартбурга" испречио се један „фића", не може да крене. Нервозан и нестрпљив, Анте прићи да помогне возачу и погура ауто не би ли упалио. Успео је. Само што је „фића" кренуо, Анте брже-боље седе у свој ауто па кући. Једва чека да седне за сто. Жена му обећала ужину коју највише воли – пржену рибу.

Прошао је кроз готово пусту Мрдуљашеву улицу, окренуо већ према својој, кад види: људи беже на све стране као да је бомбардовање, нико никога не гледа, само се, како одмакну од неког чуда које их гони, а које Анте још не види, престрашено обазру. И не покушава некога да заустави и пита шта се догодило, од чега беже. Успорио је и тек онда разабрао да помињу експлозију, камион, возача... Истог тренутка је стао и отворио врата свог аутомобила.

Бежи!

– Експлодираће! Бежи! – виче му непозната жена трчећи према хотелу „Марјан". Анте је већ близу места од кога сви беже. Кад је пришао, имао је шта да види: камион ИНЕ, крцат боцама плина, наравно пуним, склизнуо је с коловоза и зауставио се добро треснувши о зид. У судару камена и метала у колима је избио пожар.

Улица пуста, нигде никога. Тек кад се сасвим приближио, угледао је с друге стране камиона младог избезумљеног човека: сваки час се сагиње према земљи, нешто баца на возило, и тако стално, као аутомат, горе-доле...

Анте му прилази опрезно обилазећи возило у пламену и тек тада види шта несрећник ради: голим дрхтавим рукама покушава да ископа земљу и оно што, онако ван себе, ишчепрка баца на кабину не би ли савладао ватру. Поред све муке Анти дошло да се насмеје. Прену га, готово уплаши глас старијег човека који је извиривао иза једног зида.

– Шта си се укипио? – виче старац. – Разнеће и тебе и тог несрећника који се мота око камиона.

Анте погледа старца: пребледео, тресе се, мора да је некад видео како експлодира боца плина.

Пламен букти све више захватајући кабину црвеног камиона.

– Бежи, човече, пусти ту земљу... експлодираће! – окреће се Анте возачу који и даље сипа прегршти земље. Као да га не чује. Ваљда је у шоку. Анте га зграби и одвлачи иза зида.

– Имаш ли апарат за гашење пожара? – пита га успут уносећи му се у лице да би разабрао бар неку од испрекиданих и с муком истиснутих речи. Прислања уво на његова уста и чује назад: – Немам...

На лицу му види сузе немоћи. Мора да му је ово прва незгода откако вози, мисли Анте. Чим га је склонио, вратио се камиону у пламену. Шта да ради? Зна да је најпрече да заустави рад мотора, али како кад је кабина готово сва у пламену. Изгорећу ако уђем, двоуми се беспомоћно обигравајући око возила. Паде му на памет један енглески филм који је ко зна кад гледао и у којем нека жена, загрнувши се капутом, улеће у пламен да би спасла мало дете. Нема друге, скинуће радни мантил, умотати главу, па у ватру.

Заштитивши шаку рукавом отворио је врата кабине. Унутра пуцкета, цврчи. Мора да уђе. Из кабине груну дим густ као тесто. Анте закорачи и најзад уђе. Пипајући тражи контакт-кључ. Као за инат врата кабине се затворише, дим се згусну. Лево, десно, кључа нигде. Побогу, па где се даје контакт у овом возилу? Покушава горе, по средини, изнад волана. Најзад га напипа. Кључ је мали и с муком га окреће улево. Тек кад је мотор утихнуо, схватио је, слушајући пуцкетање ватре, у шта се упустио. Још није знао да је на камиону 60 боца плина!

Само да изађем читав, препао се тек тада. Узалуд дрма кваку. Гума запекла, не попушта. Жмиркајући и сузећи назире кроз окно младића који трчи према камиону носећи боцу за гашење пожара. Кад се сасвим приближио, Анте му руком даје знак да најпре прска врата. Схватио је. Бела пена прšти на све стране. Анти лакнуло. Из оближње самоуслуге неко доноси другу црвену боцу. Само прскајте, озарио се Анте не испуштајући кваку.

Врата на возачевој страни ускоро попустише и Анте готово паде на плочник.

– На први ред... прскајте на први... виче плашећи се да се топлота не прошири на опасан товар. Мало се смирио кад је боце иза себе видео засуте пеном као снегом.

Последњи пламичак угасио се у тренутку кад су од града стигла ватрогасна кола. Свака им част, промрси Анте више за себе гледајући људе који вешто баратају око камиона.

Шта је било, Анте?

Свет се полако враћа, опет гужва, гласови, уздаси олакшања... Анте полако одлази гледајући своју нагорелу одећу и опаљене руке. На камион се и не осврће. Застаје код свог „вартбурга", неће да уђе, жао му да прља седиште. Онда се насмеја себи и најзад седе у кола. Осећа да малаксава и тек тада поче да преживљава догађај. У ушима му још оно ужасно цврчање и пуцкетање ватре. То се, ваљда, никад не заборавља. Снага му се враћа, полако вози према својој кући.

– Анте! – врисну жена кад га угледа на прагу. – Шта је било? – Само што се није онесвестила. Опипава му рамена, прса, провлачи руке кроз осмуђену косу.

– Ништа, ништа... донеси ужину – смирује је Анте седајући за сто. Једе полако. Риба је његово јело. Закасниће на посао. Па шта, заслужио је мало мира, мисли док са уживањем пребире по тањиру.

У 10.40 опет је за својом машином. Колеге га загледају чудећи се што је закаснио. Чуде се и његовом изгледу. Анте ћути. Непријатно му да им прича о догађају на Мејама. Неће да помисле како од себе прави јунака. Ионако ће све чути. Он је своје учинио.

Винко Безић

Илустровао Драгутин Ињежић

ИЗ ДНЕВНИКА МАЈКА ХАМЕРА

ПИШЕ: МИКИ СПИЛЕЈН (MICKEY SPILLANE) ЦРТА: ЕД РОБИНС (ED ROBBINS)

"ЛЕЖАО САМ ВЕЋ НЕДЕЉУ ДАНА У БОЛНИЦИ ПОСЛЕ ЈЕДНЕ ПУЦЊАВЕ У КОЈОЈ СУ НЕКИ ЗЛИКОВЦИ ПОКУШАЛИ ДА СЕ ДОМОГНУ МОГ СКАЛПА.
ДОБРО САМ СЕ ОСЕЋАО, НАРОЧИТО ЗА ВРЕМЕ ПОСЕТА МОЈЕ ЉУПКЕ СЕКРЕТАРИЦЕ ВЕЛДЕ... И ТАКО, ЈЕДНОГ ДАНА..."

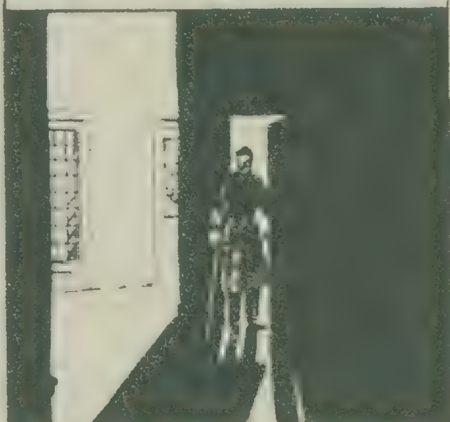

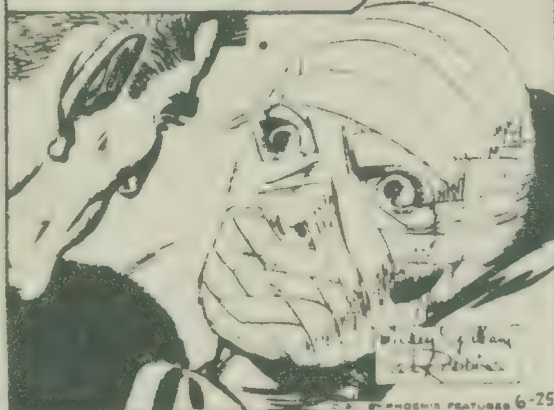

"ТЕ НОЋИ ЂАВО МИ НИЈЕ ДАО МИРА. МОРАО САМ ДА САЗНАМ ШТА СЕ ДОГАЂА...

212

СКОРО НЕЧУЈНО САМ ОТВОРИО ВРАТА И УГЛЕДАО ОСОБУ ЗАВИЈЕНУ ОД ГЛАВЕ ДО ПЕТЕ...
6-24

СВЕ ЈЕ БИЛО ТИХО, АЛИ САМ ЈА НАМИРИСАО НЕВОЉУ...

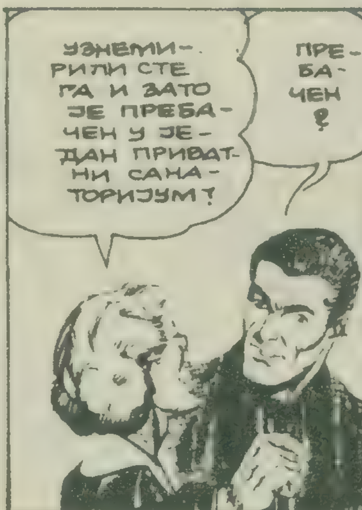

УСПЕЛО ЈЕ! ЗАВИЈЕНА ПРИЛИКА ЈЕ ОТВОРИЛА ОЧИ... ШИРОКО...
6-25

ТО ЈЕ БИЛО УПРАВО ОНО ШТО САМ ЖЕЛЕО. А ОНДА...
ХЕЈ, ШТА ЋЕТЕ ОВДЕ? ИЗЛАЗИТЕ ОДМАХ НАПОЉЕ...

...ИЛИ ЋУ ПОЗВАТИ ШЕФА!
У РЕДУ, СЕСТРО, ИЗЛАЗИМ!

"ВИДЕО САМ ДОВОЉНО... И ТО МЕ ЈЕ УБЕДИЛО ДА САМ БИО У ПРАВУ..."
6-26

ЖАЛИЛИ СУ МИ СЕ НА ВАС, ГОСПОДИНЕ ХАМЕР!
ЗАР САМО ЗАТО ШТО САМ ХТЕО ДА ВИДИМ ЈЕДНОГ БОЛЕСНИКА?

УЗНЕМИРИЛИ СТЕ ГА И ЗАТО ЈЕ ПРЕБАЧЕН У ЈЕДАН ПРИВАТНИ САНАТОРИЈУМ!
ПРЕБАЧЕН?

ПУСТИЛИ СТЕ ГА? КУДА СУ ГА ОДВЕЛИ?
ТО ЈЕ СЛУЖБЕНА ТАЈНА!
6-27

„НАПУСТИО САМ БОЛНИЦУ ЧВРСТО РЕШЕН ДА ОТКРИЈЕМ ТАЈНУ ПАЦИЈЕНТА ИЗ СОБЕ 212...“

ДОКТОР АЛДЕН?
ЈА САМ, АЛИ ЈЕ МОЈЕ РАДНО ВРЕМЕ ИСТЕКЛО! СЕМ АКО ЈЕ НЕШТО ХИТНО!

ВЕОМА ЈЕ ХИТНО, ДОКТОРЕ!
АКО ЈЕ ТАКО, ИЗВОЛИТЕ!

Е, ПА, ДА ЧУЈЕМ!
РАДИ СЕ О ОСОБИ КОЈУ СТЕ НА СИЛУ ДРЖАЛИ У СОБИ 212!

ИЗВИНИТЕ, АЛИ НЕ РАЗУМЕМ!
ПРЕКИНИТЕ СА ФОЛИРАЊЕМ, ДОКТОРЕ! ГДЕ СТЕ САКРИЛИ БОЛЕСНИКА?

ТВРДИМ ДА ОСОБА НИЈЕ ПОВРЕЂЕНА ЈЕ Л' МЕ ЈЕ ГЛЕДАЛА УПЛАШЕНО, А НЕ СА ИЗРАЗОМ БОЛА!

МИСЛИМ ДА СТЕ ПУСТИЛИ МАШТИ НА ВОЉУ, ГОСПОДИНЕ ХАМЕР!
НИСАМ, ЈЕР МИ ЈЕ ПОЗНАТА ВАША АФЕРА СА ЕУТАНАЗИЈОМ ГОСПОЂЕ ПАРОТ!

КАКО СЕ УСУЂУЈЕТЕ...
А ЗАТИМ СТЕ ПОСТАЛИ СТАРАТЕЉ ЊЕНОЈ КЋЕРИ И ЧИТАВОГ БОГАТСТВА!

БОЉЕ МИ РЕЦИТЕ ИСТИНУ НЕГО ДА ЈА ПОЧНЕМ ДА СЕ РАСПИТУЈЕМ!
ПОГЛЕДАЈТЕ ДОБРО ОВАЈ ШПРИЦ! У ЊЕМУ ЈЕ ДОВОЉНО ДРОГЕ ДА УМИРИ И КОЊА!

ЧАП!
ЧАП!
А ОВО ЈЕ ЗА ПОСЕТИОЦЕ КОЈИ ПОСТАНУ НЕЗГОДНИ!

ДА ЛИ СТЕ ЈОШ РАДОЗНАЛИ?
БИТАНГО!

МИСЛИМ ДА ВАМ ЈЕ САД ЈАСНО ДА ЈА ВОДИМ ИГРУ!

МНОГО САМ СЛУШАО О ВАМА! МЕЂУТИМ, ЧИНИ МИ СЕ ДА НИСТЕ БАШ ТОЛИКО ОПАСНИ!
ТО ВИ МИСЛИТЕ!

А ШТА КАЖЕТЕ...

... НА ОВО?

ОСЛОБОДИТЕ МЕ ИЗ ОВЕ ЂАВОЛСКЕ КЛОПКЕ ИЛ' ЋУ ВАМ РАЗБИТИ ГЛАВУ!
О... ОДМАХ!

ОВО ЈЕ БИЛА САМО МАЛА ПРОБА! ДА... ИЗГЛЕДА ДА СУ СВЕ ПРИЧЕ О ВАМА ИПАК ТАЧНЕ!

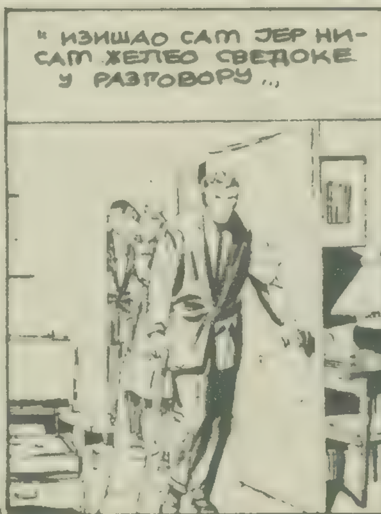

И, НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА СЕ СА МНОМ НЕ ШАЛИТЕ...

... ИЛИ ЋУ БИТИ ПРИСИЉЕН ДА ПРОМЕНИМ ВАШ ЛИЧНИ ОПИС!

ДАКЛЕ, ШТА ЈЕ БИЛО СА ОСОБОМ ИЗ СОБЕ 212?
ЗАЖАЛИЋЕШ ЗБОГ ОВОГ, ХАМЕРЕ!

ЗАР ЋЕШ ДА МИ ПРЕТИШ, УШТВО...
ЗВАЛИ СТЕ МЕ, ДОКТОРЕ?

УЂИТЕ, СЕСТРО БЕРИ! ГОСПОДИН ХАМЕР УПРАВО ОДЛАЗИ!
ВИДЕЋЕМО СЕ, ДОКТОРЕ, ПРЕ НЕГО ШТО МИСЛИТЕ!

" ИЗИШАО САМ ЈЕР НИСАМ ЖЕЛЕО СВЕДОКЕ У РАЗГОВОРУ...

А ОНДА..."
ТРЕНУТАК, ГОСПОДИНЕ ХАМЕР!

ДОШЛИ СТЕ ПО НЕКА ОБАВЕШТЕ-ЊА, ЗАР НЕ?
ТАЧНО!

МОЖДА БИХ ВАМ ЈА МОГЛА ПОМО-ЋИ! ЕВО МОЈЕ АДРЕСЕ! СМЕНА МИ СЕ ЗАВРШАВА У ДЕСЕТ!

КАКО ТО МИС-ЛИ-ТЕ?
ДОЂИТЕ ПА ЋЕТЕ САЗНАТИ!

"ПОЖУРИО САМ У СВОЈУ КАНЦЕ-ЛАРИЈУ ..."
МАЈК? ГДЕ СИ ДО-САД? ПОЛУДЕЛА САМ ОД БРИГЕ!
ПОСАО, ШЕЋЕРУ...

ИЗГЛЕ-ДА ДА ЋУ ЧУ-ТИ ОНО ШТО ЖЕЛИМ!
ХОЋЕМО ЛИ НЕКУД НА ВЕЧЕ-РУ?

НЕ ВЕЧЕРАС, ВЕЛДА! ИМАМ САС-ТАНАК СА ЈЕДНОМ ПЛАВУШОМ!
А, ЈЕЛ' ТА-КО, ПАМЕТ-ЊАКОВИ-ЋУ?

"ОСТАВИО САМ ВЕЛ-ДИ АДРЕСУ И КРЕ-НУО КОД БОЛНИ-ЧАРКЕ БЕРИ...

ЖИВЕЛА ЈЕ У ВЕОМА ЛЕ-ПОМ И СКУПОМ КРАЈУ. КАКО ЛИ ЈЕ ПЛАЋАЛА ЗАКУПНИ-НУ?

ЗАКУЦАО САМ. ГЛАС КОЈИ МЕ ЈЕ ПОЗВАО ДА УЂЕМ ЗВУЧАО ЈЕ ДОСТА СЕКСИ...
УЂИ-ТЕ!

УШАО САМ У ЛУКСУЗНО НА-МЕШТЕНУ ДНЕВНУ СОБУ...

НАМЕШТАЈ СИГУРНО НИЈЕ БИО КУПЉЕН ОД БОЛНИЧАРСКЕ ЗАРАДЕ...

НАЈЗАД,...
ДРАГО МИ ЈЕ, МАЈК!

ХАЈДЕ, ЦУРО, ДА ЧУЈЕМ ШТА ИМАШ ДА МИ КАЖЕШ!
ОХ, МАЈК... ТО МОЖЕ ДА САЧЕКА... ПРВО ДА СЕ БОЉЕ УПОЗНАМО!

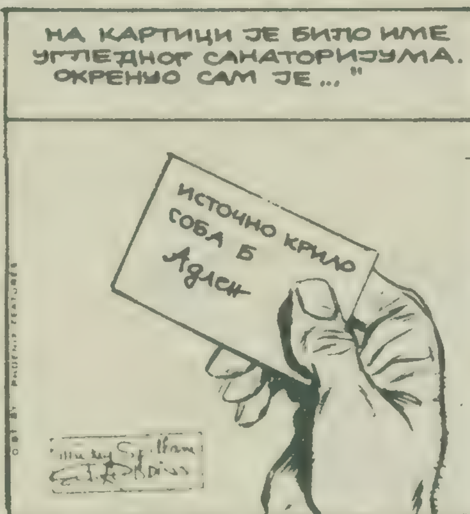
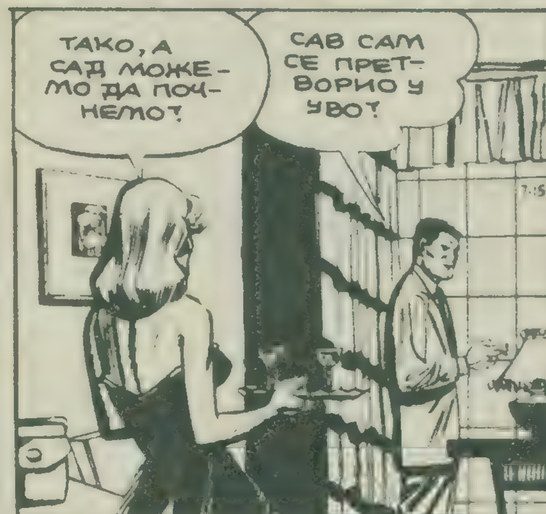
СЛУШАЈ, МАЛА, ПОСТАЈЕМ НЕСТРПЉИВ!
ЗАР НЕМАШ НИШТА ДРУГО ДА МИ КАЖЕШ?

ИМАМ, САМО ТИ СЕ ТО НЕЋЕ ДОПАСТИ!
ОХ!

ДОСТА ЈЕ БИЛО ИГРЕ, ЛУТКО! А САД - ПЕВАЈ!
ТИ, ГРУБИЈАНЕ...

У ПРАВУ СИ! ХОЋУ ПРИЧУ! ОДМАХ!
ДОБРО, МАЈК! САМО ПРВО ДА УЗМЕМ ПИЋЕ!

"НИКАКО НИСАМ МОГАО ДА ДОКУЧИМ ШТА ТО ЖЕЛИ ДА МИ САОПШТИ. А ОНДА..."
ВРАЋАМ СЕ ЗА МИНУТ!
ДОБРО! НЕ ЖУРИ, СРЦЕ!

"МОЈ ПРЕГЛЕД ЈЕ ПРИВУКЛА ЊЕНА ТАШНА, И...

НА КАРТИЦИ ЈЕ БИЛО ИМЕ УГЛЕДНОГ САНАТОРИЈУМА. ОКРЕНУО САМ ЈЕ..."
ИСТОЧНО КРИЛО
СОБА Б
Алден

ТАКО, А САД МОЖЕМО ДА ПОЧНЕМО!
САВ САМ СЕ ПРЕТВОРИО У УВО!

ЗА НАШУ САРАДЊУ, МАЈК!

ОВЛАШЋЕНА САМ ДА ТИ ПОНУДИМ ДЕСЕТ ХИЉАДАРКИ ПА ДА ПОСТАНЕШ ЗАБОРАВАН!
А, У ТОМЕ ЈЕ СТВАР! Е, ПА, ЛУТКО, РЕЦИ АЛДЕНУ ДА НИСАМ ЗА ПРОДАЈУ!

ПРОМИСЛИ, МАЈК...
ЈА, ОВАЈ... НЕШТО МИ СЕ МУТИ У ГЛАВИ!

ОХ, МОЈА ГЛАВА...
ШТА САД КАЖЕШ, СНАГАТОРУ?
DIST BY PHOENIX FEATURES

ТАЧНО, ДАСО! УПРАВО СИ ПОПИО ЉУБАВНИ КОКТЕЛ!
ДРОГИРАН САМ...

"СВЕ ЈЕ ТО БИЛА САМО ГЛУМА, АЛИ ЈЕ ПЛАВУША НАСЕЛА НА МОЈ ТРИК..."
АЛО, ДОКТОРЕ! ПТИЧИЦА НИЈЕ ПРИСТАЛА НА ПОНУДУ... ОВДЕ ЈЕ... СЛАТКО СПАВА!
7-17

... А ОВО ТИ ЈЕ ШТО СИ МЕ БАЦИО НА ПОД!

"КАО БОЛНИЧАРКА, ЗНАЛА ЈЕ СВА БОЛНА МЕСТА..."
ЕВО ТИ ЈОШ!
КОРА!

ПРЕСТАНИ, КОРА! ЈЕ Л' ХОЋЕШ ДА ГА УБИЈЕШ?!
МОРАЛА САМ, ДОКТОРЕ! МЕНЕ НИКО НЕЋЕ БАЦАТИ НА ПОД!
DIST BY PHOENIX FEATURES
7-18

ДОКТОР АЛДЕН ЈЕ СКЛОНИО РАЗЈАРЕНУ ДЕВОЈКУ...
ИСПРИЧАЋЕШ ДА ЈЕ ПАО ПОКУШАВАЈУЋИ ДА СЕ ОТРЕЗНИ!
ЗНАМ!
DIST BY PHOENIX FEATURES

МАЈК!
ШТА?
7-20

ДАЉЕ ОД ЊЕГА! ОБОЈЕ!
КО СТЕ ВИ?

ЈА САМ КАПЕТАН ПЕТ ЧЕМБЕРС ИЗ ОДЕЉЕЊА ЗА УБИСТВА!
ГОСПОДИН ЈЕ ПРЕВИШЕ ПОПИО! ТРЕБАЛО МУ ЈЕ МАЛО ВАЗДУХА!
DIST BY PHOENIX FEATURES

ЗАМАЛО ДА ДОБИЈЕ МНОГО ВАЗДУХА!
ПОЛАКО, МАЈК! ОСЛОНИ СЕ НА МЕНЕ!
7-21

КАКО СЕ ОСЕЋАШ, МАЈК?
БЕДНО!

САД МОЖЕШ У КРЕВЕТ, МАЈК!
АХА!
А ЈА БИХ ВОЛЕО ДА ЧУЈЕМ ЊЕНУ ПРИЧУ!

СУТРА, ПЕТ... ЈОШ САМ МАМУРАН!
ВАЖИ! ЧЕКАМ ТЕ ОКО ДЕВЕТ!
ЛАКУ НОЋ, МАЈК! ЛЕПО СПАВАЈ!

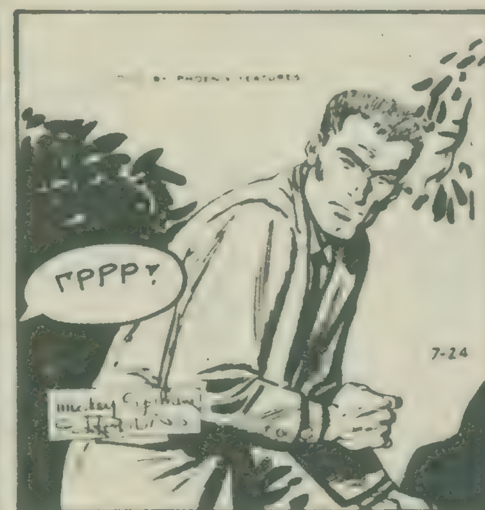

"ЧИМ СУ ИЗИШЛИ, ПОКУШАО САМ ДА УСТАНЕМ. ГЛАВА МИ ЈЕ БИЛА ТЕШКА, АЛИ "МУМИЈА" ИЗ СОБЕ 212 НИЈЕ МИ ДАЛА МИРА...

КАРТИЦА ИЗ КОРИНЕ ТОРБЕ МИ ЈЕ БИЛА ПУТОКАЗ...

ВОЗИО САМ ПРОКЛЕТО БРЗО ЈЕР САМ СЕ ПЛАШИО ДА НЕ ЗАКАСНИМ...
7-23

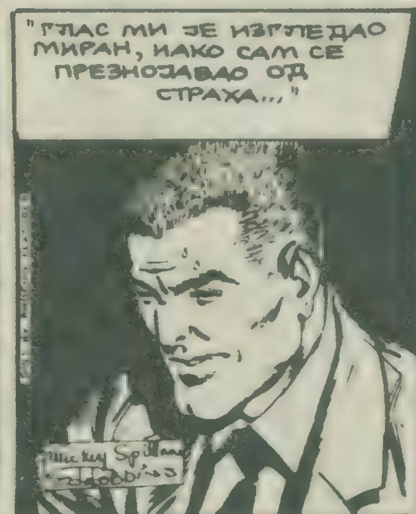

САНАТОРИЈУМ, УТОНУО У МРАК, БИО ЈЕ ОКРУЖЕН ВИСОКИМ ЗИДОМ...

ГРРР!
7-24

"УГЛЕДАО САМ ДВА ВУЧЈАКА ИСКЕЖЕНИХ ЗУБА..."
ПОЛАКО... ПОЛАКО...

НИСАМ СМЕО ДА ДОЗВОЛИМ ДА МИ СЕ ПРИБЛИЖЕ...
СЕДИТЕ, СЕДИТЕ...

"ГЛАС МИ ЈЕ ИЗГЛЕДАО МИРАН, ИАКО САМ СЕ ПРЕЗНОЈАВАО ОД СТРАХА..."

"ЗАУСТАВИЛИ СУ СЕ И ПРЕСТАЛИ ДА РЕЖЕ..."
СЕДИТЕ, БУДИТЕ МИРНИ!

ДОБРЕ КУЧЕ! САМО МИРНО!

"ШТОС ЈЕ УПАЛИО, АЛИ САМО ЗА КРАТКО. А ОНДА..."

ПОМАКАО САМ СЕ КОРАК УНАЗАД И СПРЕМНО ДОЧЕКАО РАЗЈАРЕНУ ЗВЕР..."

ГРРРРР!

БУП!

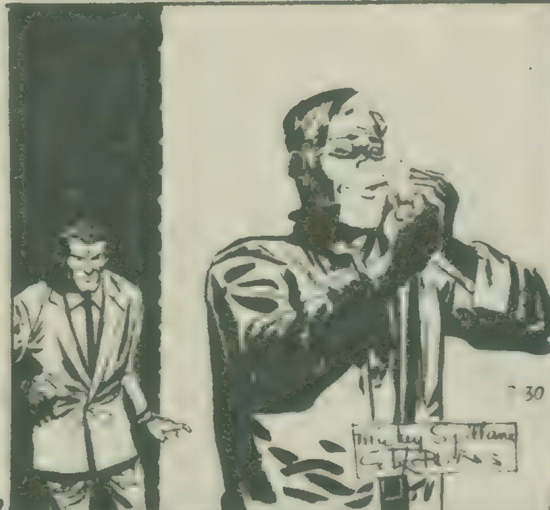

ДОЛЕ! СЕДИ!

"ВОЛИМ ПСЕ, АЛИ ОВИ СУ БИЛИ ДРЕСИРАНИ ДА УБИЈУ..."
СЕДИ МИРНО...

"ЗАШТИЋЕН МРАКОМ, НЕЧУЈНО САМ СЕ ПРИКРАДАО..."

ОДОХ ДА ПОПУШИМ ЦИГАРЕТУ!
ОКЕЈ, ХАРИ!

СПАВАЈ ЛЕПО, ДРУШКАНЕ!

"ОБУКАО САМ ХАРИЈЕВ КАПУТ И КРЕНУО ДАЉЕ ..."

ХЕЈ, ХАРИ, ЈЕСИ Л' ПОМУШИО! ХАРИ, КУДА ЋЕШ?

ХАРИ... ЈЕ Л' МЕ ЧУЈЕШ, ЧОВЕЧЕ?
МОРАМ ГА СРЕДИТИ...

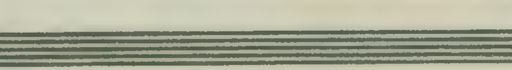

ХЕЈ, ПА ТИ НИСИ ХАРИ!
ТИ ЋЕШ ДА МИ КАЖЕШ?

"РАСПАЛИО САМ ГА И УВУКАО У НАЈБЛИЖУ СОБУ..."
ОХ, ЗАБОГА...
СВЕ ЈЕ У РЕДУ, ГОСПОЂО... МОМ ДРУГАРУ ЈЕ ПОЗЛИЛО!

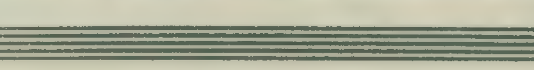

САМО МАЛО ДА СЕ ОДМОРИ И БИЋЕ ДОБРО!
ДОБРО... ЈА, ОВАЈ ...

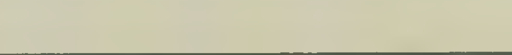

"ПОЈУРИО САМ КА ИСТОЧНОМ КРИЛУ..."
ИСТОЧНО КРИЛО
200- 220

Али...
РЕШЕТКЕ!
УЛАЗ ЗАБРАЊЕН

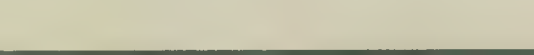

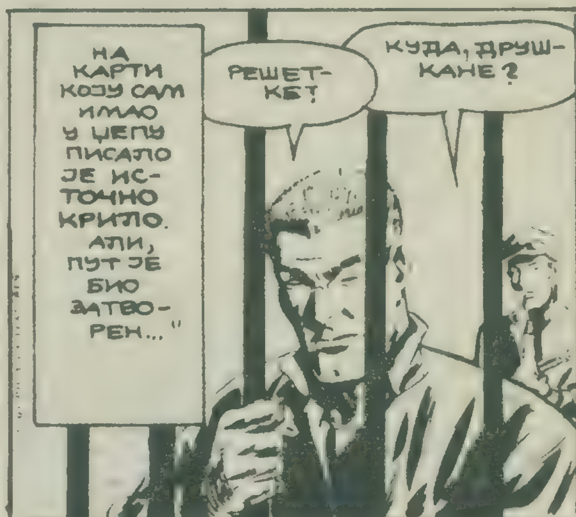

"НА КАРТИ КОЈУ САМ ИМАО У ЏЕПУ ПИСАЛО ЈЕ ИСТОЧНО КРИЛО. АЛИ, ПУТ ЈЕ БИО ЗАТВОРЕН..."
РЕШЕТКЕ!
КУДА, ДРУШКАНЕ?

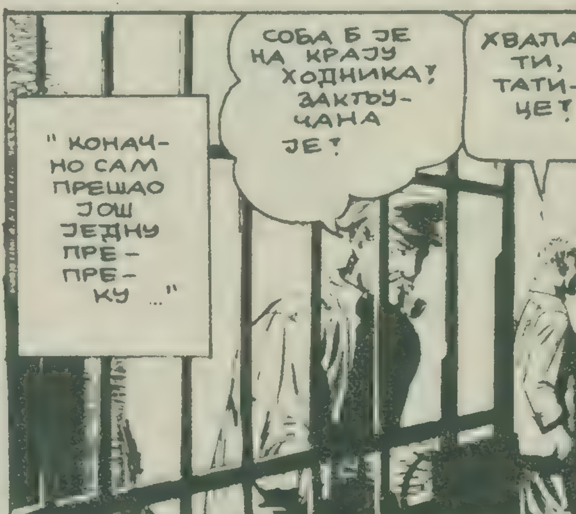

ШТА?
ПИТАМ ТЕ КУДА СИ НАУМИО?
ИСТОЧНО КРИЛО

ЋОБУ УНУТРА, ЧИКИЦЕ! ИМАМ ПОСЛА!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ТИ ЗНАШ ДА СЕ ТАМО НЕ МОЖЕ БЕЗ СПЕЦИЈАЛНЕ ДОЗВОЛЕ!

РЕКОХ ТИ ДА ТАМО ИМАМ ПОСЛА!
ЗНАШ И САМ ДА СУ ТАМО ОНИ ОПАСНИ! И ЗАТО ТИ ТРЕБА СПЕЦИЈАЛНА ПРОПУСНИЦА ОД ДОКТОРА АЛДЕНА!
ИСТОЧНО КРИЛО

"ПРОПУСНИЦА ОД ДОКТОРА АЛДЕНА? МОЖДА САМ ЈЕ ИМАО..."
ЈЕ Л' ОВАКВА?
ДА ВИДИМ!

ИСТОЧНО КРИЛО.. СОБА Б И ПОТПИС ДОКТОРА АЛДЕНА! ДОБРО..
ОТВАРАЈ БРЗО, ТАТИЦЕ! ЖУРИМ...

"КОНАЧНО САМ ПРЕШАО ЈОШ ЈЕДНУ ПРЕПРЕКУ..."
СОБА Б ЈЕ НА КРАЈУ ХОДНИКА! ЗАКЉУЧАНА ЈЕ!
ХВАЛА ТИ, ТАТИЦЕ!

ЈА БИ' НАПОЉЕ!
САД ЋУ, ЏОНИ... САД...
МНОГО ФИНИ ДЕЧКО ТАЈ ЏОНИ...

"ПРИЧАО ЈЕ НЕШТО, АЛИ ГА ЈА НИСАМ СЛУШАО. ОСЕЋАО САМ ДА САМ БЛИЗУ ИСТИНЕ..."

А КАДА ЈЕ СТАРАЦ ОТКЉУЧАО ВРАТА, УГЛЕДАО САМ ПОЗНАТУ ПРИЛИКУ У ЗАВОЈИМА..."
ТО ЈЕ КЛИНГ! УЖАСНО ОПАСАН СЛУЧАЈ! ЗАТО СУ ГА УПАКОВАЛИ!
ХВАЛА ТИ ЈОШ ЈЕДНОМ! САД МОЖЕШ ИЋИ!

"ЈОШ ЈЕДАНПУТ САМ СЕ СУСРЕО СА ПРЕПЛАШЕНИМ ОЧИМА КОЈЕ СУ ВАПИЛЕ ЗА ПОМОЋ...
ПОЛАКО... ЈА САМ ПРИЈАТЕЉ... НЕ БОЈ СЕ!

"ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЈЕ ДОШЛО КАСНИЈЕ КАДА САМ СКИНУО КИЛОМЕТРЕ ЗАВОЈА СА ОПЕЧЕНОГ МЛАДИЋА!

"ОПЕЧЕНИ МЛАДИЋ ЈЕ БИО ДЕВОЈКА... СУМЊАО САМ У ТО ЈОШ ОД НАШЕГ ПРВОГ СУСРЕТА..."
ОХ, МОЛИМ ВАС, НЕ ДАЈТЕ ИМ ДА МЕ ВИШЕ МУЧЕ!
НЕ БРИНИ, ДЕВОЈЧИЦЕ! НЕ ДА ТЕБЕ ЧИКА МАЈК!
ПРВО СЕ МАЛО РАЗМРДАЈ, ПА ОНДА ДА ЧУЈЕМО ПРИЧУ...
ПРИЧУ? ОНА ЈЕ ДУГАЧКА И ТУЖНА...

"ОТАЦ ЈОЈ ЈЕ СТРАДАО У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕЋИ... МАЈКА ЈЕ ТО ТЕШКО ПОДНЕЛА..."
ЈА САМ БИЛА МАЛА, АЛИ СЕ СЕЋАМ ДА МИ ЈЕ ДОКТОР РЕКАО КАКО ЈЕ ОБОЛЕЛА ОД НЕИЗЛЕЧИВЕ БОЛЕСТИ!
8-10

ДОКТОР АЛДЕН ЈЕ... ОН ЈЕ... ШМРК!
ЗНАМ, ДЕТЕ! ОН ЈЕ УБИО ТВОЈУ МАЈКУ... ЕУТАНАЗИЈОМ - УБИСТВО ИЗ МИЛОСРЂА... А ОНДА ТИ ЈЕ БИО ПОСТАВЉЕН ЗА СТАРАТЕЉА!

ОНАЈ УЖАСНИ МЛАДИЋ... ДОКТОРОВ СИН, ДРОГИРАО МЕ ЈЕ СВАКОДНЕВНО...
ЈАСНА СТВАР! ПОКУШАЛИ СУ ОД ТЕБЕ ДА НАПРАВЕ НАРКОМАНА, И ОНДА СЕ ДОЧЕПАЈУ ТВОГ НАСЛЕДСТВА!

БРЗО КАПИРАШ, ХАМЕРЕ...
ЗАР СИ МИСЛИО ДА НИСАМ ЗНАЛА ЗА НЕСТАНАК КАРТИНЕ!
ОХ, НЕ! НЕ!
8-11

ЗАИСТА СИ БРЗ, ХАМЕРЕ, АЛИ НЕ ДОВОЉНО!
НЕ ВИШЕ! МОЛИМ ВАС!
ПОЛАКО, ДУШО!

НЕ БРИНИ, ПАТИ! ТОМ ЋЕ ТИ ДАТИ ИНЈЕКЦИЈУ ТЕК СУТРА... АКО БУДЕШ ОВДЕ!
ДОВЕО САМ ЏОНИЈА, ДОКТОРЕ!

АХ, ДА... ЕВО ГА ЏОНИ СТАФОРД!
ПАЈ... ПАЈКАН?

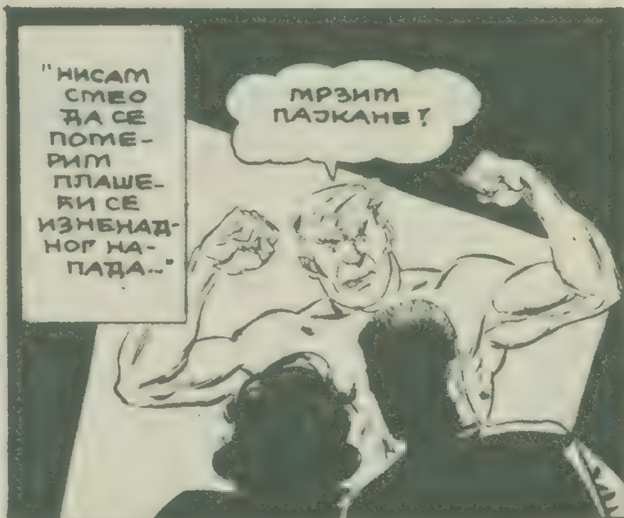
ЧЕЛИЧНА РЕШЕТКА ЈЕ ШКЉОЦНУЛА... ПРЕД НАМА ЈЕ СТАЈАО ЏОНИ...
ТИ СИ ПАЈКАН?
ПОЛАКО, ЏОНИ, ПОЛАКО!

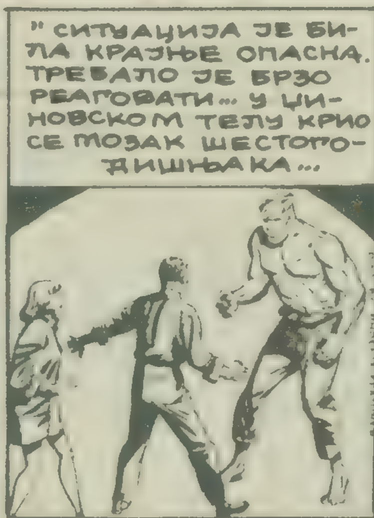

ЈА НЕ ВОЛИМ ПАЈКАНЕ!
АЛИ, ЏОНИ, ЈА НИСАМ ПАЈКАН!

ПАЈКАНИ СУ МЕ ЈУРИЛИ И СТРПАЛИ У ЗАТВОР!
СИТНЕ ОЧИ ЗАСИЈАЛЕ СУ УБИЛАЧКИМ СЈАЈЕМ!
8-13

"НИСАМ СМЕО ДА СЕ ПОМЕРИМ ПЛАШЕЋИ СЕ ИЗНЕНАДНОГ НАПАДА..."
МРЗИМ ПАЈКАНЕ!

"СИТУАЦИЈА ЈЕ БИЛА КРАЈЊЕ ОПАСНА. ТРЕБАЛО ЈЕ БРЗО РЕАГОВАТИ... У ЏИНОВСКОМ ТЕЛУ КРИО СЕ МОЗАК ШЕСТОГОДИШЊАКА...

ПА, НАРАВНО! БИЛА ЈЕ ТО ЈЕДИНА ШАНСА."
ТИ, МАЛИ, ПРЕСТАНИ!
ШТА?!

ВИ, ВИ СТЕ МЕ ОШАМАРИЛИ!
ЗАТО ШТО НИСИ БИО ДОБАР ДЕЧАК!
"ИЗГЛЕДА ДА САМ УСПЕО... ЏОНИ МЕ ЈЕ САД ГЛЕДАО УПЛАШЕНО..."

ЈА... ЈА... САМ ДОБАР! УВЕК САМ СЕ ТРУДИО...
ШМРК!
ПОЛАКО, ЏОНИ...

"УМИРИО САМ ГА... А ОНДА ЈЕ ПОЧЕЛО ДУГО ЧЕКАЊЕ...
ОТВОРИ ВРАТА, СТАРИ, ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ ОСТАЛО ОД ЊИХ!
ОДМАХ, ДОКТОРЕ АЛДЕН!

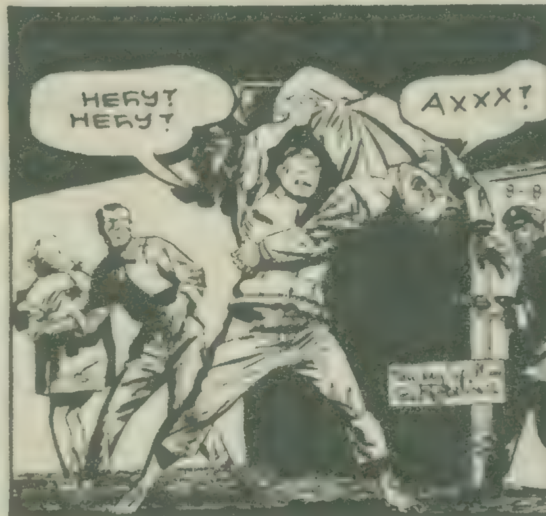

ДОКТОР ЈЕ ЗАСТАО ЗАПАЊЕН..."
ДОБРО ЈУТРО, ДОКТОРЕ!
ШТА? ХАМЕР ЖИВ И ЗДРАВ?

ЗНАЧИ, МОРАМ ЈА ДА ТЕ ПОШАЉЕМ НА ОНАЈ СВЕТ!

"ТОГ ТРЕНУТКА СЕ ДЕСИЛО НЕШТО ШТО ДОКТОР АЛДЕН НИЈЕ НИ САЊАО..."
НЕ! НЕ! НЕЋЕШ ТИ УБИТИ МОГ ПРИЈАТЕЉА!
ЏОНИ, НАЗАД!
8-17
ПАЗИ, ЏОНИ!

НЕЋЕШ ПУЦАТИ!
БЕЖИ! СКЛОНИ СЕ!

НАЗАД, ТИ КРЕТЕНУ!
БАМ! БАМ!
13

НЕЋУ! НЕЋУ!
АХХХ!

ЈА НИСАМ КРЕТЕН! НИСАМ!
ШМРК!
ШМРК!

ЈА НЕЋУ ДА БУДЕМ... ЈА САМ ДО-БАР... ШМРК!
ЕВО ТИ!

„АЛИ, ЏОНИЈА ЈЕ ОБОРИО НА ПОД ЈОШ АЛДЕНОВ МЕТАК!...
ТО НИЈЕ БИЛО ПОТ-РЕБ-НО!
ЈА... ЈА... НИ-САМ СМЕО ДА РИЗИ-КУЈЕМ!

ВОДИ МЕ ДО ТЕЛЕФОНА, ПРИ-ЈАТЕЉУ!
ДОБРО, ГОСПОДИНЕ ХАМЕР!
ХАЈДЕ, ПАТИ!

ЈА САМ, ПЕТЕ! АЛДЕН ЈЕ МРТАВ, АЛИ СУ НАМ УМАКЛИ БОЛНИЧАРКА И АЛДЕНОВ СИН...

СЛОБОДНО ИЗДАЈ ПОТЕРУ ЗА ЊИМА... И, ПЕТЕ, ПРОНАШАО САМ ПАТИ ПАРОТУ!
8-20

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...
„ПАТИ ЈЕ ДО-БИЛА СВОЈЕ НАСЛЕДСТВО. ОДМАХ МЕ ЈЕ ПОЗВА-ЛА...“
ХМ... МИСЛИМ ДА ЋЕ БИТИ ДОВОЉНО ВЕ-ЛИКА!

ДОВОЉНО ВЕЛИКА? ПАТИ ДУ-ШО, ДА НЕ ПРЕ-ТЕРУ-ЈЕШ?
МИС-ЛИМ, ЗА ТВОЈУ НОВУ ПОРО-ДИЦУ, МАЈК!

ОДЛУЧИЛА САМ ДА ОВДЕ ОТВО-РИМ ДОМ ЗА НЕ-ЗБРИНУТУ ДЕЦУ! ПОКУШАЋУ ДА ИМ ОБЕЗБЕДИМ СРЕЋНО ДЕТИЊ-СТВО, КОЈЕ ЈА НИ-САМ ИМАЛА!
8-21

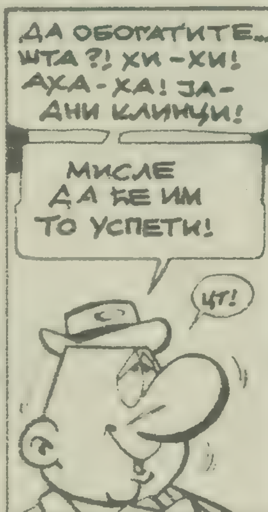

Е, ПА, ПА-ТИ, ЗАСЛУ-ЖИЛА СИ ОДМОР!
КУЋА ЋЕ БИТИ ГОТОВА КАДА СЕ ВРАТИМ! ХВАЛА ВАМ НА СВЕ-МУ!

ХВАЛА, МАЈК!

„СЛАТКА МАЛА ПАТИ. ВЕЛДА И ЈА СМО ДУ-ГО ПАМТИЛИ ЊЕН СЛУЧАЈ...“
КРАЈ

АХИЛ ПЕТИЋ

ТО ЈЕ ЗАМКА ЗА ПТИЦЕ, ЧИКА АХИЛЕ! ХОЋЕМО ДА ОБОГАТИМО ОРНИТО-ЛОШКИ РЕЗЕРВАТ!

ДА ОБОГАТИТЕ... ШТА?! ХИ-ХИ! АХА-ХА! ЈАДНИ КЛИНЦИ!
МИСЛЕ ДА ЋЕ ИМ ТО УСПЕТИ!
ЦТ!

СТАВЉАМ ВАМ НА РАСПОЛАГАЊЕ СВОЈЕ НЕИЗМЕРНО ИСКУСТВО! ДАЈТЕ МИ ОНО УЖЕ КОЈЕ ЈЕ МОЈЕ ОРЛОВСКО ОКО ВИДЕЛО!

САД ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ ПРАВЕ ЛОВАЧКЕ МАЈСТОРИЈЕ! САМО МЕ ПРАТИТЕ У СТОПУ!

КЛОК!
ОХО!

ПРВО И ПРВО: МЕСТО ОСМОТРИТЕ ХЛАДНОКРВНО!

ДРУГО И ДРУГО: ХИТРА РУКА, ЛАКА НОГА, СОКОЛОВО ОКО И ХОП!
КЛОК!

НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ СКАМЕЊЕН ОД ЧУДА! А САД ДОЛАЗИ ОНО НАЈГЛАВНИЈЕ: ТРЕЋЕ И ТРЕЋЕ...

ШТА ТО, ЧИКА АХИЛЕ?

КЛОК!
ХМ... ОВАЈ... ТРЕЋЕ И ТРЕЋЕ НЕКА МАЛО САЧЕКА!
ЕТО ТИ САД! А КРОЗ ДВЕ СЕКУНДЕ ЋЕ НАМ РЕЋИ ДА ЋЕ ДА ПАДНЕ!

УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР 13

ОВОМ ГРУБИЈАНУ ЋЕ ПЛАТИТИ, А МЕНИ, КОЈИ ГА ТОЛИКО МОЉАКАМ — НИШТА?

Н... НАРАВНО ДА ЋУ ПЛАТИТИ!

ШТА ВАМ ЈЕ? КАЖЕМ ВАМ ДА СЕ ТУ НИКО НИЈЕ САКРИО!

УХ! НЕ МОЖЕТЕ НИ ПРЕТПОСТАВИТИ КАКО СУ ПОСТАЛИ НЕВАЉАЛИ!

ЗАР НЕ ЗНАШ ДА ЈЕ НЕКАД У САТЕЛИТУ КРУЖИО ОКО ЗЕМЉЕ?

ЈЕ Л' ВАМ САД ЈАСНО ДА МИ ЈЕ ЈАКНА ШИРОКА?

ВАШ ЛАБУД ЈЕ ИЗЛЕЧЕН! ГЛАВУ ОПЕТ ДРЖИ УСПРАВНО!

ЗАШТО СЕ КРИЈЕТЕ КАД ГОД НЕКО ПОЗВОНИ?

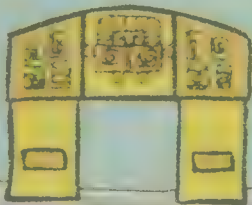
ШТА КАЖЕТЕ? ПАСУЉ КОЈИ САМ ВАМ ПРОДАО НИЈЕ ВАМ ПРИЈАО?

КАД МИСЛИТЕ ДА ОЧИСТИТЕ ОВАЈ ЛИФТ?

ОДЛИЧНО! БАШ МИ ОВОЛИКО ПАРЧЕ ТРЕБА ДА ЗАКРПИМ ПАНТАЛОНЕ!

ПИСМО ИНКА

Почетком 14. века на територији данашњег Перуа, Аргентине и Чилеа налазила се држава Инка у којој су била племена Квечу, Чиму, Ајмари. То је била богата земља са високом културом, путевима, каналима за наводњавање, вајарством, писмом...

Шпанац Франциско Пизаро дошао је 1532. године у државу Инка која се звала Тавантисија и за коју су се борила два наследника – Атахуалпа и Наускара. Он ју је покорио и ставио под шпанску власт.

Писмо Инка били су чворови од канапа који су се звали куипуи или квипуи.

Чворићи су били разнобојни, комбиновани са куглицама и штапићима и помоћу њих су исписани чак многи епови од којих велик број ни до данас није протумачен. Разне поруке гласници су носили обмотане око струка.

Постојале су и библиотеке пуне квипуа које су изгледале можда овако.

Ово је део епа о богу кише који у преводу гласи: „Лепа принцезо! Твој брат ломи твој крчаг а бука која настаје грмљавина је и севање...“

Први црквени концил (скупштина) у Лими 1583. прогласио је квипуе за дела ђаволова па су читаве библиотеке спаљене а они који су крили квипуе осуђени на смрт.

Постојали су разни начини писања. Основно је било да су се сви чворови везивали о главни канап или штап. Ево неколико примера:

Чвор ближе главном канапу представља важнију вест

Црна боја говори о смрти

Бела боја о сребру и миру

Црвена боја говори о рату

Зелена боја о храни

Жута боја о злату

Један чвор – десетица

Двоструки чвор – стотина

Троструки чвор – хиљада

Необојени чворови односе се на бројеве

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ ВАМ ЈЕ ДОНЕО...

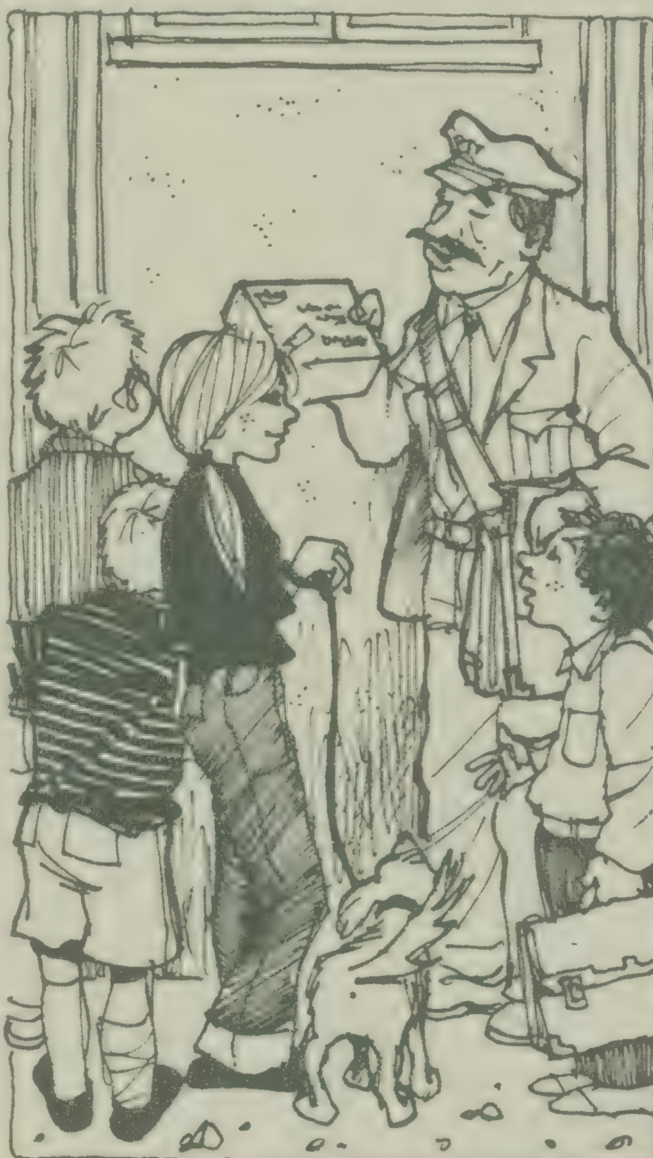
Настављамо са објављивањем имена награђених читалаца

ДОБИТНИЦИ ПРИВЕЗАКА

Бошко Маргарета, Круничева 2, Сисак, **Ристић Саша**, Козарачка 50, Пирот, **Лукић Мирјана**, Тотоши б.б. Улцињ, **Лукачевић Звонимир**, Цвијетна бр. 6, **Славонска Пожега**, **Пуркар Горан**, Бижидара Маслрића 14, Даљ, **Кесер Роберт**, Првомајска 48, Зеница, **Пазман Иван**, Словачка П+2/I, ст.5, Челарево, **Херцег Крешимир**, Широлина 11, Загреб, **Градијанац Кристјан**, **Парецаг 120 Сечовље**, **Бајић Зоран**, Ивана Крндеља 52/XV-/114, Сарајево, **Ђорђевић Виолета**, Првомајска 1, Житковац (код Алексинца), **Михајловић Владимир**, Ченејска бр. 37, Нови Сад, **Бранковић Ени**, 27. новембар 8, Ваљево, **Врховац Драгана**, V козарске бригаде 9, Бањалука, **Кујунџић Јасмина**, Курир Иштвана 29, Палић, **Иванковић Матилка**, Шибенска 6, Суботица, **Ђинић Александар**, Централа 16/а, Сомбор, **Прегл Наташа**, Гоздна 97/а, ХОЧЕ, **Булајић Вељко**, Саве Ковачевића 50, Титов Врбас, **Милинковић Александар**, Луја Адамича 34/26, Нови Бгд., **Димитријевић Бобан**, село Тасковићи-Гаџин Хан, **Бенко Јосип**, Вијећничка 13, Копривница, **Стојческа Валентина**, Александар Гушо 23, Охрид, **Гагачев Игор**, Трифун Пановски 6, Битољ, **Ђурић Игор**, Јосипа Рожанковића III/15, Сисак, **Гашпаровић Крешимир**, Кидричева 7А, Вараждин, **Ракочевић Новица**, Обала Рибнице 9, Титоград, **Обрадовић Александар**, Матије Хуђи 52/1, Ср. Митровица, **Бублић Виктор**, Трг I интер. 40, Сисак, **Гречић Беба**, I сутјеска 21, Београд, **Сладовић Андреја**, Наљешковићева 45/VI, Загреб, **Антовић Тања**, Џемала Бједића 47, Смед. Паланка, **Мачкашки Дејана**, Панчевачки пут 5, Крњача, **Луковић Ђорђе**, Бориса Кидрича бр. 32/84, Железник, **Атлић Един**, Ирчева 21, Тузла, **Соломун Никола**, Пере Косорића 18/4, Тузла, **Ашчетовић Саша**, М. Тита бб II/9, Гњилане, **Максимовић Драган**, Стублине, **Свобода Дражен**, Проце 79, Огулин, **Думенџић Дарко**, Свилај 14, Свилај, **Иванковић Дарија**, Насеље Д. Станишића 14, Славонски Брод, **Шимундић Томислав**, Рибарева 172, Врпоље, **Жегарац Маја**, М. Микужа 20, Љубљана, **Кристовић Маројe**, А. Јонића бр. 2, Дубровник, **Буџар Ива**, Млекарска 17, Бочар, **Лилић Зоран**, Јабучка 2/VI/28, Београд, **Манојловић Слободан**, Трг ЈНА 12/14, Зрењанин, **Стојановић Александра**, Васе Пелагића 5/5, Бор, **Гавриловић Борис**, Д. Петровића Шанета 30/30, Панчево, **Главуртић Паола**, Око кмана 77, Сплит, **Нинчић Душан**, Сквер Невесињска пушка, Невесиње, **Јанковић Катарина**, Момчила Павловића 1/а, Лазаревац, **Дудаш Златко**, Бориса Кидрича 35, Руски КРСТУР, **Милошевић Слађана**, Н. Фронт А 1/61, Светозарево, **Радојковић Ненад**, Милетина Буна 49, Крушевац, **Ћелић Зоран**, Републике 85-ц, Даљ, **Поповић Ана**, Париске комуне 21/10, Н. Бгд., **Мајетић Маја**, Добри дол 23, Загреб, **Перовић Бранко**, Стијенице, **Олић Јасминка**, Ђуре Ђаковића 4, Титов Врбас, **Предавец Дражен**, Д.Е. Холик бр.4, Бјеловар, **Стаматовић Милица**, Милића Максимовића 6, Титово Ужице, **Продоровић Биљана**, Раде Кондића 59, Футог, **Павловић Маја**, Бул. 23. октобра 44/XI, ст. 42, Нови Сад, **Стојкоски Никола**, Миле Поп Јорданов 70/37, Скопље, **Јекић Игор**, Владо Витјук 83, Бања Лука, **Перге Славица**, Давидовићева 11/52, Смедерево, **Цветковић Миле**, 24. септембар бт.34, Бања Ковиљача, **Дебелић Дамир**, Б. Кидрића 44, Жупања, **Лековић Љубомир**, Братства јединства 41, Титоград, **Цвијовић Небојша**, Ивана Рендића 8б, Ријека, **Премчевски Предраг**, М. Тита 91, Јабука, **Пишонић Драго**, Сеоце 57, Нова Капела, **Прњат Сандра**, Сремска 128, Осијек, **Цветнић Гордана**, М. Кљаић 33, Сисак, **Кујунџић Миливоје**, Трг Николе Дражића бр. 14/II, Ниш, **Тања Милић**, 29. новембра 13, Сопот, **Голубовић Невенка**, Омладинска 3, Доњи Вакуф, **Селаковић Драган**, Други булевар 157, Нови Београд, **Орловић Ивица**, Потоци 75, Потоци, **Брачко Мирјана**, Куштерова 4 а, Иванец, **Лазаревић Дејан**, Пролетерска 141/14, Мајданпек, **Ђини Ванеса**, Х. Души 1/Б, Приштина, **Златановић Страхиња**, П. Лукина 10, Лозница, **Маринић Данијел**, Браће Стефановић 3, Ковин, **Аксентијевић Зоран**, Диљска 11 Београд, **Беговић Миодраг**, Бориса Кидрича 4/24, Пожаревац, **Тешић Михаило**, Нас. Ослободиоци Ваљева 22/17, Ваљево, **Карапанџа Александар**, Иве Маринковића 6б, Огулин, **Кичин Саша**, **М. Кљајић 18**, Сисак, **Реџић Богољуб**, М. Тита, 88, Штрпце, **Владимировски Сашо**, Борис Буџевски 7/57, Битољ, **Миленковић Зоран**, Цетињска 12/IV, Задар, **Мухич Дејан**, Смрекарјева шт. 2, Целје, **Станић Слободан**, Босанска 4/4, Крушевац, **Мађар Иван**, И Стара Пешченица 67, Загреб, **Лупа Снежана**, Јурија Гагарина 211/3, бл.45, Нови Београд, **Бакран Жарко**, Јакушевец 84, Забок, **Ђорђевић Предраг**, Краљице Катарине 23, Београд, **Љубинко Николић**, Жарковачка 13, Београд.

100 РАЗНИХ ЗНАЧАКА:

Станковић Милан, Јастребачка 10, Ћуприја, **Тиквић Анкица**, ЈНА 68, Черевић, **Бодоњи Далибор**, Ђуре Салаја 45, Титов Врбас, **Алексић Душко**, Мирослава Тирша 3, Земун, **Никчевић Жељко**, Страшевина 117, Никшић, **Јакимоска Биљана**, Будимаш 16А, Прилеп, **Радосављевић Маја**, Змај Јовина 59, Ириг, **Ћирић Младен**, Таушановићева 44, Алексинац, **Савановић Гордана**, Маршала Тита 54, Омољица, **Стаменковић Биљана**, Матице српске 61, Београд, **Марциуш Дамир**, Претинец 87, Неделишће, Међимурје, **Пургарић Владислав**, Браће Дмитровић 4, Гуча, **Балта Нада**, Новомаровска 16, Загреб, Стојановић Бојан, Креванлучка 42, Ниш, **Шкрајнар Маја**, Привоз 4, Љубљана, **Донски Денис**, Маршала Тита 54, Доњи Вакуф, **Јурхар Марија**, 31. дивизије 54, Крањ, **Диковић Зоран**, Моше Пијаде 17, Мостар, **Шумљак Наташа**, Пашка 4А, Загреб, **Кријак Ладислав**, Киш Ференца 12, Копачево, з.п. Биље, **Павловић Мирко**, Тараса Шевченка 9, Сремска Митровица, **Јанковић Слободан**, Босанска 15, Пожаревац, **Русјан Марко**, Пот на брег 8, Нова Горица, **Циглер Роберт**, Мале чешњице 8, Шентвид при Стични, **Опачић Душан**, Баричка река 29/3 II део, Барич, **Кисић Саша**, VIII далмат. народног корпуса 4, Мостар, **Хорват Горан**, Соње Маринковић 55, Вуковар, **Јовановић Саша**, Трг ослобођења 7, Сокобања, **Павстка Здравко**, Ф. Страпача 27, Марковац Напички, Нашице, **Станболија Станислав**, Баштованска 5, Пригревица, **Шо[illegible] Александар**, Блок 22 зграда 5Б, Челарево, **Пелан Алеш**, Студено 87, Постојна, **Милић Наташа**, Бул. 23. октобра 89/XIII, Нови Сад, **Обрадовић Марија**, Јована Бјелића 25, Београд, **Штртак Слободан**, Доситејева, Нови Сад, **Сенте Николина**, Пазинска 3, Суботица, **Коларски Маја**, Гундулићева 25, Нови Сад, **Ђукић Слободан**, Устаничка б.б. Велика Плана, Голубовић живадинка, Николе Тесле 5, Ћуприја, **Зановјак Емил**, Гундулићева 3/12, Панчево, **Кладарин Дејан**, Дрљаче 26, Суња, **Клаус Анита**, Стојана Јанковића 35, Београд, **Трипковић Ненад**, М. Стојадиновић 34, Врдник, **Маринковић Дејан**, с. Масурица, Сурдулица, **Кадар Роберт**, Бањалучка 1, Суботица, **Тошић Горан**, Зеленгора-Црвенка, **Краснић Тамара**, Трг ЈНА 13/4 Вршац, **Чогеља Марио**, Пут Дуја 2, Сплит, **Прчкова Марина**, Славко Лумбарковски 11, Битола, **Јовановић Александра**, Сомборска 39/17, Ниш, **Галетић Јасна**, Џемала Биједића 21, Карловац, **Исаиловић Ђорђе**, Б. Радичевића 3, Конак, **Ђорђевић Ана**, Трг првобораца б.б Лозовик, **Арифагић Сањин**, Бољаков поток 45, Сарајево, **Тасић Вања**, Змај Јовина 2, Велика Плана, **Мирчета Мирјана**, Јанка Чмелика 37, Сремска Митровица, **Царкаљ Биљана**, Владимира Назора 48, Костајница, **Новаковић Биљана**, Кишпатићева 13, Осијек, **Стантић Марија**, Максима Горког 58, Суботица, **Десанчић Слободанка**, Ђуре Ђаковића 14, Бања Лука, **Варга Атила**, Предраг Хаднађев 40, Бечеј, **Нешковић Зоран**, 3. октобар 93/22, Бор, **Ћирковић Снежана**, Булевар ЈНА 162/VI/63, Београд, **Живановић Славица**, 11. септембар 10, Мионица, **Додевски Сашо**, Фискултурна 15, Качарево, **Лазукић Мишо**, Шајкашка 32, Будисава, **Масал Младен**, Милоша Паровића 15 Титово Ужице, **Димитријевић Зоран**, Св. Марковића 17/8, Ниш, **Стокић Татјана**, Нушићева 71, Рума, **Кнежевић Бранко**, Трг Едварда Кардеља 3, Титоград, **Петровић Срђан**, 17. ударне дивизије 13/21, Крагујевац, **Савић Зоран**, Устаничка 34, Кузмин, **Анђелковић Бобан**, Медвеђа код Трстеника, **Недељковић Иван**, Маршала Тита 21, Савино Село, **Русјаков Стефан**, Петре Георгијев 48/2, Скопље, **Сулиманец Петар**, Максимирска 114/2, Загреб, **Мугоша Божана**, Доња горица 7, Титоград, **Шакић Верица**, Бернада Јерића 6, Косово Поље, **Ћаћић Марко**, Ковачић 193, Книн, **Симић Валентина**, Хусинских рудара 27, Београд, **Штраус Данијел**, Шентиљ 108, Шентиљ, **Кнежевић Маја**, Станка Пауновића 31/12, Ниш, **Денис Зорица**, Шкурињских жртава 21, Ријека, **Ћубела Ана**, Владимира Томановића 17/II, Београд, **Оклеска Цветанка**, Лазо Филиповски 86, Прилеп, **Подбрегар Себастјан**, Саллауминес 4, Трбовље, **Будимир Ксенија**, 8. ударне далм. бригаде 73, Шибеник, **Ковачевић Силвија**, Стевана Филиповића 41, Суботица, **Ткуља Зоран**, В. Караџића 99, Обреновац, **Кожић Мануела**, III мословачке бригаде 42, Гарешница, **Маглић Мирад**, Хасана Л. Захировића 8, Зеница, **Штрок Владо**, Долиће 22, Крапина, **Новак Боштјан**, Левстикова 15, Жири, **Илијин Драган**, Ибрахима Капетановића А/4, Градачац, Спасић Саша, 11. октомври 76/7, Куманово, **Рејзовић Амила**, Бр. Суљагића 46, Брчко, **Бојанић Даліборка**, Ловченска 179, Сарајево, **Пељух Љиљана**, Вишка 26, Пула, **Пековић Бранислав**, Цара Душана 10, Кикинда, **Давор Никола**, Гундулићева 22, Вуковар.

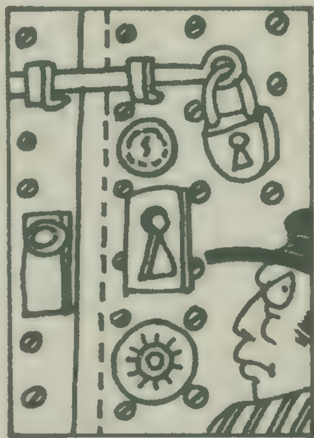

Илустровао: Зоран Петканић Петко

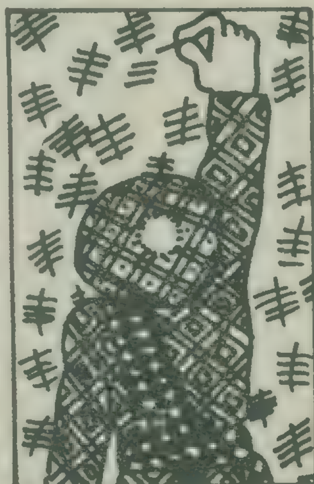
САМО ИЗВОЛИТЕ, ОТКЉУЧАНО ЈЕ

Тешко да се може наћи стан у Њујорку на чијим улазним вратима нема шест до седам брава, али то ни најмање није смањило број провала и крађа. Бравари сада Њујорчанима саветују да половину од тих силних брава уопште и не закључавају. Ствар је у следећем: док „прчка" по бравама лопов ће, додуше, закључане браве да откључа, али ће зато незакључане закључати. ■

ПРЕБРОЈТЕ НАС, МОЛИМ ВАС

Лоудамска Служба социјалне заштите из шкотског града Единбурга расписала је конкурс за дванаест хонорарних радника чији ће задатак бити да утврде тачан број запослених у лоудамској Служби социјалне заштите. ■

ЗАТО СМО И ОВДЕ, ПАМЕТЊАКОВИЋУ!

Телевизијска компанија CBS снимала је недавно документарни филм о спортском животу у једном затвору. Ролна се већ увелико извртела када је један од камермана приметио да нешто није у реду: свака екипа имала је на терену по тринаест играча. „Хеј, момци, па ви имате по тринаесторицу људи на свакој страни! Требало би да их буде једанаест", узвикнуо је камерман. „Па, зато смо и овде, паметњаковићу – зато што варамо!", објаснио му је један од затвореника. ■

КОЛЕКТИВНО ТРОВАЊЕ

Челичана у француској области Алзас-Лорен остала је привремено без шездесеторо радника. Радници су се колективно отровали на свечаној вечери којом се прослављало годину дана без иједне несреће на раду.

У енглеској челичани „Бритиш стил воркс" постављено је сандуче за све примедбе и жалбе. Сандуче је сасвим лепо служило сврси све док једног дана на њега није налетео неки радник и прописно се угрувао. Унесрећени је на лицу места саставио жалбу од три речи: „Померајте ову кутијетину!"

Сандуче је по кратком поступку уклоњено. ■

КО ЖУРИ САБЛАЖЊАВА

Анита Коун из Тампе на Флориди је баш улазила у каду када је зазвонило звоно на улазним вратима. Анита је отрчала до плакара, зграбила прво што јој се нашло под руком, заогрнула се и отишла да отвори врата. На прагу је стајао поштар који јој је уста разјапљених од чуда пружио пакет. Ту је Аните већ нешто постало сумњиво, оборила је поглед и установила да је у журби зграбила кишни мантил – сасвим провидан. ■

РЕНТ-А-ПАС

Сада изнајмљују и псе. У савезном америчком округу Колумбије овим послом успешно се бави дванаестак компанија. Свакога дана, одмах после поподневног саобраћајног шпица, на сцену ступају камиони који на одређеним местима широм Вирџиније, Вашингтона и Мериленда искрцавају изнајмљене псе-чуваре. Услуге рент-а-пса користе углавном продавци аутомобила, градилишта и складишта. Следећег јутра, нешто пре почетка радног дана, пси се камионима одвозе на заслужени одмор. ■

ЛАЖНИ УВОЈЦИ

Енрико Карузо, највећи тенор свих времена, био је миљеник женске публике. Љубитељке опере често су му писале писамца натопљена колоњском водом и крокодилским сузама, тражећи слику или аутограм, а оне смелије и увојак косе.

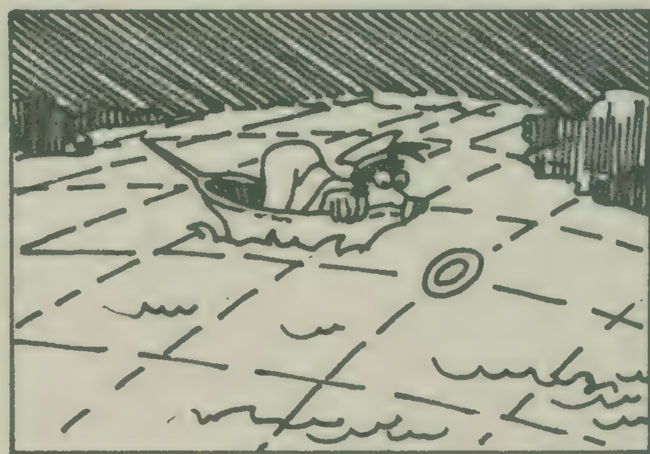

Гати-Казаца, директор Метрополитена, упитао га је једном приликом:

– Плашим се за твоју косу – шта чиниш да је сачуваш?

Тенор се слатко насмејао и овако објаснио ствар:

– Трезор, мој верни пас, и ја имамо исту боју длаке. Да ли се и сада плашите за моју косу? ■

КАКО СТИЋИ НИГДЕ

Најкраћи пут који води „нигде" пролази преко рта „Три тачке" на северној обали Гвинејског залива. Тако су га назвали искусни морепловци јер су три тачке јединствено место на Земљи: ту се секу нулти меридијан, екватор и нулта висина. И тако пођеш негде а стигнеш нигде. ■

Илустровао Зоран Јовановић

НЕПОНОВЉИВЕ ВЕШТИНЕ СТАРИХ ГРАДИТЕЉА

КУЛЕ ОД БЛАТА

У МАЛИЈУ ЈОШ МОГУ ДА СЕ ВИДЕ ГРАЂЕВИНЕ ОД ЗЕМЉЕ ПОДИГНУТЕ ПРЕ ВИШЕ ВЕКОВА. ЊИХОВА ОБНОВА ЈЕ РИТУАЛ КОЈИ СЕ ПОНАВЉА ПОСЛЕ СВАКОГ ПЉУСКА

Захваљујући британском етнологу Виљему Фрегу, Немцу Фробенијусу и Француском друштву за прекоморска научна и техничка истраживања, у Африци је откривено огромно културно наслеђе које ће, управо због тога, морати још да причека на прецизну поделу по типовима културе и епохама. Лако се, међутим, препознаје оно што је заједничко за све старе народе расуте на простору који данас покривају државе Сенегал, Мали, Нигер, Чад и Судан: искључиво коришћење сламе и пресоване иловаче приликом градње.

Грађевине од овог материјала, понеке старе и седам векова, тешко су одолевале времену. За владавине Менса Мусе у Малију (1325) много тога је чак и преуређено. А једно време, око 1500, под утицајем моћнијих Мароканаца донекле је измењен и систем градње – уведено је дрво, рупичасти прозори и украси, нарочито око улазних врата. Па ипак, главна светилишта у градовима Тимбукту и Ђене, изграђена још у средњем веку, једина су стотинама година задржала свој првобитни изглед. Умногоме и грађу.

Свако ко види ова својеврсна чуда старе архитектуре мора да се упита како су крхке катедрале од блата успеле да се одрже упркос чињеници да само једна већа поплава може да их обори као да су куле од карата. Ако се тај неко затекне на лицу места у време падавина, добиће одмах и одговор.

Становници околних насеља вековима поштују обавезу да после кише обнављају, свака породица, по један одређени део џамије. У ствари, чим падавине угрозе џамију, свештеник се попне на велики насип и запомагањем обавештава становништво да се догодила несрећа – позива их да се окупе...

Чудо невиђено почиње у тренутку кад кроз узана врата домова људи покуљају према џамији. У међувремену жене се окупљају на главном тргу, подижу руке к небу и тако, у молитви, стоје све док киша не престане. Затим се бацају на посао – ногама месе блато и товаре мушкарце који уз многобројне мердевине хитају свако на своје место... Све ври као у кошници а читав церемонијал траје сасвим кратко. Тек толико да сунце, кад поново сине, може несметано да исуши нове слојеве блата. Призор је јединствен и због тога што се не може видети ни на ком другом месту у свету.

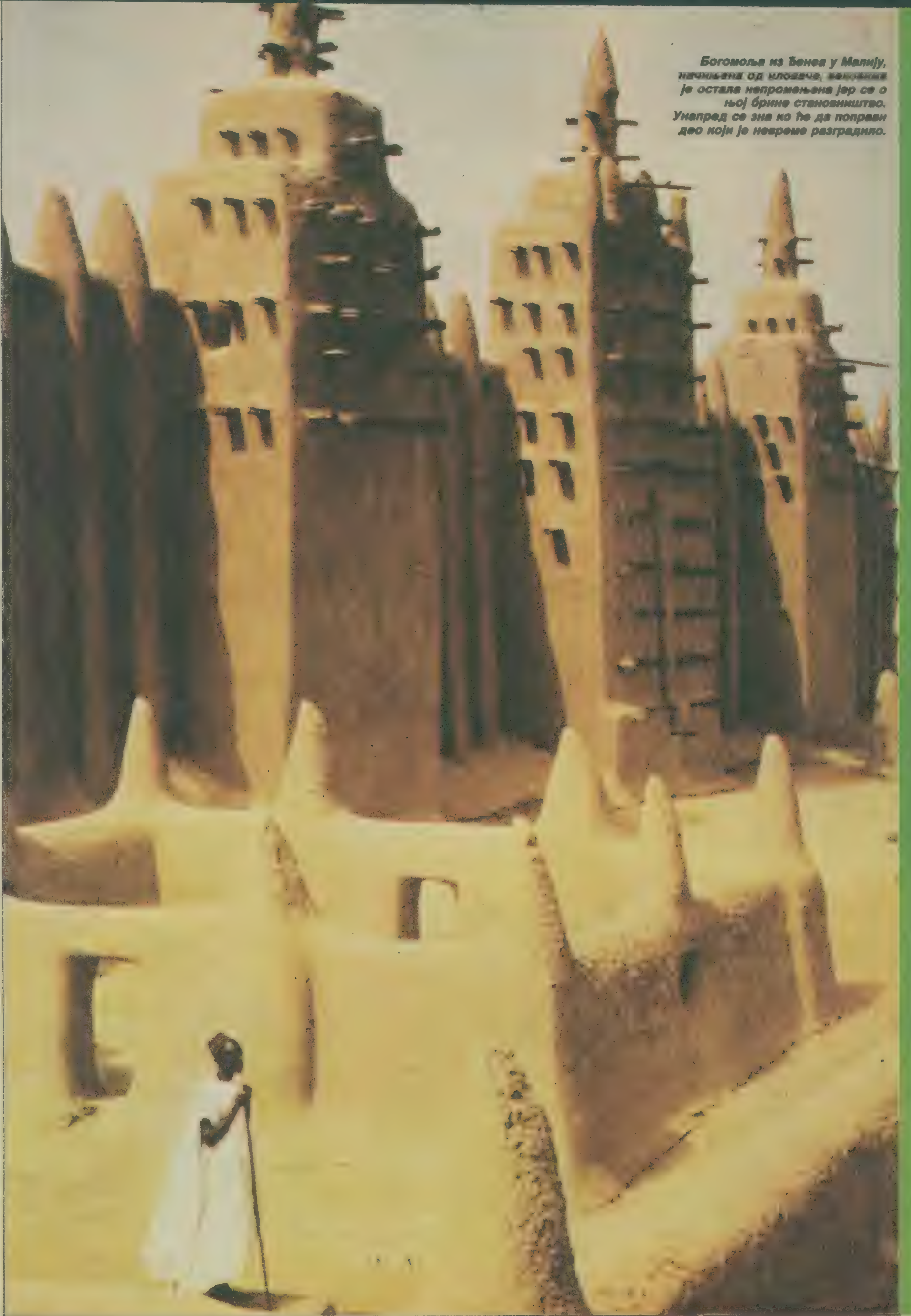
У време обилнијих киша набујала река Нигер опколи са свих страна град Ђене који тада подсећа на пловеће острво и чини се да ће сваког тренутка кренути с бујицом. Али, песак преко ноћи упије сву воду која се излила из корита, а онда и њега осуши топао ветар – да би затим све поново изгледало као да се ништа није догодило.

Д. Варагић

Један од највећих исламских религијских споменика из средњег века – џамија Џингеребер у Тимбуктуу

Само овај део џамије у месту Гао (Мали) остао је исти као у време кад је подигнута – пре пет стотина година.

Богомоља из Ђенеа у Малију, начињена од иловаче, вековима је остала непромењена јер се о њој брине становништво. Унапред се зна ко ће да поправи део који је невреме разградило.

ХИТ

ПРИМЕРИ

У СЛАВУ МАРВИНА ГЕЈА

У знак сећања на црног певача Марвина Геја (априла прошле године убио га је отац) многе његове колеге снимиле су песме. Три се посебно издвајају. Славна певачица Дајана Рос отпевала је предивну песму Лајонела Ричија „Недостајеш ми". Затим су Комодорси постигли велики успех „Ноћном стражом" у којој се такође говори о Геју. Сада је у жижи интересовања мало позната Тина Мари са хитом „Мој драги господине Геј".

НОВА ИМЕНА

МАТ БЈАНКО (MATT BIANCO)

Атмосфера бара као у авантуристичким филмовима с почетка шездесетих, актери обучени по последњој италијанској моди тога времена, дискретна, помало хладна музика.

Ово би био најприкладнији амбијент за представљање енглеског трија Мат Бјанко (Matt Bianco). Бенд доноси „нову" стару моду, „нови" стари музички стил – мешавину свинга, џеза и соула – али у супермодерној поп-продукцији и аранжману, нови тренд „четврт века старог", али у исто време и футуристичког.

Мат Бјанко за сада има један хит сингл, „Get Out Of Your Lazy Bed", и албум „Whose Side Are You On?" који прети да постане права култ плоча, а они култ бенд са привrженом и оданом (истина, још не и нарочито бројном) публиком каква одавно није виђена.

Како је дошло до свега овога?

Почело је растурањем латино – поп-бенда „Blue Rondo A La Turk" када је њихов члан Дени Вајт (Danny White) позвао свог пријатеља Марка Рејлија (Mark Reilly) да раде заједно. Сетили су се да би било згодно имати и певачицу, понудили су то натурализованој Пољакињи Басји Тжетжелевској (Basia Trzetrzelewska) која је и раније сарађивала са „Рондом" и тако је оформљен Мат Бјенко овакав какав је сада.

И кренуло је. Да ли због интересантног имиџа или заиста квалитетне музике, тек – трио је врло брзо заузео значајно место на енглеској музичкој сцени. Албум добро пролази, сингл је био у горњем делу многих топ-листа, наступи само потврђују успех.

Мат Бјанко је име које све више значи.

МАЛЕРИ

НЕУСПЕЛИ ТЕСТ

Група Тест Дипертмент (Test Department) је најавила „радикални ремикс" као нову концепцију у снимању музике. Публика се у ту новотарију никад неће уверити. Разлог: мастер трака са снимцима једноставно је избрисана на лондонском аеродрому Хитроу приликом контроле пртљага ултра-зрацима. Незгода није установљена до доласка на „резање" плоче. Уместо музике чуло се шуштање.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

БУБЕ ПА ОРЛОВИ

Чланови некадашње групе Eagles (Орлови) постижу запажен успех као солисти. Прво је Џо Волш направио неколико хитова а у последње време исто полази за руком Дону Хенлију и Глену Фреју. Тако испада да су по броју солистичких домета једино „Орлови" прави конкуренти некадашњим Бубама Полу и компањонима.

МОНОЛОЗИ

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

ПОСЛЕ КУПАЊА ОТРЕЖЊЕЊЕ

Прошле године група Гирлскул (Girlschool) налазила се на турнеји по Америци. Девојке су мислиле да их тамо чека велика и обећана слава. Убрзо су схватиле да то не иде баш лако. Помало разочаране решиле су да се, усред турнеје, разиђу. После шест месеци група се недавно поново окупила, али у новој постави. Овај фотос је зато и значајан: девојке у води су се отрезниле и отишле, а две на сувом одлучиле да гурају даље.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Мислио сам да ми је музичка школа неопходна док се нисам уверио да професори стварно мисле како је једина музика вредна извођења – класична музика".

Хауард Џонс

СВЕ ПЛОЧЕ

АЛАН ПАРСОНС ПРОЏЕКТ
(ALAN PARSONS PROJECT)

„Tales of Mystery & Imagination" (EMI, 1976)
„I Robot" (EMI, 1977)
„Pyramid" (Arista, 1978)
„Eve" (Arista, 1979)
„Turn Of Frendly Card" (Arista, 1980)
„Eye In The Sky" (Arista, 1982)
„The Best Of..." (Arista, 1983)
„Ammonia Avenue" (Arista, 1984)
„Vulture Culture" (Arista, 1985)

БУДУЋНОСТ СЕ ЗОВЕ – БРУС СПРИНГСТИН

Колико реклама може да помогне? Пресудно, или само у случајевима кад музика има своју вредност? Зависи. Случај Бруса Спрингстина је занимљив.

Маја 1974. познати критичар Џон Ландау је гледао непознатог Спрингстина у Бостону и одушевљено написао: „Видео сам будућност рокенрола. Име – Брус Спрингстин".

Брус је тада, практично, био нико и ништа – брадоња са гитаром који је свирао своју мешавину Дилена, Фогертија, Ролингстоунса, уз старомодни звук дувача. Али, са трећим албумом, причом „о будућности", снажном подршком штампе, каријера је почела да се назире.

Тако се 27. октобра 1975. десио преседан: недељници „Тајм" и „Њусвик" донели су његову слику на насловним странама. Први пут да се популарна музика гура у жижу после појаве Битлса.

Поставило се питање: хоће ли Спрингстин „преживети" такву рекламу? Показало се да хоће. Следио је низ сјајних плоча.

МАДОНА

– Рођена сам у Детроиту, у породици која је имала шесторо деце. Презиме ми је Чиконе. Мајка ми је умрла кад сам имала шест година. Отац нас је одмалена терао да учимо музику, свако неки инструмент, али мене је више занимало певање и плес. Моја два брата данас су познати џез музичари.

Имала сам 17 година кад сам пошла у Њујорк да тражим славу. Брзо сам почела да певам у једној групи.

Срећа ми се осмехнула много касније. Један диск-џокеј ми се удварао и ја сам му рекла: „Пусти мој демо-снимак да видимо колико се свиђа публици". Песма „Сви" допала се посетиоцима једне, затим осталих дискотека. Тако сам потписала први уговор.

Успех сам постигла првим албумом мада мислим да он није нешто посебно. Други, „Као девица", много је бољи јер нема песама које су ту реда ради. Свака песма је права.

И даље обожавам да идем у биоскоп. Волела бих да једног дана постанем глумица. Сада имам важнија посла.

Често ме заустављају на улици. Кажу „Личиш на Мадону", ја одговорим „Хвала". Они „Ма, то си ти", онда је „Да" и они на крају „Ма, ниси ти Мадона, где би она ишла аутобусом". И тако све у круг.

Франц Куен и Бент Шлезингер по други пут у пловећем аутомобилу

ЈЕДНОГ ДАНА У МЕСИНСКОМ МОРЕУЗУ

ПЛОВСВАГЕН

МАШТОВИТИ ЉУДИ МОГУ СВЕ, РЕЦИМО ДА НАТЕРАЈУ АУТО ДА ПЛОВИ. ДВА ДРУГАРА ИЗ ПРЕДСТАВНИШТВА ФОЛКСВАГЕНА У МИЛАНУ ВЕЋ ДРУГИ ПУТ ТО ПОТВРЂУЈУ

Шеснаестог јуна 1964. године, наочиглед запрепашћених становника Канитела, приморског места на крајњем југу Италије, једна „буба" завршила је у води! Није отишла на дно мореуза који одваја Сицилију од Апенинског полуострва, јер то и није био несрећан случај. Раздрагана лица младића који су извиривали изнад отвореног крова говорила су да је брига за њихову судбину потпуно безразложна. Њих двојица су једноставно намерили да аутомобилом преплове седам километара раздаљине између две обале...

Службеник представништва Фолксвагена у Милану Франц Куен и његов директор Бент Шлезингер данас сигурно имају нешто мање косе на глави и старији су за двадесетак година, што важи и за њихов аутомобил, али им то није сметало да пре извесног времена понове овај подухват. Они су се са истог места аутомобилом отиснули на море. После мање од сат времена изашли су живи, здрави и суви, код Ганцирија на сицилијанској обали.

Водени саобраћај у Месинском мореузу сада је прилично густ а морске струје подоста јаке. С те стране необичној пловилици и њеним путницима баш и није било лако. Ипак су пловили само три минута дуже него први пут (39 мин.) и то просечном брзином од 10,24 km на час.

Као прави поданици угледне фирме Куен и Шлезингер су пре двадесет година желели да покажу свету како се њиховим возилом може чак и запловити. Сада су показали и како се возило, које је све време престајало у гаражи, после толико година успешно изборило са свим потешкоћама на које је морало да наиђе силазећи с копна у воду. Очевици кажу да је расположење било такво да се од Куена и Шлезингера, ако поживе, може очекивати истоветан подухват и кроз следећих двадесет година.

Није реч ни о каквом чуду. И сада као и пре двадесет година биле су неопходне одређене „наутичке" интервенције на „буби" како би се обезбедило да једно сувоземно возило несметано заплови. Ево шта је ту било најзначајније:

Врата су по ивицама обложена специјалном гумом да вода не би продирала у кабину. Све електричне везе су преуређене и заштићене а понеки елементи, као свећице и бобина, пребачени у унутрашњост возила. Карбуратор и филтер за ваздух такође су се нашли у кабини као и неки делови система за подмазивање. У мору је вентилатор за хлађење мотора непотребан, па је скинут, јер је вода за ту сврху довољна. Скинуте су и гуме с точкова. Издувни гасови спроведени су према крову а на преносну осовину стављена је елиса... Каросерија све то лепо покрива и маскира.

Аутомобили плове, зашто да не!

Д. В.

Тренутак искрцавања на обали Сицилије

ТАЈНЕ ПРИРОДЕ

ДОЛИНА

СВЕ ДОСКОРА НИЈЕ БИЛО РАЗЈАШЊЕНО ЗАШТО НА НЕКИМ МЕСТИМА МАСОВНО УМИРУ ПТИЦЕ И ЖИВОТИЊЕ

Само на Јави, у Индонезији, има шест таквих смртоносних пећина. У њима се често нађу мртви јелени, тигрови, понекад чак и људи. Истраживач Путс овако је описао „долину смрти" на Јави: „Тај комадић земље природа као да је уклела. Свакот ко овде ступи обузме ужас и страх. Пустош, пустош, пустош. Смрт људи и животиња разапела је овде свој црни балдахин и развила погребни барјак. Влажна и хладна дрхтавица пролази вам кроз цело тело, хладноћа вас обузима кад баците поглед на ово место где нико не живи и где све живо умире..."

Илустровао Зоран Јовановић

Слична места постоје и у Италији – Псећа пећина у близини Напуља и област у близини језера Ваверно. У Сједињеним Америчким Државама познат је Кланац смрти у Аризони и Мртва клисура у близини Јелоустона у којој често страдају сури медведи и – гризли. У Совјетском Савезу, на Далеком истоку, на Камчатки, такође постоји место које називају „Долина смрти". Њене жртве најчешће су медведи и ждеравци као и разне друге мање животиње и птице. Научници су тек средином овог века почели да истражују узроке масовне смрти на овим местима и ево докле су у томе стигли.

Шта је чувар видео

Долина смрти на Камчатки налази се у близини Кроноцког националног парка, недалеко од познатих геолошких и туристичких атракција – Долине гејзира и вулкана Узон. Место где се проналазе угинуле животиње дугачко је око два километра, широко свега сто метара, пуно дубоких јаруга и јама. Понегде избија природан, чист сумпор. Нема готово никаквог растиња, падине су покривене столетним снежним наслагама.

Данас научници виде узрок масовног страдања птица и животиња управо у томе што њих овде трују гасови, угљен-диоксид и сумпорводоник. У неким случајевима то се вероватно и догађа, поготово ако животиња падне у јаму из које не може дуже време да изађе. Јер, у јаругама и рупама на дну скупљају се отровни гасови и беспомоћне животиње угину удишући их.

Међутим, већина угинулих птица и животиња пронађена је у једној јарузи дубокој педесет до сто метара из које постоји излаз, корито потока који се улива у Гејзерску реку. Како објаснити зашто су ту угинуле крупне звери као што су медведи и ждеравци кад су слободно могли да изађу? При том још треба знати и то да сумпорводоник и угљен-диоксид делују полако и само у високим концентрацијама могу да изазову смртоносно тровање. Чувар Кроноцког националног парка Николајенко видео је како је медвед који је појео месо неке животиње угинуле у Долини смрти ускоро и сам пао мртав.

СМРТИ

Очигледно, у камчатској Долини смрти поред угљен-диоксида и сумпорводоника постоје и неки други смртоносни гасови који делују веома брзо. Судећи по досадашњим истраживањима највероватније је да су то нека цијанова једињења, пре свега цијановодонична киселина (цијановодоник) и њени лако испарљиви производи који су врло отровни и брзо делују изазивајући парализу дисајног центра и смрт... Јер, испитивањем активних вулканских области, посебно тамо где гасови високе температуре избијају из пукотина вулкана, нађена су цијанидна једињења, често у веома високој концентрацији.

Долина живота

Чињеница да су цијановодонична киселина и њена једињења издвојени у областима вулканске активности и тамо где има топлих извора, навела је групу научника да поставе једну занимљиву претпоставку. Цијановодонична киселина и нека њена једињења могу да послуже као полазни материјал за стварање аминокиселина – основа живе беланчевине. Отуд није искључено да су данашње области с вулканском активношћу, а исто тако и места слична Долини смрти, у време кад на нашој планети још није било живота, управо биле тачке где се дешавала дубока синтеза једињења која су омогућила да се створи систем беланчевина, тачније – да су то места где је никао живот на Земљи.

У ствари, ова претпоставка само допуњава већ познату хипотезу о вези између вулкана и ницања живота на нашој планети.

В. М. С.

ДАН КАДА СЕ У ОПЕРИ ПЛАКАЛО ОД СМЕХА

ЛИМУНАДА ПРОТИВ ПАДА

НА КРАЈУ ПРВОГ ЧИНА ЈЕДНИ СУ ПЕВАЛИ ЧЕТВОРОНОШКЕ, ДРУГИ – ДРЖЕЋИ СЕ ГРЧЕВИТО ЗА СТУБ...

Сваког октобра у ирском граду Вексфорду, на ушћу реке Слени, влада весеље. Та три дана људи се окупљају око оперске куће, долазе да чују младе, не тако славне, певаче који уносе дах свежине у понекад преозбиљни репертоар.

Само, да се разумемо, далеко од тога да је атмосфера неозбиљна. Међутим, и то се понекад догоди. Посебно ће се памтити извођење „Весталке", опере италијанског композитора Луиђија Спонтинија, 1979. године. Укратко, радња је следећа: калуђерица жели да напусти манастир јер се заљубила. Али није то било смешно, таман посла, већ нешто сасвим друго.

Кључ приче је у изгледу позорнице. Разиграни сценограф одлучио је да што верније представи унутрашњост манастира. Преко читаве сцене поставио је платформу, односно подебелу плочу која се од почетка бине према дну позорнице дизала под углом. Плочу је обложио металном фолијом која је, обасјана рефлекторима, деловала као мермер.

Једини проблем био је – како ће се певачи кретати по тој углачаној стрмини. Пала му је на памет једноставна идеја. Поливена лимунадом са доста шећера платформа се није клизала.

Све је било у најбољем реду, тако су бар сви мислили. Али, нико није предвидео ревност чистачице. Пред саму представу она је сва ужаснута схватила да је сцена умузгана неком одвратном лепљивом течношћу. Савест јој је налагала да позорницу „дотера", да ту металну фолију што боље очисти и углача!

Пада к'о с крушке, пева потрбушке

Почиње први чин. Диже се завеса. У гледалишту где се сместило око петсто људи престаје комешање. На сцену ступа певач, не слутећи шта му се спрема. Први корак још како тако. Други – пад. Певач се прави луд у стилу – ни ви, публико, ни ја, нисте приметили да сам из стојећег нагло прешао у лежећи положај. Наставља да пева трудећи се да се што лежерније придигне.

Али, врага! Површина је толико углачана да се и по други пут пружио колико је дугачак и широк. Схвата да је ситуација много озбиљнија него што је мислио. Постоји опасност да заврши у оркестру.

У публици жамор. Осећа се да гледаоци још нису начисто шта да раде, да ли је пристојно да се смеју.

Планинарење по позорници се наставља. Певач само што направи корак нагоре, слети одакле је и кренуо. Опера се полако претвара у комичну пантомиму стила – певање на леду.

У једном тренутку певач схвата да су сви покушаји да се придигне узалудни и уводи нови и никад ни пре ни после поновљени став певања-лежећи. Једва чека да на бину изађе колега који ће га, валјда, спасти беде. Нада се да ће му се макар он придружити у невољи. А следећи певач све и да је желео да се држи достојанственије, то јест усправније, никако није могао.

Оног часа кад се појавио на сцени, пао је к'о зрела крушка машући рукама на све стране у безнадежном настојању да се одржи на ногама. Одлетео је право у наручје првом певачу као избачен из катапулта.

После ове сцене нико у публици ни не помишља да је пристојно остати миран. Салве смеха разлежу се од првог до последњег реда, понеки падају на под држећи се за стомак.

У олтару је спас

Музика ни једног тренутка не престаје, несрећни певачи износе арије колико им је то у моћи с обзиром на четвороножну позу. Ипак, лакше им је. Сад су бар двојица, заједно су јачи.

Спас виде у олтару, односно дрвеном стубу који се налази на средини позорнице-планине. Само да се њега докопају, па ће им већ бити лакше.

Пузећи, окренути задњицама публици, труде се да дођу до циља. На једвите јаде то им коначно и успева. Сад су „на коњу"! На лицима им задовољан осмех као да су успели да освоје Монт Еверест. Обгрливши стуб, односно олтар, коначно могу да погледају гледаоцима у очи.

Они су свој део посла завршили, али праве невоље настају с наступањем хора. Пантомима прераста у сцену из неког немог филма. Учесници хора личе на клизаче на леду, само без клизаљки. Једна представница лепшег пола се сналази. Скида ципеле, па чарапе – босе ноге освајају углачану позорницу.

Остали, мање сналажљиви, виде спас такође у олтару. Само да се њега докопају! Али, како може више од четворо људи да се држи за омањи стуб? Ако не може баш за сам стуб, онда ће се „качити" један за другог као у причи „баба за деду... извадише репу". На сцени се формира огромна људска змија.

У гледалишту плачу од смеха. Зидови прете да се распукну од налета раздраганости.

Први чин је готов. Такав аплауз извођачима тешко да се игде чуо.

Други чин се више ни не памти. А и зашто би? У паузи, плоча је поливена лимунадом. Више није било занимљиво. Нико није ниједном пао.

В. Софреновић

ЕДМОНД ХАМИЛТОН

ДЕЦА СУНЦА

Хју Келард је у својој старој кући изнад стеновите обале Калифорније управо кувао кафу кад је зачуо кораке на доксату. Значи, неког су ипак послали. Изненадио се кад је на вратима угледао Хофрича. Извидница се очигледно не шали кад су за њим упутили тако високог функционера.

– Зашто сте поднели оставку, Келард? – рекао је чим је сео. – Због хаварије на Дневној страни, зар не?

– Да. Бинети и Морзе су погинули, уморио сам се од тог посла – рекао је мирно. – Осећам да не могу више.

– Али, и раније сте имали хаварија, и раније сте гледали како људи умиру... Скривате нешто, Келард.

– А шта се тамо и може видети? Шта сем вулкана и растопљеног камења? Шта сем пакла?... Прочитајте мој извештај, тамо је све...

– Ви сте тамо још нешто видели, Келард, што хоћете да сакријете од нас. Уништили сте филм аутоматске камере, али нисте знали да је и радар нешто регистровао. То је сад код нас.

Келарду је наједном постало хладно око срца, али се није дао збунити:

– Радарски снимак са Дневне стране је немогућ. Радијационе буре праве ужасне сметње. Радар је тамо практично бескористан.

– Не сасвим. Анализа записа радара показала је да сте после хаварије напустили брод, удаљили се око један километар и ту вам се приближили неки непознати објекти налик на прскање светлости. Радар је то слабо забележио, али је ипак забележио – заћутао је Хофрич за тренутак и наставио: – Кога сте тамо видели, Келард?

– А ко може да се сретне на Дневној страни? – с презиром је одговорио Келард. – Прекрасне девојке у прозирној одећи? И сами знате да је тамо температура 400°Ц, да практично нема атмосфере, нема ничег осим радијације, растопљеног камења и вулкана. Радарски снимак!? Престаните да фантазирате, вратите се у Мохаву и оставите ме на миру.

Хофрич је лагано устао. Жао му је било Келарда, били су пријатељи, али су интереси Извиднице изнад.

– Идем – одговорио је мирно. – Али и ви са мном. Ваша оставка није прихваћена и, у случају да ме не послушате, мораћете пред војни суд...

– У реду, идем са вама – рекао је на крају Келард тихо. – Али, ја више немам шта да вам кажем, све сам рекао.

– У том случају полетећемо на Меркур, на Дневну страну. Заједно...

Кроз неколико дана експериментални космички брод У-90, опскрбљен троструким топлотним заштитником, стартовао је из Мохаве. Келард је ћутао, као и биофизичар Моргенсон. Њима се није ишло. Хофрич је тројици младића живо објашњавао шта је све, као један од хероја Космоса, доживео са Келардом, али и без њега.

Када је У-90 продро дубоко унутар Венерине орбите и спремао се за маневар приближавања Меркуру, Келард се сетио да је Бинети тог тренутка цитирао Блејка: „Лептири лете у огањ". То се односило на њих. Три лептира летела су у огњену пећ, вратио се један. Вратио се једва отуда а сада поново иде. У-90 је већ јурио над Ноћном страном планете, изнад мрачних стена и провалија које никада нису виделе Сунца. Изненада је хоризонт пред њима синуо јарком светлошћу: стигли су на Дневну страну.

Раније су Меркур називали „месецом Сунца", планета стварно наликује Месецу: исте беживотне камене равни испресецане гребенима оштрим као очњаци – ту никада није било ни кише, ни ветра да би их углачали. Али, на Месецу је хладно и тихо, а Дневна страна Меркура буквално кипти од огња који избацује из недара и потока радијације који се сурвавају с неба стварајући на површини облаке дима.

Кад је У-90 атерирао, инструменти су показали да је температура оплате већ достигла 400 степени. Испред њих се пружао огроман теснац који је Келард много пута видео у кошмарним сновима. Поглед му је клизнуо северније, међу фантастичне камене блокове, гробницу Бинетија и Морзеа. Можда се овога пута неће ништа десити. Зар све обавезно мора да се понови?

– Да ли су свемирска одела спремна? – запитао је Хофрич.

– Сва три – климнуо је Моргенсон. – Топлотна заштита је у реду.

– У случају да нешто необично видимо, из брода излазимо Келард и ја – мирно је рекао Хофрич. – Треће одело је резервно, за сваки случај. А сада ћемо чекати.

– Кога и колико да чекамо? – заједљиво је питао Келард. – И сами знате да ако заштитни омотач брода само за минут откаже, живи ћемо изгорети.

– Чекаћемо све док ви не кажете истину или је ми сами не видимо – хладно је одговорио Хофрич...

– Гледајте – изненада је крикнуо Моргенсон.

Хофрич и Келард окренули су се илуминатору и видели како између камених блокова нараста огњени гејзир. Растао је споро, али стално.

– Шта је то? – питао је Хофрич.

– Зар не видите? – мирно је одговорио Келард. – Из пукотине истиче ужарени гас. Када сам пре овде седео у разбијеном броду, појавила су се два гејзира.

– То исто место регистровано је и на радару, заједно са објектима који су дошли. Морамо изићи напоље...

Кад су ступили на тле Дневне стране, на њих се обрушила бура радијације, лавина јаре и јаке светлости и они су, под тим ненаданим притиском, морали буквално да се сагну. Кораци су били више него напорни јер су пролазили кроз потоке и баре растопљеног олова. Стали су испред гејзира који је сад нарастао око стотину стопа и под ногама осетили тутњаву. Камење је горело свуд око њих и Келард се поново питао шта их то гони тамо где им очигледно није место.

– Говорио сам вам, Хофричу, да је то само гејзир и ништа више.

– Сигнали које је радар регистровао су се кретали, попут живих бића – упоран је био Хофрич. – То није само гејзир...

У слушалицама је изненада одјекнуо Моргенсонов глас:

– Видим их... видим. Они...

Хофрич се трапаво окренуо око се-

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

бе али сем пламтећих језика гејзира ништа друго није видео. Келард му је руком показао увис, где је неколико ковитлаца, тако блештаве светлости да је и Сунце потамнело, летело горе-доле, лево-десно.

– То су огњене пахуљице? – запитао је Хофрич и себе и Келарда.

– Нису то пахуљице – приговорио је Келард. – То су деца звезда, тако сам их назвао.

Пет пламтећих ковитлаца ушуљало се у огњену фонтану, онда су изненада стреловито излетели, заиграли на струјама пламена. Тако неколико пута. Келарду се учинило да се... смеју. Онда се један од њих издвојио и кренуо према људима. Хофрич је устукнуо, али му је Келард заповедио да се не помера:

– Неће вам ништа... Дружељубиви су, весели и радознали... Не померајте се.

Сад је већ свих пет огњених ковитлаца кружило око њих, час се бацајући напред, додирујући свемирска одела својим пламеним пипцима, час се измичући. Гласом који није могао да позна, Хофрич је рекао:

– Шта је то, шта се догађа... у мозгу...

– Не бојте се. Они су радознали, хоће да продру у наше мисли, разум – рекао је Келард и последњом снагом гнева који се већ гасио додао: – Хтели сте да знате, сад ћете сазнати.

Ништа више није успео да каже јер је осетио удар, као и први пут када је туђи разум ушао у његов мозак истражујући све његове мисли и сећања. Слично деци која нађу непознату ствар и хоће да сазнају да ли је жива. И када је њихов разум ушао у Келардов све се слило у једно и човек је поново осетио вртоглавицу. Више није био Хју Келард, човек од крви и меса, рођен на планети коју као погребни покров притиска атмосфера. Био је један од њих – један од деце звезда.

Његово памћење заронило је дубоко у прошлост јер његов живот више није био спутан временом. И тамо, за пределима човекове представе о прошлом, он је заједно са својим пратиоцима већ живео зачуђујућим и прекрасним животом њиховог племена. Био је, са њима, коначан продукт еволуционог ланца стар скоро као и сва Васељена, свесна честица фотона која поседује и индивидуалност и слободу воље. С телом од енергије а не материје, с осећањима која се не мире с хладноћом планета и зато су, кад год је то могуће, ван њихових путева.

Деца звезда рођена на врховима звезданог пламена могу, слично светлости, да лете са звезде на звезду, а ми људи уображавамо да небо и звезде припадају само нама. Зар се може владати бесконачним Космосом путујући као пуж у некаквим limеним конзервама и при том не моћи прићи блеску великих сунца? Не, човек никада неће моћи сам да испита Космос.

Блистајући огњем, деца звезда журе бескрајним пространствима упијајући енергију космичких зрачења. Одважно тумарају тамним маглинама, јуре за спорим кометама и престижу их, иду напред све док у својим фотонима не осете жеђ за топлотом звезда, да би се тада, дрхтећи у екстази, окупали у њој. Све дубље понирн кроз спољашњи огањ и у пулсирајућој звезданој пучини – где се атоми, буквално под маљем, деформишу – сливају претварајући се у енергију. И поново у потрагу за својим саплеменицима, ако их нема на једној звезди, биће их на следећој.

На овој осветљеној страни ништавне камене земље привукла их је игра у огњу и светлости који избијају из хладног камена. И онда, шта се то креће по камењу, ствар обдарена животом? Пружили су према њој своје осећаје – мисли, да је схвате. Разум и живот – у материји!

Пробајмо да схватимо како материја мисли, осећа, проучимо њихова сећања, знања о творевинама која постоје на дну дубоког ваздушног океана, организам углавном слаб да би се вечно живело, али који ће, свеједно, протраћити велики део живота да стигне овамо, у велику звездану ватру. Не, наш разум не прихвата такав живот, таква сећања. Одлазимо одавде, освежимо се у огњу и кроз пустињу према новом примамљивом циљу. Овде више немамо шта да радимо...

Изједном је све то ишчезло из разума Хјуа Келарда, он је већ знао да више није син светлости и звезда, поново је био човек од крви и меса, мален, ошамућен, дрхтећи целим телом пред сад већ угашеним гејзиром. Погледао је Хофрича који је стајао спуштене главе и осетио сажаљење.

– Идемо, време је! – додирнуо му је руку.

Дуго су у броду седели и ћутали. Моргенсон и остали, као да су разумели, нису их ништа запиткивали. На крају је Хофрич погледао Келарда у чијим је очима још видео бол.

– Сетио сам се – рекао је – свог малишe. Било је то пре много година и он тек што је, колико-толико, научио да хода, одлучио је да оде од куће. Да што пре испита цео свет. На прагу се спотакао, сео и заплакао... Келард, хтели сте да ме поштедите, али вам није успело. Свеједно, хвала вам.

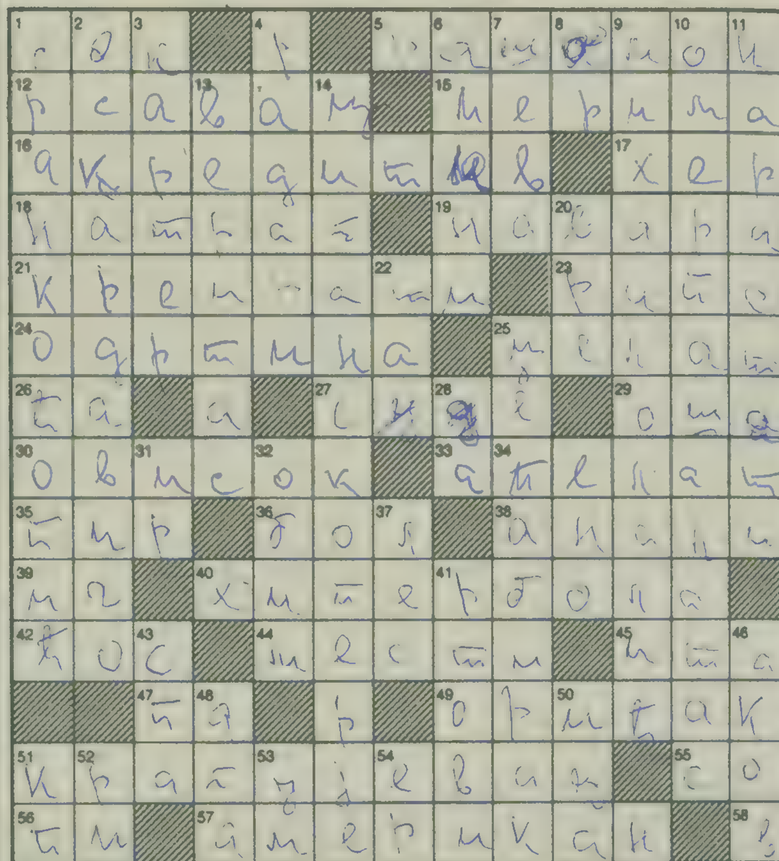
– Сада ви мене саслушајте – рекао је Келард. – Осим нас нико за њих не зна и, највероватније, никада неће ни сазнати. Једино место где их можемо срести је Дневна страна Меркура, а и ту су шансе за сусрет ништавне. Због чега да одузмемо људима одважност и радозналост саопштивши им да су осуђени да увек буду само други?

Неко време Хофрич је размишљао, а онда одмахнуо главом:

– Не. Ми смо се једноставно спотакли, Келард. Сазнали смо да нисмо једини у Васељени. Имајмо то на уму и кренимо даље. Ми сви смо деца Сунца, Келард. А некад... – глас Хофрича звучао је самоуверено као и обично – ...некад кад се поново сретну деца звезда и деца планета разменићемо мишљења и искуства... Не, Келард, морамо рећи људима.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1) део тела, слабина, 5) познати филм Акире Куросаве, 12) место код Алексинца, 15) име глумице Исаковић, 16) пуномоћје, 17) амерички вајар – самоук, Давид, 18) са задње стране, позади, 19) француски виолончелист, Андре, 21) стварати, правити (стр.), 23) врста тканине, 24) дроњак, рита, 25) крвник, 26) далматинска узречица, 27) посуда, 29) мушко име од миља, Тодор, 30) прилично висок, 33) жалба вишем суду на одлуку нижег суда, 35) гозба, 36) летовалиште на Брачу, 38) летописи, годишњаци, 39) ништа (тур.), 40) врста криве у геометрији, 42) ћосав, ћосаст, 44) чистити метлом, 45) име глумице Рине, 47) аутомобилска ознака за Панчево, 49) лопатица за чишћење плуга, 51) град у Србији из кога је ове године кренула штафета младости, 55) неопходан зачин, 56) Лудолфов број (3,14...), 57) врста грубог, небељеног платна, 58) знак за волт.

УСПРАВНО: 1) име и презиме нашег књижевника, једног од најплоднијих и најчитанијих савремених стваралаца, аутора дела: „Доживљаји Николетине Бурсаћа", „Башта сљезове боје", „Осма офанзива" и др. (види слику 1), 2) име и презиме нашег књижевника, једне од најистакнутијих личности савременог стваралаштва у нас, аутора дела: „Вишња за зидом", „Бетон и свици", „Радни наслов бескраја" и др. (види слику 2), 3) доњи део кућице мотора, 4) радиолокатор (мн.), 6) органско једињење добијено из амонијака, 7) врста птице певачице, 8) злато (фр.), 9) име и презиме нашег књижевника, члана САНУ и ЦАНУ, једног од најбољих савремених прозних писаца, аутора дела: „Свадба", „Зло пролеће", „Ратна срећа" и др. (види слику 3), 10) недовршени роман нашег нобеловца Андрића, 11) развијати се, израстати, 13) истина (лат.), веритет, 14) врста биљке, 20) дрвени штапић за намотавање пређе, 22) грчко слово, 28) потврдна реч, 31) иницијали књижевника Раоса, 32) обујам, опсег, 34) заостали плод после жетве, 37) седиментна стена, прапор, 41) гребени, 43) бања у Белгији, 46) стара мера за течност, 48) надимак једног од седам секретара СКОЈ-а, Пере Поповића, 50) скраћеница Управе за међународну сарадњу („International Cooperation Administration"), 51) „Комунистичка партија" (скр.), 52) аутомобилска ознака за Ријеку, 53) интелект, разум, 54) хемијски знак за ербијум.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: акварел, Леонора, Боренин, епе, ине, прснути, тобџија, ви, Ел, мат, „Ј", А, Опинант, ми, Иран, Ирокези, „РАП", бич, Мериме, бир, чир, ударати, ретари, а, ол, со, „Доротеј".

10 × 10

ПРОНАЂИТЕ ГРЕШКЕ!

Слагач је у свакој реченици погрешно сложио једну реч. Она мења смисао целе реченице. Утврдите које су то речи.

1. У старом веку све тешке послове обављали су роботи.

2. После сукоба између председника владе и министра финансија, десет посланика тражило је њихове остатке.

3. Веровали или не, неки чланови колектива од почетка ове седнице уопште нису спавали.

4. С неколицином другова основао је мали лудачки састав.

5. Питали су послужитеља где директорка држи наставу, јер су желели да је окаче о прозор.

6. У обичном говору кажемо „био је с мајком", а „био је с матором" звучи више песнички.

7. Нови шампион је хтео да дâ изјаву репортеру нашег листа, али га је колегиница с телевизије претукла.

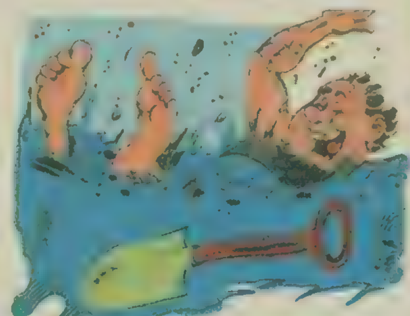

8. Ускоро ће нови древни трамваји заменити дотрајале аутобусе.

9. И после пет дана проведених у браку још је задржао храброст и добро расположење.

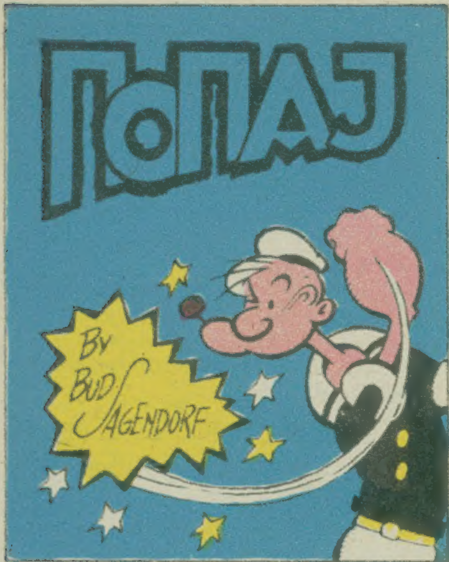
10. Он копа, мучи се, али га теши помисао како ће једног дана да се ваља у блату.

Ако вас мрзи, ако се не досећате, погледајте РЕШЕЊЕ

РЕШЕЊЕ

1. робови; 2. оставке; 3. седнице; 4. гудачки; 5. заставу; 6. матером; 7. претекла; 8. црвени; 9. мраку; 10. злату.

Илустровао Димитрије Костић

ПОПАЈ
By BUD SAGENDORF

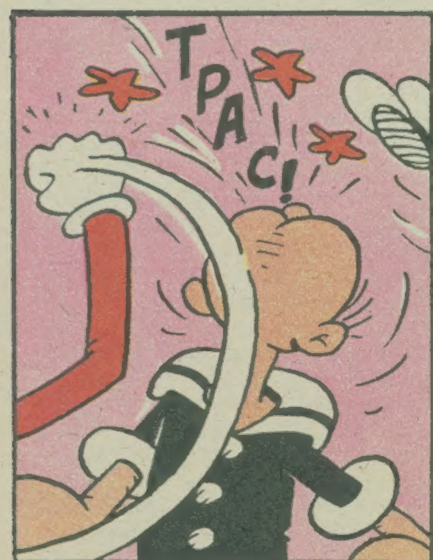

ДОЛАЗИМ У ШЕСТ, ОЛИВА!
ИМАМ ЗА ТЕБЕ ЈЕДНО ИЗНЕНА-ЂЕЊЕ!

КАКВО ЈЕ ТО ИЗНЕНАЂЕЊЕ?
ДАНАС НИЈЕ **ОБИЧАН** САСТА-НАК!

!
ВЕЧЕРАС ЈЕ НАШ **ДВЕХИЉА-ДИТИ** САСТАНАК!

ДВЕХИЉАДИТИ?

?
?
?

ТРАС!

ЈАДНА ЈА! МОЈ ТАТА ЈЕ ЗАПРОСИО МОЈУ МАМУ ВЕК НА **ХИЉАДУДЕВЕТ-СТОТОМ** САСТАНКУ!
?
2/17
BUD SAGENDORF

БЕОГРАД ★★★ МАКЕДОНСКА 29 11001

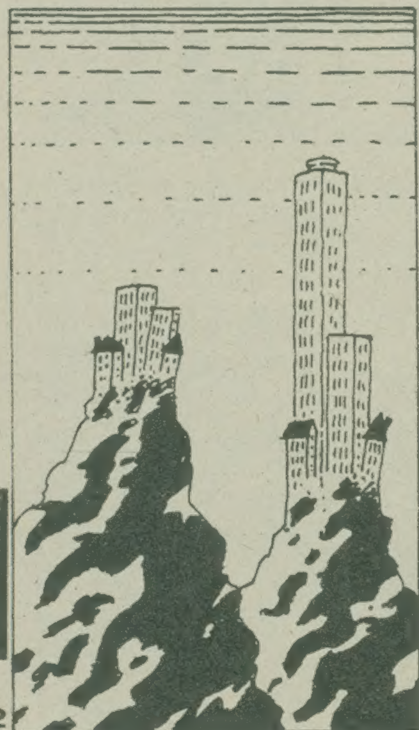
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ЖАБЉАК ВИШИ ОД КРУШЕВА

Већ преко три деценије не пропуштам ниједан број Забавника и верујем у оно што у њему прочитам, али ми се недавно један податак учинио „сумњивим" већ на први поглед. Наиме, у Забавнику број 1736 од 5. априла ове године, у рубрици „Јесте ли већ чули да..." објављено је да је наш највиши град Крушево. Годинама одлазим на Жабљак и знам да је овај град у Југославији на Дурмитору на највећој надморској висини. Да бих био сигуран, прелистао сам енциклопедије и географске атласе и заиста, према „Енциклопедији Југославије", Жабљак није само највиши у Југославији него је и „највиша варошица Балканског полуострва": налази се на 1450 метара.

Иако ми је жао што је овај превид објављен у листу који веома ценим, надам се да је сасвим случајан, какве су и иначе многе грешке у новинама.

СЛОБОДАН МРКОЊИЋ,
пензионер
Носилаца албанске споменице 3
11300 Смедерево

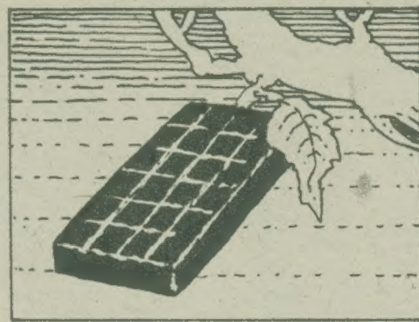
Да Жабљак, иако највиши, није споменут у овој рубрици, приметили смо и ми на састанку редакције одмах по изласку листа. Жао нам је што је дошло до овог пропуста, али и он је показао да Забавник има веома пажљиве и савесне читаоце, какав сте ви друже Мркоњићу:

Покушаћемо да наши читаоци што мање прелиставају енциклопедије и атласе, бар не да би проверавали податке из Забавника.

ЧОКОЛАДА РАСТЕ НА ДРВЕТУ

Кад је и како настала чоколада?

РАДАНА ЈОВИЋ
19360 Сврљиг

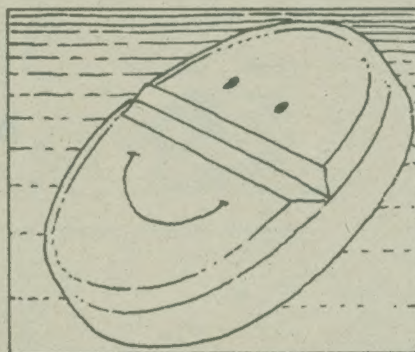
Права чоколада незамислива је без какаоа, млевеног плода дрвета какаовац. Његова постојбина је северни део Јужне Америке и обале Мексичког залива. Одатле је ово необично и драгоцено дрво пренесено у друге тропске крајеве света. Данас се највише гаји у Бразилу, Венецуели, земљама западне Африке и Шри Ланки. Највећи произвођач какаоа је Гана.

Још су древни Ацтеки умели да од какаоа припреме врло укусан напитак. Убрзо после открића Америке какаовац је, заједно са вештином справљања напитка, пренесен у Шпанију а одатле у друге европске земље. Наравно, у овој посластици најпре су уживали краљеви и властела, да би се временом, поред чаја и кафе, као почео да припрема и служи у кафанама. Међутим, протекло је много година док се појавила чоколада, слаткиш који је одмах постао веома тражен и омиљен у целом свету. Наиме, 1847. године енглеска компанија „Џ. С. Фрај и синови" прва је помешала млевена зрнца какаовца са такозваним какао-бутером (уљем од какаовца), шећером и млеком. Основни састојци чоколаде, са разним додацима, најпре се мешају у хладном стању, а затим се неколико сати загревају. Притом се смеса непрестано меша. Кад се каша уједначи, загреје се и сипа у загрејане калупе, који су постављени на вибрирајућим постољима како би чоколадна маса једнолично испунила калуп. Затим се нагло охлади и – чоколада је готова.

НАЈКРАЋЕ О ПЛИВАДОНУ

Какав је састав „пливадона"? Да ли је тачно да садржи састојке који штетно утичу на нервни систем и организам у целини? Укратко, је ли „пливадон" штетан лек?

МАЈА ЈОВАНОВИЋ
Маршала Тита 5
11000 Београд

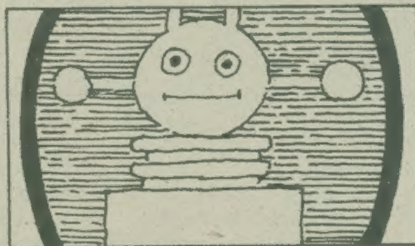
У хемијски састав „пливадона" улазе пропифеназон, фенацетин, кофеин и кодеин. Дозе које се налазе у једној таблети су толико мале да су практично нешкодљиве.

КВИЗ ЈЕ САМО ИГРА

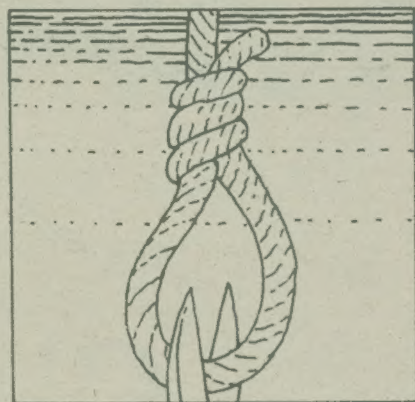
Политикин забавник читам дуго, али из године у годину све теже. Разлог је мој изузетно слаб вид. Чула сам да је у квизу на телевизији учествовао и неки човек који својом чудесном моћи помаже особама као што сам ја. Сад сам у великој недоумици: да ли да опет одем код специјалисте за очи или да верујем у моћ оваквих Забавникових људи и лек потражим од њих?

ТАЊА,
52203 Медулин

Вековима је надрилекарство било моћније од науке, све док медицина није најзад доказала да о здрављу ипак најбоље брине

она. Истина, болестан човек и данас верује чак и у оно што, у ствари, не може да му помогне. И сами лекари кажу да веровање да има лека помаже болеснику. Према томе, мислимо да је ипак најбоље да опет одеш код очног специјалисте, јер он сигурно може много више да ти помогне него загонетни човек из квиза.

НИЈЕ ЗАКОНСКИ КАЖЊАВАТИ ДРАКОНСКИ

„Казнићу те драконски за све што лоше урадиш"!, често ми у љутњи каже мој отац. Не усуђујем се да питам, а много ме занима какво је то драконско кажњавање?

ИВАНА МИЛИЋ
54308 Суза

Крајем 7. века пре наше ере у Атини је живео државник и законодавац Дракон, који је око 621. године, такође пре нове ере, увео у законодавство неписане и од атинске аристократије самовољно тумачене законе. Према предању, ови закони били су „крвљу писани" и изузетно строги: за готово сваки преступ предвиђали су смртну казну. Претпоставља се да је Солон, који је умро око 559. године пре наше ере, укинуо све Драконове законе, сем оних који се односе на убиство. Према Дракону доцније су сви претерано строги закони и осуде названи драконски.

Разуме се, твој отац не мисли озбиљно да кажњава, поготово не по угледу на Атињанина Дракона.

НАЈСКУПЉИ ГРАДОВИ

Много волим да читам новине, за књиге једноставно немам времена. И у тој поплави новина код нас често сам у прилици да у различитим новинама прочитам различите податке за нешто што ме интересује. На пример, волела бих да ми кажеш који се градови сматрају најскупљим у свету, да ми буде лакше јер у мом Загребу цене заиста лудују па често помислим да тих цена нема нигде на кугли земаљској.

ОЉА МАРИЦКИ
Запољска 24
41000 Загреб

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Марко Мартиновић, Милана Радмана 63, 78000 Бањалука – има 12 година, сакупља поштанске марке и значке.

Жаклина Глигорова, Маршала Тита 125, 92310 Виница – има 13 година, сакупља постере, салвете и коверте; воли музику и спорт, посебно гимнастику и рукомет.

Крешимир Тронтл, Маринковићева 19а, 47000 Карловац – има 13 година, сакупља марке и значке.

Марија Лазаревић, Књажевачка 62, 18000 Ниш – има 12 година, сакупља постере, значке и оловке, воли забавну музику.

Нина Хабибовић, Адема Буће 1/II, 71000 Сарајево – има 14 година, воли рок и диско музику, дописивање и спорт; сакупља постере.

Vasily Smirnov, 117311 Moscow, Pr. Vernadskogo, 11 apt. 201, USSR – има 30 година, сакупља грамофонске плоче, језик дописивања енглески.

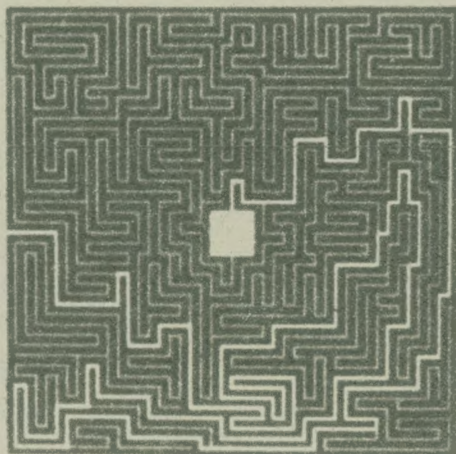
Мирела Локмић, Скоков пр. 2, Утрине, 41000 Загреб – има 13 година, воли музику, сакупља постере.

Зорица Радосављевић, Гиче Пајевића 3/15, 35000 Светозарево – има 13 година, воли спорт и радо слуша музику; сакупља хемијске оловке и значке.

Весна Зорко, Ивана Крамарића 17, 55400 Нова Градишка – има 12 година, сакупља разгледнице и салвете.

РЕШЕЊА ЛАВИРИНАТА СА СТРАНА 10–11

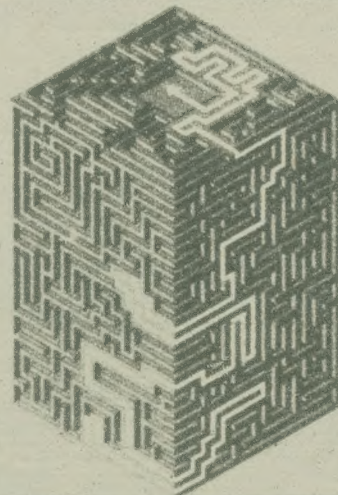
СА СТРАНА 10–11

Нису новине криве за различите податке, оне дају оно што им понуде, углавном. Тако је и са градовима који су први на листи најскупљих. Многи, на основу неких својих критеријума, утврђују ко је тај неславни шампион. Ту су, пре свега, многе међународне организације. Забавнику, разуме се, не преостаје ништа друго до да и он преузме такве и сличне податке. Овог пута одлучили смо се за Међународну пословну корпорацију, која је, у потрази за трошковима живота, успела да своја истраживања спроведе у тачно 93 града широм света.

По њима, шампион је Лагос, главни град Нигерије, коме раме уз раме стоји и Токио. Ова два града, како саопштавају из ове корпорације, већ трећи пут узастопце заузимају челну позицију. За њима су одмах Каиро (Египат), Чикаго и Сан Франциско (САД), те Џеда (Саудијска Арабија) и Сингапур.

Што се тиче Европе, континента нама ипак најближег, ту је на челу Осло (Норвешка), затим Цирих и Женева (Швајцарска), па Хелсинки (Финска), Копенхаген (Данска), Лондон (Велика Британија), Стокхолм (Шведска), Париз (Француска)...

Ова Међународна корпорација направила је анкету тако што је као узор узет Њујорк. У највећем граду САД израчунате су цене, а остали градови су поређани по томе да ли су скупљи или јевтинији. Можда није незанимљиво рећи да је у овој анкети Њујорк, светски пословни и финансијски центар, по скупоћи на осмом месту у свету.

Према томе, ако је то нека утеха, Загреб је доста доле на тој лествици. Пожелимо му да ту и остане.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник“
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћерен, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Петриногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 196.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Насловна страна:
Љубомир Милојевић Љубац

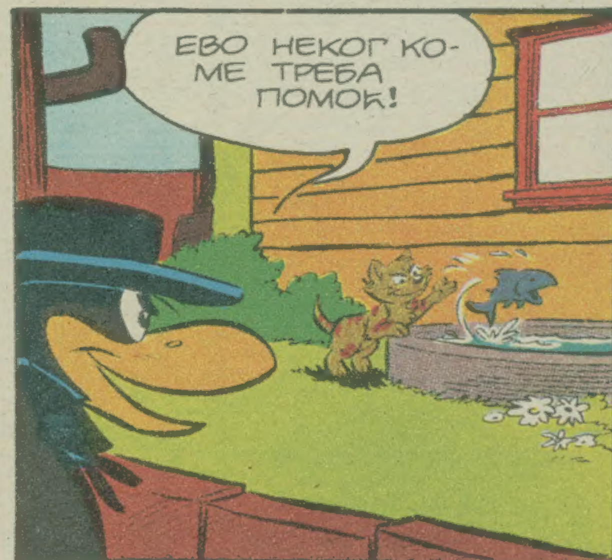

WALT DISNEY
МИКИ

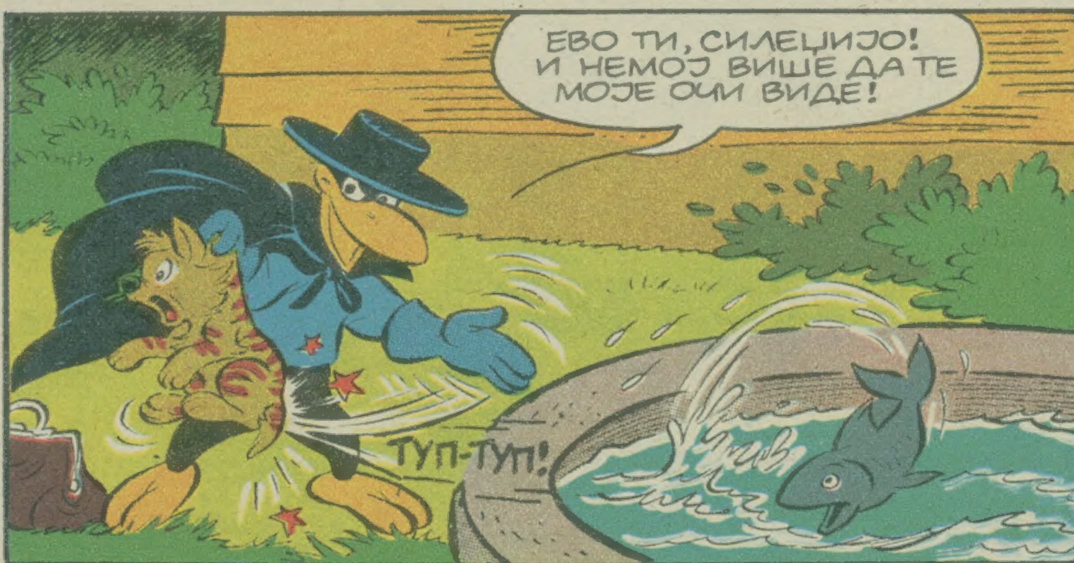

ОДОХ ЈА, ГАВРО!
САМО ИДИ! БАШ ПОЧИЊЕ МОЈА ОМИ-ЉЕНА СЕ-РИЈА!

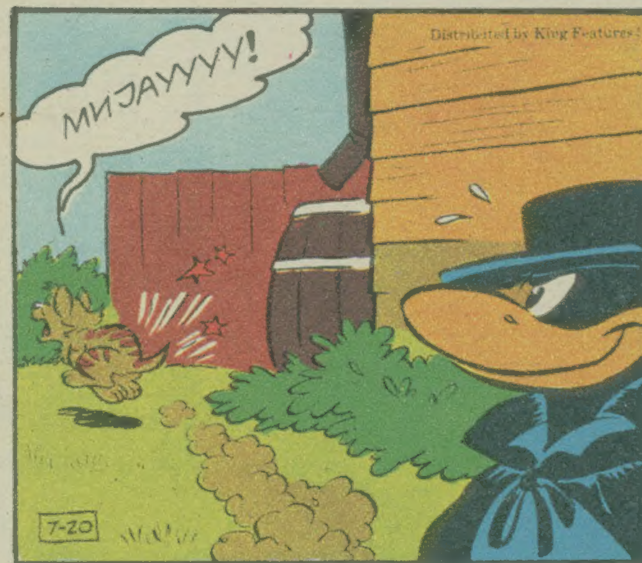

ВЕЛИЧАНСТВЕН МОМАК ОВАЈ ЗОРО!
КЛИК!

ЗАИСТА ТРЕБА ПОМОЋИ ОСОБАМА У НЕ-ВО-ЉИ!

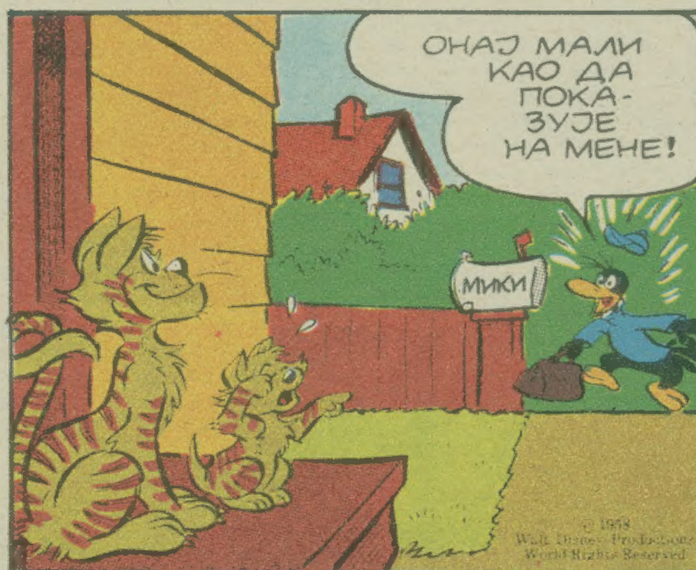

ОДЛИЧНО! ПЉУНУТИ ЗОРО!

ЕВО НЕКОГ КО-МЕ ТРЕБА ПОМОЋ!

ЕВО ТИ, СИЛЕЏИЈО! И НЕМОЈ ВИШЕ ДА ТЕ МОЈЕ ОЧИ ВИДЕ!
ТУП-ТУП!

Distributed by King Features
МИЈАУУУУ!
7-20

ТАКО... САД МЕ НИКО НЕЋЕ ПРЕПОЗНА-ТИ!

ОНАЈ МАЛИ КАО ДА ПОКА-ЗУЈЕ НА МЕНЕ!
МИКИ
© 1958 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЗАБОГА, ГАВРО, ОТКУД ТИ ИДЕЈА ДА СЕ КАЧИШ СА ТИМ МАЧО-РОМ?
МОЈА СТВАР! АЛИ, КАД СЕ ВРАТИМ, НЕМОЈ ДА ЗАТЕКНЕМ ТЕЛЕВИЗОР У КУЋИ!
WALT DISNEY